

MAGYARORSZÁG HIVATALOS LAPJA
2017. április 18., kedd

Tartalomjegyzék

3/2017. (IV. 18.) MEKH rendelet	A Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal igazgatási szolgáltatási díjainak mértékéről, valamint az igazgatási szolgáltatási, a felügyeleti díjak és egyéb bevételek beszedésére, kezelésére, nyilvántartására és visszatérítésére vonatkozó szabályokról szóló 1/2014. (III. 4.) MEKH rendelet módosításáról	6582
14/2017. (IV. 18.) MvM rendelet	A fejezeti kezelésű előirányzatok és a központi kezelésű előirányzatok kezeléséről és felhasználásáról szóló 8/2016. (III. 25.) MvM rendelet módosításáról	6586
7/2017. (IV. 18.) AB határozat	Ásotthalom Nagyközségi Önkormányzat Képviselő-testületének a közösségi együttélés alapvető szabályairól szóló 12/2014. (IV. 20.) önkormányzati rendelete 7/B. §-a alaptörvény-ellenességének megállapításáról és megsemmisítéséről	6624
8/2017. (IV. 18.) AB határozat	Az állatok védelméről és kíméletéről szóló 1998. évi XXVIII. törvény 43. § (1) és (4) bekezdésének alkalmazásával kapcsolatos alkotmányos követelmény megállapításáról	6632
9/2017. (IV. 18.) AB határozat	A Kaposvári Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 4.Kpk.27.058/2014/1/I. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapításáról és megsemmisítéséről	6651
1218/2017. (IV. 18.) Korm. határozat	Az IKOP-3.2.0-15-2016-00002 azonosító számú [„Kaposvár megyei jogú város közösségi közlekedésének fejlesztése keretében 25 db földgázmotor (CNG – Euro 6 szabvány) hajtású alacsonypadlós szülő, és 15 db azonos kivitelű, földgázmotor (CNG – Euro 6 szabvány) hajtású, a szülő autóbusszal azonos típuscsaládba tartozó, alacsonypadlós csuklós autóbusz szállítása, üzembe helyezése – szakaszolt projekt” című] projekt támogatásának növeléséről	6656
33/2017. (IV. 18.) ME határozat	A Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala elnökének kinevezéséről	6658

IV. A Magyar Nemzeti Bank elnökének rendeletei, valamint az önálló szabályozó szerv vezetőjének rendeletei

A Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal elnökének 3/2017. (IV. 18.) MEKH rendelete a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal igazgatási szolgáltatási díjainak mértékéről, valamint az igazgatási szolgáltatási, a felügyeleti díjak és egyéb bevételek beszedésére, kezelésére, nyilvántartására és visszatérítésére vonatkozó szabályokról szóló 1/2014. (III. 4.) MEKH rendelet módosításáról

A Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatalról szóló 2013. évi XXII. törvény 21. § 2. pontjában kapott felhatalmazás alapján, a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatalról szóló 2013. évi XXII. törvény 12. § i) pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

- 1. §** A Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal igazgatási szolgáltatási díjainak mértékéről, valamint az igazgatási szolgáltatási, a felügyeleti díjak és egyéb bevételek beszedésére, kezelésére, nyilvántartására és visszatérítésére vonatkozó szabályokról szóló 1/2014. (III. 4.) MEKH rendelet (a továbbiakban: R.) 1. melléklete az 1. melléklet szerint módosul.
- 2. §** Ez a rendelet a kihirdetését követő 31. napon lép hatályba.

Dr. Dorkota Lajos s. k.,
elnök

1. melléklet a 3/2017. (IV. 18.) MEKH rendelethez

1. Az R. 1. melléklet A) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„A) Földgázellátással kapcsolatos hatósági eljárások igazgatási szolgáltatási díjai:

	A	B
1.	Az igazgatási szolgáltatási díj-köteles hatósági eljárás megnevezése	Igazgatási szolgáltatási díj mértéke (ezer forint)
2.	Engedély kiadása iránti kérelem elbírálása	
3.	a) szállítási rendszerüzemeltetésre	6 000
4.	b) földgázelosztásra	
5.	ba) 100 000-nél kevesebb felhasználó esetében	1 000
6.	bb) 100 000 vagy annál több felhasználó esetében	5 000
7.	c) földgáztárolásra	6 000
8.	d) földgáz-kereskedelemre	4 000
9.	e) korlátozott földgáz-kereskedelemre	2 000
10.	f) egyetemes szolgáltatásra	
11.	fa) 100 000-nél kevesebb felhasználó esetében	1 000
12.	fb) 100 000 vagy annál több felhasználó esetében	5 000
13.	g) szervezett földgázpiac működtetésére	15 000
14.	h) vezetékes PB-gáz szolgáltatásra	1 000

15.	i) egyablakos kapacitásértékesítésre	6 000
16.	j) telephelyi szolgáltatásra	1 000
17.	Engedély módosítása iránti kérelem elbírálása	
18.	a) ha a módosítás tárgya település kijelölése	100
19.	b) ha a módosítás tárgya településrész vagy terület kijelölése	10
20.	c) ha a módosítás tárgya település, településrész vagy terület törlése vagy bekapcsolási időpontjának módosítása	10
21.	d) ha a módosítás tárgya kézbesítési megbízott személyében beállt változás, illetve ebből következő adatváltozás	10
22.	e) ha a módosítás tárgya korlátozott földgáz-kereskedelmi engedély módosítása földgáz-kereskedelmi engedéllyé	2 000
23.	f) ha a módosítás tárgya földgáz-kereskedelmi engedély módosítása korlátozott földgáz-kereskedelmi engedéllyé	100
24.	g) egyéb esetben	az adott engedély kiadása díjának 10%-a
25.	Üzemi és Kereskedelmi Szabályzat	
26.	a) jóváhagyása iránti kérelem elbírálása	10 000
27.	b) módosítása iránti kérelem elbírálása	5 000
28.	Üzletszabályzat	
29.	a) jóváhagyása iránti kérelem elbírálása	1 000
30.	b) módosítása iránti kérelem elbírálása	300
31.	Kereskedési Platform Szabályzat	
32.	a) jóváhagyása iránti kérelem elbírálása	1 000
33.	b) módosítása iránti kérelem elbírálása	500
34.	Kapacitás Lekötési Platform Szabályzat	
35.	a) jóváhagyása iránti kérelem elbírálása	1 000
36.	b) módosítása iránti kérelem elbírálása	500
37.	Szervezett földgázpiaci szabályzat	
38.	a) jóváhagyása iránti kérelem elbírálása	1 000
39.	b) módosítása iránti kérelem elbírálása	500
40.	Belső kiválasztási szabályzat	
41.	a) jóváhagyása iránti kérelem elbírálása	1 000
42.	b) módosítása iránti kérelem elbírálása	200
43.	Engedélyes szétválásához, egyesüléséhez, jogutód nélküli megszűnéséhez; alaptőke, tőzstőke leszállításához való hozzájárulás iránti kérelem elbírálása; engedélyesben történő befolyásszerzéshez és az ehhez fűződő jogok gyakorlásához történő hozzájárulás iránti kérelem elbírálása	
44.	a) földgázszállító, szállítási rendszerüzemeltető esetében	5 000
45.	b) földgáztároló esetében	5 000
46.	c) földgázelosztó esetében	
47.	ca) 100 000-nél kevesebb felhasználóval rendelkező	100
48.	cb) 100 000 vagy annál több felhasználóval rendelkező	5 000
49.	d) földgázkereskedő esetében	1 000
50.	e) egyetemes szolgáltató esetében	
51.	ea) 100 000-nél kevesebb felhasználóval rendelkező	100
52.	eb) 100 000 vagy annál több felhasználóval rendelkező	5 000

53.	f) szervezett földgázpiaci engedélyes esetében	1 000
54.	g) vezetékes PB-gáz szolgáltató esetében	100
55.	Engedélyesben történő befolyásszerzés bejelentésének tudomásulvétele iránti kérelem elbírálása	10
56.	Szállítási rendszerüzemeltetőben vagy annak irányító részvényesében irányítást biztosító részesedésszerzéshez vagy ezt eredményező jogügylet létrejöttéhez történő hozzájárulás iránti kérelem elbírálása	5 000
57.	Engedélyhez kötött tevékenység egyes elemeinek más személy általi végzéséhez (kiszervezéshez) történő hozzájárulás iránti kérelem elbírálása, és hozzájárulás esetében ennek engedélyben történő rögzítése	2 000
58.	Működési engedélyben meghatározott alapvető eszközök és vagyoni értékű jogok más személy részére történő átruházásához, átengedéséhez, lízingbe adásához, egyéb módon tartós használatba adásához, megterheléséhez vagy biztosítékul való lekötéséhez (alapvető eszközökkel való rendelkezéshez) történő hozzájárulás iránti kérelem, és hozzájárulás esetében ennek engedélyben történő rögzítése	
59.	a) földgázz szállító, szállítási rendszerüzemeltető, földgáztároló, 100 000 vagy annál több felhasználóval rendelkező földgázelosztó esetében	5 000
60.	b) egyéb engedélyes esetében	1 000
61.	Fogyasztói korlátozási sorrend	
62.	a) jóváhagyása iránti kérelem elbírálása	1 000
63.	b) besorolások módosítása iránti kérelem elbírálása	100
64.	A kapacitás-felülvizsgálat eredményének és az infrastruktúra-fejlesztési javaslat (10 éves fejlesztési terv) jóváhagyása iránti kérelem elbírálása	10 000
65.	Rendszerüzemeltetői fejlesztések elvégzésére vagy új földgáztároló létrehozására irányuló pályázat eredményeképpen történő beruházás megvalósításához szükséges pénzügyi megállapodás jóváhagyása iránti kérelem elbírálása	500
66.	Célvezeték létesítéséhez, vezetékek célvezetékkel minősítéséhez történő hozzájárulás iránti kérelem elbírálása	1 000
67.	Új határkeresztező földgázvezetésekre, cseppfolyós földgáz tárolására szolgáló létesítményre vagy földgáztárolóra vonatkozóan az együttműködő földgázrendszerben alkalmazott díjmegállapítási szabályok, a hozzáférési kötelezettségek vagy a szétválasztási követelmények	
68.	a) teljesítése alóli felmentés iránti kérelem elbírálása	5 000
69.	b) teljesítése alóli felmentés módosítása iránti kérelem elbírálása	2 000
70.	Szállítási rendszerüzemeltető tanúsítása iránti kérelem elbírálása	6 000
71.	A szállítási rendszerüzemeltető által a vertikálisan integrált földgázipari vállalkozás részére nyújtott szolgáltatás feltételeinek jóváhagyása iránti kérelem elbírálása, ha nem más igazgatási szolgáltatási díj-köteles eljárás keretében kerül elbírálásra	200
72.	A szállítási rendszerüzemeltető és a vertikálisan integrált földgázipari vállalkozás közötti pénzügyi, kereskedelmi megállapodás, amennyiben nem más igazgatási szolgáltatási díj-köteles eljárás keretében kerül elbírálásra	
73.	a) a jóváhagyása iránti kérelem elbírálása	200
74.	b) a módosítása iránti kérelem elbírálása	100
75.	A szállítási rendszerüzemeltetői megfelelési ellenőr megbízatásának, alkalmazása feltételeinek, megbízatása vagy alkalmazása időtartamának, valamint kinevezésének jóváhagyása, kinevezésének megszüntetése iránti kérelem elbírálása	200
76.	Megfelelési program	
77.	a) jóváhagyása iránti kérelem elbírálása	2 000
78.	b) módosítása iránti kérelem elbírálása	1 000

79.	Megfelelési jelentés jóváhagyása iránti kérelem elbírálása	1 000
80.	Munkaviszony, munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony vagy kinevezés megszűnését követő egy éven belül más engedélyesnél történő munkaviszony, munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony vagy kinevezés létesítéséhez történő hozzájárulás iránti kérelem elbírálása a GET 120/A. § (3) bekezdés f) pontja alapján	50
81.	Jelentős piaci erővel rendelkező engedélyes számára előírt értékesítési kötelezettség alapján az értékesítésre kerülő földgáz mennyiségének, az értékesítés feltételeinek és az aukciós szabályzatnak a jóváhagyása iránti kérelem elbírálása	100
82.	Egyetemes szolgáltatóként és földgázkereskedőként vásárolni kívánt földgáz elkülönített elszámolására és nyilvántartására kidolgozott részletes szabályok	
83.	a) jóváhagyása iránti kérelem elbírálása	1 000
84.	b) módosításának jóváhagyása iránti kérelem elbírálása	500
85.	Hatósági ár alkalmazásának ellenőrzésére benyújtott kérelem elbírálása	100
86.	Szakhatósági közreműködés területrendezési eljárásban (az energiaellátás biztonságának biztosításához való szükségesség megítélése)	500
87.	Engedély visszavonása iránti kérelem elbírálása:	
88.	a) földgáz-kereskedelmi engedély esetén	50
89.	b) korlátozott földgáz-kereskedelmi engedély esetén	50
90.	Rendszeres információszolgáltatási kötelezettség alóli mentesség iránti kérelem benyújtása	50

2. Hatályát veszti az R. 1. melléklet G) pontja szerinti táblázat 3. sorában a „regisztráló” szövegrész.

V. A Kormány tagjainak rendeletei

A Miniszterelnökséget vezető miniszter 14/2017. (IV. 18.) MvM rendelete a fejezeti kezelésű előirányzatok és a központi kezelésű előirányzatok kezeléséről és felhasználásáról szóló 8/2016. (III. 25.) MvM rendelet módosításáról

Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 109. § (5) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet 1. melléklet I. pont 10. alpontjában meghatározott feladatkörömben eljárva – a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 90. § 2. pontjában meghatározott feladatkörében eljáró nemzetgazdasági miniszterrel egyetértésben – a következőket rendelem el:

- 1. §** A fejezeti kezelésű előirányzatok és a központi kezelésű előirányzatok kezeléséről és felhasználásáról szóló 8/2016. (III. 25.) MvM rendelet (a továbbiakban: R.) 1. melléklete helyébe az 1. melléklet lép.
- 2. §** Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba.

Lázár János s. k.,
Miniszterelnökséget vezető miniszter

1. melléklet a 14/2017. (IV. 18.) MvM rendelethez

„1. melléklet a 8/2016. (III. 25.) MvM rendelethez

XI. Miniszterelnökség fejezet 2017. évi költségvetési kiadási előirányzatainak feladatterve

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O
	ÁHT azonosító	Címnév	Alcímnev	Jogcímcsoport név	Jogcímnév	Előirányzat célja	Kifizetésben részesülők köre	Támogatás biztosításának módja	Támogatási előleg	Rendelkezésre bocsátás módja	Visszafizetés határideje	Biztosíték	Kezelő szerv	Lebonyolító szerv	Európai Unió forrásból finanszírozott költségvetési támogatás közreműködő szervezete
2	296635	30 Fejezeti kezelésű előirányzatok													
3	334706	30/1 Célelőirányzatok													
4	302213			30/1/4 Év közben jelentkező többletfeladatok kiadásai		Az előirányzaton kerül sor a fejezeti általános tartalék közvetlen fejezeti kifizetéseiinek a kimutatására. Ezen az előirányzaton kerül sor az Áht. szerinti várható költségvetési megtakarítások átcsoportosításából keletkező költségvetési előirányzat-többlet kimutatására, mely a fejezet előre nem tervezhető többletfeladatainak finanszírozására használható fel. Az előirányzat felhasználható a Miniszterelnökség fejezet irányítása alá tartozó intézmények működésével kapcsolatos likviditási problémák kezelésének finanszírozására. Az előirányzat felhasználható a Szép Magyar Könyv miniszterelnöki különdíjához továbbá szponzoráció finanszírozására is. A költségvetési támogatás a támogatási igény benyújtásakor már megkezdett vagy megvalósult tevékenységre is nyújtható.	jogi személy-különösen: költségvetési szerv, gazdálkodó szervezet, civil szervezet, helyi önkormányzat, nemzetiségi önkormányzat, fenntartott intézmény, bevett egyház, egyházi jogi személy, közalapítvány	jogszabály vagy - pályázati rendszeren kívül, kérelemre hozott - egyedi döntés alapján támogatási szerződéssel vagy támogatói okirattal vagy megállapodással	előleg biztosítható	egyösszegű kifizetéssel, részletekben történő kifizetéssel	támogatási szerződés szerint				Az Ávr. 84. § (2) bekezdés alapján, a költségvetési támogatás összegét meghaladó biztosítéki értékig vagy összeghatár megjelölése nélkül.

5	331351			30/1/5 Ifjúságpolitikai célok támogatása	Az előirányzat rendelkezésre álló forrás terhére azon ifjúsági programok, rendezvény-sorozatok támogatása történik, amelyek elmélyíthetik a kormányzat és a fiatalabb generáció közötti konzultációt. A költségvetési támogatás a támogatási igény benyújtásakor már megkezdett vagy megvalósult tevékenységre is nyújtható.	jogi személy, helyi önkormányzat, helyi önkormányzat által fenntartott intézmény	pályázati rendszeren kívül, kérelemre hozott egyedi döntés alapján támogatási szerződéssel	előleg biztosítható	egyoösszegű kifizetéssel, részletekben történő kifizetéssel	szerződés szerint	Az Ávr. 84. § (2) bekezdés alapján, a költségvetési támogatás összegét meghaladó biztosítéki értékig vagy összehatár megjelölése nélkül.	-	-	-
6	331684			30/1/6 Nemzeti Sírkerthez és Emlékhelyekhez kapcsolódó kiadások	Az előirányzat a nemzeti sírkert és a történelmi, nemzeti és kiemelt nemzeti emlékhelyek gondozására, ápolására, valamint felújítására szolgáló költségvetési forrásokat tartalmazza. Ezen felül az előirányzat fedezetet biztosít a kiemelt jelentőségű, a nemzeti sírkert részeként megvalósítandó síremlékek létesítésének költségeire. A költségvetési támogatás a támogatási igény benyújtásakor már megkezdett vagy megvalósult tevékenységre is nyújtható.	a temetők tulajdonosa vagy a temetők üzemeltetését, fenntartását végző, továbbá az emlékhelyé nyilvánítással érintett ingatlanok esetén a tulajdonos, a vagyongazdálkodó vagy az ingatlan használatát gazdálkodó gazdasági társaság, helyi önkormányzat, helyi önkormányzat által fenntartott intézmény, bevett egyház, egyházi jogi személy, költségvetési szerv	jogszabály vagy - pályázati rendszeren kívül, kérelemre hozott - egyedi döntés alapján támogatási szerződéssel vagy támogatói okirattal vagy megállapodással	előleg biztosítható	egyoösszegű kifizetéssel, részletekben történő kifizetéssel, vagy előirányzat-átcsoportosítással	szerződés szerint	Az Ávr. 84. § (2) bekezdés alapján, a költségvetési támogatás összegét meghaladó biztosítéki értékig vagy összehatár megjelölése nélkül.	-	igénybe vehető	-

7	334217			30/1/7 A Versenyszféra és a Kormány Állandó Konzultációs Fórumával kapcsolatos kiadások	Az előirányzat célja költségvetési forrás biztosítása a Versenyszféra és a Kormány Állandó Konzultációs Fóruma részére az érdekképviseltek és a kormányzati szervek közötti együttműködés erősítése, a gazdasági növekedés elősegítése, a versenyképesség javítása, az üzleti környezet fejlesztése, valamint a társadalmi párbeszéd versenyszférán belüli erősítése érdekében. A költségvetési támogatás a támogatási igény benyújtásakor már megkezdett vagy megvalósult tevékenységre is nyújtható.	Független Szakszervezetek Demokratikus Ligája, Magyar Szakszervezeti Szövetség, Munkástanácsok Országos Szövetsége, Általános Fogyasztási Szövetkezetek és Kereskedelmi Társaságok Országos Szövetsége, Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövetsége, Vállalkozók és Munkáltatók Országos Szövetsége	pályázati rendszeren kívül kérelemre hozott egyedi döntés alapján támogatási szerződéssel	előleg biztosítható	egyösszegű kifizetéssel, részletekben történő kifizetéssel	szerződés szerint	Az Ávr. 84. § (2) bekezdés alapján, a költségvetési támogatás összegét meghaladó biztosítéki értékig vagy összeghatár megjelölése nélkül.	-	-	-
8	335751			30/1/8 Antall József Politika- és Társadalomtudományi Tudásközpont Alapítvány működésének támogatása. Az éves szakmai programban nem szereplő tevékenység az egyesületi jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV. törvényben (a továbbiakban: Civil törvény) foglaltak szerint támogatható. A költségvetési támogatás a támogatási igény benyújtásakor már megkezdett vagy megvalósult tevékenységre is nyújtható.	Antall József Politika- és Társadalomtudományi Tudásközpont Alapítvány	pályázati rendszeren kívül, kérelemre hozott egyedi döntés alapján támogatási szerződéssel	előleg biztosítható	egyösszegű kifizetéssel, részletekben történő kifizetéssel	szerződés szerint	Az Ávr. 84. § (2) bekezdés alapján, a költségvetési támogatás összegét meghaladó biztosítéki értékig vagy összeghatár megjelölése nélkül.	-	-	-	
9	338140			30/1/9 „Az Élet Menete” Alapítvány támogatása	Az előirányzat elsődleges célja „Az Élet Menete” Alapítvány működésének támogatása. Az éves szakmai programban nem szereplő tevékenység a Civil törvényben foglaltak szerint támogatható. A költségvetési támogatás a támogatási igény benyújtásakor már megkezdett vagy megvalósult tevékenységre is nyújtható.	„Az Élet Menete” Alapítvány	pályázati rendszeren kívül, kérelemre hozott egyedi döntés alapján támogatási szerződéssel	előleg biztosítható	egyösszegű kifizetéssel, részletekben történő kifizetéssel	szerződés szerint	Az Ávr. 84. § (2) bekezdés alapján, a költségvetési támogatás összegét meghaladó biztosítéki értékig vagy összeghatár megjelölése nélkül.	-	-	-

10	335173			30/1/10 Az Országos Községi Érdekegyeztető Tanács tevékenységében közreműködő szervezetek támogatása	Az előirányzat célja az Országos Községi Érdekegyeztető Tanács működésével és feladataival kapcsolatos kiadások fedezetének biztosítása. A költségvetési támogatás a támogatási igény benyújtásakor már megkezdett vagy megvalósult tevékenységre is nyújtható.	Független Szakszervezetek Demokratikus Ligája, Szakszervezetek Együttműködési Fóruma, Értelmiségi Szakszervezeti Tömörüléssel, Magyar Szakszervezeti Szövetség, Munkástanácsok Országos Szövetsége	pályázati rendszeren kívül, kérelemre hozott egyedi döntés alapján támogatási szerződéssel	előleg biztosítható	egyoösszegű kifizetéssel, részletekben történő kifizetéssel	szerződés szerint	Az Ávr. 84. § (2) bekezdés alapján, a költségvetési támogatás összegét meghaladó biztosítéki értékig vagy összehatár megjelölése nélkül.	-	-	-
11	334951			30/1/11 A kommunizmus áldozatai emlékmúzeumának létrehozásához való hozzájárulás	Az előirányzat célja az Amerikai Egyesült Államokban törvényrel alapított, washingtoni székhelyű „The Victims of Communism Memorial Foundation” által megvalósítandó, a kommunizmus áldozatainak emléket állító múzeum létrehozásának támogatása. A költségvetési támogatás a támogatási igény benyújtásakor már megkezdett vagy megvalósult tevékenységre is nyújtható.	The Victims of Communism Memorial Foundation	pályázati rendszeren kívül, kérelemre hozott egyedi döntés alapján támogatási szerződéssel	előleg biztosítható	egyoösszegű kifizetéssel, részletekben történő kifizetéssel	szerződés szerint	Az Ávr. 84. § (2) bekezdés alapján, a költségvetési támogatás összegét meghaladó biztosítéki értékig vagy összehatár megjelölése nélkül.	-	-	-
12	339740			30/1/14 The Hungary Initiatives Foundation támogatása	Az előirányzat célja a „The Hungary Initiatives Foundation, Inc.” projektjeinek és működésének támogatása. A költségvetési támogatás a támogatási igény benyújtásakor már megkezdett vagy megvalósult tevékenységre is nyújtható.	The Hungary Initiatives Foundation, Inc	pályázati rendszeren kívül, kérelemre hozott egyedi döntés alapján támogatási szerződéssel	előleg biztosítható	egyoösszegű kifizetéssel, részletekben történő kifizetéssel	szerződés szerint	Az Ávr. 84. § (2) bekezdés alapján, a költségvetési támogatás összegét meghaladó biztosítéki értékig vagy összehatár megjelölése nélkül.	-	-	-

13	294668			30/1/17 A Magyarországi Zsidó Örökség Közalapítvány működéséhez és feladatainak ellátásához szükséges hozzájárulás	Az előirányzat elsődlegesen a Magyarországi Zsidó Örökség Közalapítvány működésének támogatására szolgál. Az éves szakmai programban nem szereplő tevékenység az alapító okiratban meghatározott feladatokkal összhangban támogatható. A költségvetési támogatás a támogatási igény benyújtásakor már megkezdett vagy megvalósult tevékenységre is nyújtható.	Magyarországi Zsidó Örökség Közalapítvány	pályázati rendszeren kívül, kérelemre hozott egyedi döntés alapján támogatási szerződéssel	előleg biztosítható	egyösszegű kifizetéssel, részletekben történő kifizetéssel	szerződés szerint	-	-	-	Az Ávr. 84. § (2) bekezdés alapján, a költségvetési támogatás összegét meghaladó biztosítéki értékig vagy összeghatár megjelölése nélkül.
14	295546			30/1/18 Holocaust Dokumentációs Központ és Emlékgyűjtemény Közalapítvány	Az előirányzat elsődlegesen a Holocaust Dokumentációs Központ és Emlékgyűjtemény Közalapítvány működéséhez biztosít fedezetet. Az éves szakmai programjában nem szereplő projektjei az alapító okiratban meghatározott feladataival összhangban támogathatóak. A költségvetési támogatás a támogatási igény benyújtásakor már megkezdett vagy megvalósult tevékenységre is nyújtható.	Holocaust Dokumentációs Központ és Emlékgyűjtemény Közalapítvány	pályázati rendszeren kívül, kérelemre hozott egyedi döntés alapján támogatási szerződéssel	előleg biztosítható	egyösszegű kifizetéssel, részletekben történő kifizetéssel	szerződés szerint	-	-	-	Az Ávr. 84. § (2) bekezdés alapján, a költségvetési támogatás összegét meghaladó biztosítéki értékig vagy összeghatár megjelölése nélkül.
15	295557			30/1/19 Alapítvány a Kelet- és Közép-európai Kutatásért és Képzésért	Az előirányzat elsődleges célja az Alapítvány a Kelet- és Közép-európai Kutatásért és Képzésért elnevezésű civil szervezet működésének támogatása. Az éves szakmai programban nem szereplő tevékenység a Civil törvényben foglaltak szerint támogatható. A költségvetési támogatás a támogatási igény benyújtásakor már megkezdett vagy megvalósult tevékenységre is nyújtható.	Alapítvány a Kelet- és Közép-európai Kutatásért és Képzésért	pályázati rendszeren kívül, kérelemre hozott egyedi döntés alapján támogatási szerződéssel	előleg biztosítható	egyösszegű kifizetéssel, részletekben történő kifizetéssel	szerződés szerint	-	-	-	Az Ávr. 84. § (2) bekezdés alapján, a költségvetési támogatás összegét meghaladó biztosítéki értékig vagy összeghatár megjelölése nélkül.

16	343551			30/1/20 Washingtoni Magyar Kápolna létrehozásához hozzájárulás	Az előirányzat célja az államháztartás központi alrendszerébe tartozó költségvetési szervek és fejezeti kezelésű előirányzatok 2012. évi kötelezettségvállalással nem terhelt maradványa felhasználásáról szóló 1356/2013. (VI. 24.) Korm. határozat alapján a Washingtoni Magyar Kápolna létrehozásának támogatása. A költségvetési támogatás a támogatási igény benyújtásakor már megkezdett vagy megvalósult tevékenységre is nyújtható.	Basilica of the National Shrine of the Immaculate Conception,	pályázati rendszeren kívül, kérelemre hozott egyedi döntés alapján támogatási szerződéssel	előleg biztosítható	egyösszegű kifizetéssel, részletekben történő kifizetéssel	szerződés szerint	Az Ávr. 84. § (2) bekezdés alapján, a költségvetési támogatás összegét meghaladó biztosítéki értékig vagy összegtartó megjelölése nélkül.	-	-	-
17	345340			30/1/27 Tokaj-Hegyalja borvidék településeinek fejlesztési támogatása	Az előirányzat célja: a) a Világörökség részét képező Tokaj-hegylajai borvidékhez tartozó települések fejlesztéséről szóló kormányhatározat alapján a Világörökség részét képező Tokaj-hegylajai borvidékhez tartozó települések fejlesztése. b) a Világörökség részét képező Tokaj-hegylajai borvidékhez tartozó települések fejlesztésének megvalósításához kapcsolódó szakmai feladatok és működés támogatása. A költségvetési támogatás a támogatási igény benyújtásakor már megkezdett vagy megvalósult tevékenységre is nyújtható.	helyi önkormányzat, Széchenyi Programiroda Tanácsadó és Szolgáltató NKft.	támogatási kérelemre hozott támogatási döntés alapján, támogatási szerződéssel	előleg biztosítható	egyösszegű kifizetéssel, részletekben történő kifizetéssel	szerződés szerint	Az Ávr. 84. § (2) bekezdés alapján, a költségvetési támogatás összegét meghaladó biztosítéki értékig vagy összegtartó megjelölése nélkül.	-	igénybe vehető	-
18	345673			30/1/23 A Sport XXI. létesítményfejlesztési Program keretében PPP konstrukcióban létesült helyi önkormányzati sportlétesítmények kiváltásáról szóló 1966/2013. (XII. 17.) Korm. határozat alapján a Sport XXI. Létesítményfejlesztési Program keretében PPP konstrukcióban létesült helyi önkormányzati sportlétesítmények kiváltása. A költségvetési támogatás a támogatási igény benyújtásakor már megkezdett vagy megvalósult tevékenységre is nyújtható.	Az előirányzat célja a Sport XXI. Létesítményfejlesztési Program keretében PPP konstrukcióban létesült helyi önkormányzati sportlétesítmények kiváltásáról szóló 1966/2013. (XII. 17.) Korm. határozat alapján a Sport XXI. Létesítményfejlesztési Program keretében PPP konstrukcióban létesült helyi önkormányzati sportlétesítmények kiváltása. A költségvetési támogatás a támogatási igény benyújtásakor már megkezdett vagy megvalósult tevékenységre is nyújtható.	helyi önkormányzat, helyi önkormányzat által fenntartott intézmény	1966/2013. (XII. 17.) Korm. határozat szerint benyújtott támogatási kérelemre hozott támogatási döntés alapján, támogatási szerződéssel	előleg biztosítható	egyösszegű kifizetéssel, részletekben történő kifizetéssel	szerződés szerint	Az Ávr. 84. § (2) bekezdés alapján, a költségvetési támogatás összegét meghaladó biztosítéki értékig vagy összegtartó megjelölése nélkül.	-	-	-

19	345773			30/1/24 Civil Alap - pályázati program	Az előirányzat célja a Magyar Holokauszt Emlékév 2014. keretében Civil Alap - pályázati program megvalósítása a pályázati kiírásban és a Civil Alap - 2014 pályázati program keretében nyújtott támogatások sajátos szabályairól szóló 499/2013. (XII. 29.) Korm. rendeletben foglaltak szerint. A költségvetési támogatás a támogatási igény benyújtásakor már megkezdett vagy megvalósult tevékenységre is nyújtható.	499/2013. (XII. 29.) Korm. rendeletben foglaltak szerint	499/2013. (XII. 29.) Korm. rendelet szerint benyújtott támogatási kérelemre hozott támogatási döntés alapján, támogatási szerződéssel vagy támogatói okirattal vagy megállapodással	előleg biztosítható	egyoösszegű kifizetéssel, részletekben történő kifizetéssel, előirányzat-átcsoportosítással	szerződés szerint		-	-	-
20	345784			30/1/25 Önkormányzatok átmeneti támogatása	Az előirányzat célja az, hogy a Világörökség részét képező tokaj-hegyaljai borvidékhez tartozó települések fejlesztéséről szóló 1991/2013. (XII. 29.) Korm. határozat végrehajtásáról, és a IX. Helyi önkormányzatok támogatásai és a XI. Miniszterelnökség fejezetek közötti előirányzat átcsoportosításról szóló 1083/2014. (II. 26.) Korm. határozat 2. pontja szerint részére átadott támogatói feladat végrehajtása. A költségvetési támogatás a támogatási igény benyújtásakor már megkezdett vagy megvalósult tevékenységre is nyújtható.	helyi önkormányzat	1083/2014. (II. 26.) Korm. határozat szerint benyújtott támogatási kérelemre hozott támogatási döntés alapján, támogatási szerződéssel	előleg biztosítható	egyoösszegű kifizetéssel, részletekben történő kifizetéssel	szerződés szerint		-	-	-
21	358439			30/1/30. Batthyány Lajos Alapítvány működéséhez és feladatainak ellátásához szükséges hozzájárulás maradványának technikai rendezése	Az előirányzat célja a 2015. évi előirányzat maradvány felhasználása.	Batthyány Lajos Alapítvány	pályázati rendszeren kívül, kérelemre hozott egyedi döntés alapján támogatási szerződéssel	előleg biztosítható	egyoösszegű kifizetéssel, részletekben történő kifizetéssel	szerződés szerint		-	-	-

22	347739			<p>30/1/32 Bocuse d'Or versenyek támogatása</p>	<p>Az előirányzat célja a) összhangban a Bocuse d'Or szakácsolimpia 2016. évi európai döntője rendezési jogának megszerzése esetén szükséges egyes kormányzati intézkedésekről szóló 1853/2013. (XI. 19.) Korm. határozatban és a 2016. évi Bocuse d'Or szakácsolimpia európai döntőjének budapesti megrendezésével kapcsolatos kormányzati intézkedésekről szóló 1575/2014. (X. 10.) Korm. határozatban foglaltakkal - a Bocuse d'Or szakácsverseny 2016. évi európai döntője budapesti megrendezésének, és a szervezési feladatokért felelős Magyar Bocuse d'Or Akadémia Egyesület működésének a támogatása, továbbá b) összhangban a Bocuse d'Or szakácsverseny 2016. évi európai döntője jogcímsoport megnevezésének módosításáról szóló 1458/2016. (VIII. 24.) Korm. határozatban foglaltakkal, Magyarország Bocuse-d'Or versenyeken - különösen a Lyonban megrendezésre kerülő 2017. évi világdöntőn - való részvételének támogatása. A költségvetési támogatás a támogatási igény benyújtásakor már megkezdett vagy megvalósult tevékenységre is nyújtható.</p>	<p>Magyar Bocuse d'Or Akadémia Egyesület</p>	<p>pályázati rendszeren kívül, kérelemre hozott egyedi döntés alapján támogatási szerződéssel</p>	<p>előleg biztosítható</p>	<p>egyoösszegű kifizetéssel, részletekben történő kifizetéssel</p>	<p>szerződés szerint</p>	<p>Az Ávr. 84. § (2) bekezdés alapján, a költségvetési támogatás összegét meghaladó biztosítéki értékig vagy összeghatár megjelölése nélkül.</p>	-	-	-
23	343751			<p>30/1/34 Nagykovácsi Kastélypark Komplexum fejlesztése</p>	<p>Magyar Cserkészszövetség</p>	<p>joqszabály vagy - pályázati rendszeren kívül, kérelemre hozott - egyedi döntés alapján támogatási szerződéssel</p>	<p>előleg biztosítható</p>	<p>egyoösszegű kifizetéssel, részletekben történő kifizetéssel</p>	<p>szerződés szerint</p>	<p>Az Ávr. 84. § (2) bekezdés alapján, a költségvetési támogatás összegét meghaladó biztosítéki értékig vagy összeghatár megjelölése nélkül.</p>	-	-	-	

24	223702			30/1/36 Építészeti célú előirányzat	Az előirányzat az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban: Étv.) 50. §-a alapján befolyt, építészeti és építésfelügyeleti hatóságok által kivetett építészeti, építésfelügyeleti, egyéb közigazgatási és eljárási bírságok kezelésére szolgál, amely bírságok átutalásra kerülnek a Magyar Államkincstár központosított bevételek beszedésére vonatkozó számlára. Az előirányzat felhasználási célját az Étv. 50. § (2) bekezdése határozza meg.	Magyar Államkincstár, gazdasági társaság	-	-	részletekben történő utalással	-	-	-	-	
25	296246			30/1/37 Országos Építészeti és Területrendezési e-Nyilvántartás	Az előirányzat célja az egységes elektronikus közműnyilvántartásról szóló 324/2013. (VIII. 29.) Korm. rendeletben meghatározott feladatok megvalósításának finanszírozása, valamint az Építészeti Dokumentációs és Információs Központ, valamint az Országos Építészeti Nyilvántartásról szóló 313/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés d)–e) pontjaival összefüggésben az Országos Építészeti Nyilvántartás rendszerének fenntartásával és fejlesztésével kapcsolatban felmerült feladatok, illetve a tulajdonosi joggyakorló által meghatározott egyéb feladatok megvalósításának finanszírozása. A költségvetési támogatás a támogatási igény benyújtásakor már megkezdett vagy megvalósult tevékenységre is nyújtható.	Lechner Tudásközpont Területi, Építészeti és Informatikai Nonprofit Kft.	jogszabály vagy pályázati rendszeren kívül kérelemre hozott egyedi döntés alapján támogatási szerződéssel	előleg biztosítható	egyszerűsített, részletekben történő kifizetéssel	szerződés szerint	Az Ávr. 84. § (2) bekezdés alapján, a költségvetési támogatás összegét meghaladó biztosítéki értékű vagy összeghatár megjelölése nélkül.	-	-	-

26	302624			30/1/38 Építésügyi, építészeti és településügyi feladatok	Az előirányzat az Étv. 50. § (2) bekezdésében meghatározott építésügyi feladatok, valamint az Építésügyi Dokumentációs és Információs Központról, valamint az Országos Építésügyi Nyilvántartásról szóló 313/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet alapján ellátott feladatok támogatására szolgál. A költségvetési támogatás a támogatási igény benyújtásakor már megkezdett vagy megvalósult tevékenységre is nyújtható.	jogi személy, különösen központi költségvetési szerv, helyi önkormányzat, helyi önkormányzat által fenntartott intézmény, köztestület	jogszabály vagy - pályázati rendszeren kívül, kérelemre hozott - egyedi döntés alapján támogatási szerződéssel vagy támogatói okirattal vagy megállapodással	előleg biztosítható	egyösszegű kifizetéssel, részletekben történő kifizetéssel, előirányzat-átcsoportosítással	szerződés szerint	-	-	-
27	302635			30/1/39 Dokumentációs Központ működtetése, fenntartása és fejlesztése	Az előirányzat felhasználásának célja a DokKözpont rendelet és a területfejlesztéssel és a területrendezéssel összefüggésben megőrzendő dokumentumok gyűjtéséről, megőrzéséről, nyilvántartásáról és hasznosításáról szóló 16/2010. (II. 5.) Korm. rendelet szabályozási tárgykörébe tartozó dokumentumgyűjtési, nyilvántartási, hasznosítási, kezelési és archiválási és az ezekkel kapcsolatos fejlesztési feladatok finanszírozása. A költségvetési támogatás a támogatási igény benyújtásakor már megkezdett vagy megvalósult tevékenységre is nyújtható.	Lechner Tudásközpont Területi, Építészeti és Informatikai Nonprofit Kft.	jogszabály vagy - pályázati rendszeren kívül, kérelemre hozott - egyedi döntés alapján támogatási szerződéssel	előleg biztosítható	egyösszegű kifizetéssel, részletekben történő kifizetéssel, előirányzat-átcsoportosítással	szerződés szerint	-	-	-

28	341751			30/1/40 Örökségvédelmi feladatok	Az előirányzat célja a kulturális örökségvédelmi és egyéb kulturális közfeladatok, szakmai feladatok ellátásának és az ahhoz kapcsolódó működés elősegítésének finanszírozása. A költségvetési támogatás a támogatási igény benyújtásakor már megkezdett vagy megvalósult tevékenységre is nyújtható.	gazdasági társaság, központi költségvetési szerv	jogszabály vagy - pályázati rendszeren kívül, kérelemre hozott - egyedi döntés alapján, támogatási szerződéssel, támogatói okirattal vagy megállapodással	előleg biztosítható	egyösszegű kifizetéssel, részletekben történő kifizetéssel, előirányzat-átcsoportosítással	szerződés szerint	Az Ávr. 84. § (2) bekezdés alapján, a költségvetési támogatás összegét meghaladó biztosítéki értékig vagy összeghatár megjelölése nélkül.	-	igénybe vehető	-
29	302091			30/1/42 Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásért Közalapítvány támogatása										
30	354384			30/1/42/1 Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásért Közalapítvány működésének támogatása	Az előirányzat célja a Közép- és Kelet-Európai Történelem és Társadalom Kutatásért Közalapítvány, továbbá az általa fenntartott XX. Század Intézet, a XXI. Század Intézet, a Habsburg Történeti Intézet, valamint a Kommunizmus Kutató Intézet és a Terror Háza Múzeum működésének biztosítása. A költségvetési támogatás a támogatási igénybenyújtásakor már megkezdett vagy megvalósult tevékenységre is nyújtható.	Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásért Közalapítvány	pályázati rendszeren kívül, kérelemre hozott - egyedi döntés alapján támogatási szerződéssel	előleg biztosítható	egyösszegű kifizetéssel, részletekben történő kifizetéssel	szerződés szerint	Az Ávr. 84. § (2) bekezdés alapján, a költségvetési támogatás összegét meghaladó biztosítéki értékig vagy összeghatár megjelölése nélkül.	-	-	-

31	354395			30/1/42/2 Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásért Közalapítvány szakmai feladatainak támogatása	Az előirányzat célja a Közép- és Kelet-Európai Történelem és Társadalom Kutatásért Közalapítvány, továbbá az általa fenntartott XX. Század Intézet, a XXI. Század Intézet, a Habsburg Történelmi Intézet, valamint a Kommunizmus Kutató Intézet és a Terror Háza Múzeum szakmai feladatainak támogatása. A költségvetési támogatás a támogatási igénybenyújtásakor már megkezdett vagy megvalósult tevékenységre is nyújtható.	Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásért Közalapítvány, központi költségvetési szerv	pályázati rendszeren kívül, kérelemre hozott - egyedi döntés alapján támogatási szerződéssel vagy megállapodással	előleg biztosítható	egyoösszegű kifizetéssel, részletekben történő kifizetéssel	szerződés szerint	-	-	-	Az Ávr. 84. § (2) bekezdés alapján, a költségvetési támogatás összegét meghaladó biztosítéki értékig vagy összeghatár megjelölése nélkül.
32	295146			30/1/43 Kulturális örökségvédelmi szakmai feladatok	Az előirányzat a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény alapján a kulturális örökség ingó és ingatlan elemeinek védelmével, megővésével, fenntartásával és bemutatásával kapcsolatos állami feladatok ellátásának támogatására szolgál, beleértve a szakmai rendezvényeket is. Az előirányzatból indokolt esetben helyi védettség alatt álló ingatlanokkal kapcsolatos feladatok is támogathatók. Az előirányzat biztosítja továbbá az Egyesült Nemzetek Oktatási, Tudományos és Kulturális Szervezete (UNESCO) kulturális tárgyú egyezményeinek, valamint az Európai Unió és az Európa Tanács kulturális örökséggel összefüggő kezdeményezéseinek végrehajtásából fakadó szakmai feladatok támogatását. A költségvetési támogatás a támogatási igény benyújtásakor már megkezdett vagy megvalósult tevékenységre is nyújtható.	költségvetési szerv, közgyűjtemény, muzeális intézmény, helyi önkormányzat által fenntartott intézmény, helyi nemzeti önkormányzat, többcélú kistérségi társulás, egyesület, alapítvány, egyházi jogi személy, gazdasági társaság részére.	jogszabály vagy - pályázati rendszeren kívül, kérelemre hozott - egyedi döntés alapján támogatási szerződéssel vagy támogatási okirattal vagy megállapodással	előleg biztosítható	egyoösszegű kifizetéssel, részletekben történő kifizetéssel, előirányzat-átcsoportosítással	szerződés szerint	-	igénybe vehető	-	Az Ávr. 84. § (2) bekezdés alapján, a költségvetési támogatás összegét meghaladó biztosítéki értékig vagy összeghatár megjelölése nélkül.

33	303002			30/1/44 Világörökségi törvényből adódó feladatok ellátása	Az előirányzat elsődlegesen a világörökségről szóló 2011. évi LXXVII. törvény 12. § (3) bekezdésében foglalt feladatok, továbbá a magyarországi világörökségi és világörökségi várományos helyszínek védelmével, megóvásával, kezelésével, fenntartásával kapcsolatos egyéb feladatok (különösen világörökségi gondnokságok támogatása, világörökségi helyszínek védelme, megóvása, bemutatása, ismertté tétele, világörökségi kezelési tervek elkészítése) ellátásának támogatására szolgál. A költségvetési támogatás a támogatási igény benyújtásakor már megkezdett vagy megvalósult tevékenységre is nyújtható.	költségvetési szerv, közgyűjtemény, muzeális intézmény, helyi önkormányzat, helyi önkormányzat által fenntartott intézmény, helyi nemzeti önkormányzat, többcélú kistérségi társulás, egyesület, alapítvány, egyházi jogi személy, gazdasági társaság	jogszabály vagy - pályázati rendszeren kívül kérelemre hozott - egyedi döntés alapján támogatási szerződéssel vagy megállapodással	előleg biztosítható	egyösszegű kifizetéssel, részletekben történő kifizetéssel, előirányzat-átcsoportosítással	szerződés szerint	Az Ávr. 84. § (2) bekezdés alapján, a költségvetési támogatás összegét meghaladó biztosítéki értékig vagy összehatár megjelölése nélkül.	-	igénybe vehető	-
34	343239			30/1/45 Magyar Kormánytisztviselői Kar működésének támogatása	Az előirányzat a Magyar Kormánytisztviselői Kar működésének támogatására szolgál. A költségvetési támogatás a támogatási igény benyújtásakor már megkezdett vagy megvalósult tevékenységre is nyújtható.	Magyar Kormánytisztviselői Kar	pályázati rendszeren kívül, kérelemre hozott egyedi döntés alapján támogatási szerződéssel	előleg biztosítható	egyösszegű kifizetéssel, részletekben történő kifizetéssel	szerződés szerint	Az Ávr. 84. § (2) bekezdés alapján, a költségvetési támogatás összegét meghaladó biztosítéki értékig vagy összehatár megjelölése nélkül.	-	-	-
35	333751			30/1/46 Ludovika Campus	Az előirányzat a Nemzeti Közsolgálati Egyetem elhelyezése a Ludovika Campusban állami beruházás egyes programelemeinek megvalósítása érdekében szükséges intézkedésekről és a források biztosításáról szóló 1512/2015. (VII. 23.) Korm. határozat 1. pontjában foglaltak alapján a Nemzeti Közsolgálati Egyetem Ludovika Campusban történő egységes elhelyezéséhez szükséges valamennyi létesítmény, valamint a 4. pont a) és b) alpontjában meghatározott előkészítési feladatok megvalósítására nyújt fedezetet figyelemmel a Nemzeti Közsolgálati Egyetem elhelyezése a Ludovika Campusban állami beruházás 1. ütemében szereplő programelemek megvalósításával összefüggő	Nemzeti Közsolgálati Egyetem	jogszabály vagy - pályázati rendszeren kívül, kérelemre hozott - egyedi döntés alapján támogatási szerződéssel vagy megállapodással	előleg biztosítható	egyösszegű kifizetéssel, részletekben történő kifizetéssel, előirányzat-átcsoportosítással	szerződés szerint	Az Ávr. 84. § (2) bekezdés alapján, a költségvetési támogatás összegét meghaladó biztosítéki értékig vagy összehatár megjelölése nélkül.	-	-	-

					intézkedésekről szóló a 1844/2016. (XII. 23.) Korm. határozatban foglaltakra is. A költségvetési támogatás a támogatási igény benyújtásakor már megkezdett vagy megvalósult tevékenységre is nyújtható.									
36	296735			30/1/47 Határon Átnyúló Kezdeményezések Közép-európai Segítő Szolgálat	Az előirányzat költségvetési támogatást nyújt a Határon Átnyúló Kezdeményezések Közép-európai Segítő Szolgálat működéséhez. Az éves szakmai programban nem szereplő tevékenység a Civil törvényben foglaltak szerint támogatható. A költségvetési támogatás a támogatási igény benyújtásakor már megkezdett vagy megvalósult tevékenységre is nyújtható.	Határon Átnyúló Kezdeményezések Közép-európai Segítő Szolgálat	pályázati rendszeren kívül, kérelemre hozott egyedi döntés alapján támogatási szerződéssel	előleg biztosítható	egyösszegű kifizetéssel, részletekben történő kifizetéssel	szerződés szerint	Az Ávr. 84. § (2) bekezdés alapján, a költségvetési támogatás összegét meghaladó biztosítéki értékig vagy összeghatár megjelölése nélkül.	-	-	-
37	303013			30/1/48 Nemzeti emlékhelyekkel kapcsolatos feladatok ellátása	Az előirányzat a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvényben meghatározott, a nemzeti emlékhelyek védelmével, megóvásával, fenntartásával, bemutatásával, fejlesztésével kapcsolatosan felmerülő működési vagy felhalmozási jellegű kiadások fedezetét biztosító állami feladatok ellátásának támogatására szolgál. A költségvetési támogatás a támogatási igény benyújtásakor már megkezdett vagy megvalósult tevékenységre is nyújtható.	költségvetési szerv, közgyűjtemény, muzeális intézmény, helyi önkormányzat, helyi fenntartott intézmény, helyi nemzetiségi önkormányzat, többcélú kistérségi társulás, egyesület, alapítvány, egyházi jogi személy, gazdasági társaság	jogszabály vagy - pályázati rendszeren kívül, kérelemre hozott - egyedi döntés alapján támogatási szerződéssel, támogatói okirattal vagy megállapodással	előleg biztosítható	egyösszegű kifizetéssel, részletekben történő kifizetéssel, előirányzat-átcsoportosítással	szerződés szerint	Az Ávr. 84. § (2) bekezdés alapján, a költségvetési támogatás összegét meghaladó biztosítéki értékig vagy összeghatár megjelölése nélkül.	-	igénybe vehető	-

38	347773			30/1/50 Határon túli műemlékfelújítási program	<p>Az előirányzat célja a határon túli magyar vonatkozású épített kulturális örökség értékeinek feltárását, megővését, megismertetését célzó Rómer Flóris Tervről szóló 1549/2015. (VIII. 7.) Korm. határozat alapján a Rómer Flóris Terv végrehajtásának támogatása. A költségvetési támogatás a támogatási igény benyújtásakor már megkezdett vagy megvalósult tevékenységre is nyújtható.</p>	<p>Teleki László Alapítvány, hazai vagy külföldi jogi személy, helyi önkormányzat, helyi fenntartott intézmény, egyesület, alapítvány, egyházi jogi személy, nonprofit gazdasági társaság</p>	<p>jogszabály vagy - pályázati rendszeren kívül, kérelemre hozott - egyedi döntés alapján támogatási szerződéssel</p>	előleg biztosítható	egyoösszegű kifizetéssel	szerződés szerint	<p>Az Ávr. 84. § (2) bekezdés alapján, a költségvetési támogatás összegét meghaladó biztosítéki értékig vagy összehatár megjelölése nélkül azzal, hogy a határon túli szervezetnek és a külföldi szervezetnek támogatási kérelem alapján nyújtott határon túli költségvetési támogatás esetén biztosíték kikötésére nem kerül sor.</p>	-	igénybe vehető	-
39	347862			30/1/54 Nemzeti Táncszínház új játszóhelye kialakításának támogatása	<p>Az előirányzat célja - különös tekintettel a Nemzeti Táncszínház új játszóhelyének kialakításáról szóló 1435/2014. (VII. 31.) Korm. határozatra - a Nemzeti Táncszínház új játszóhelye kialakításának finanszírozása. A költségvetési támogatás a támogatási igény benyújtásakor már megkezdett vagy megvalósult tevékenységre is nyújtható.</p>	<p>gazdasági társaság, jogi személy, költségvetési szerv</p>	<p>jogszabály vagy - pályázati rendszeren kívül kérelemre - meghozott egyedi döntés alapján, támogatási szerződéssel vagy támogatói okirattal vagy megállapodással</p>	előleg biztosítható	egyoösszegű kifizetéssel, részletekben történő kifizetéssel, előirányzat-átcsoportosítással	szerződés szerint	<p>Az Ávr. 84. § (2) bekezdés alapján, a költségvetési támogatás összegét meghaladó biztosítéki értékig vagy összehatár megjelölése nélkül.</p>	-	igénybe vehető	-

40	347917			30/1/55 Területrendezési feladatok	<p>Az előirányzat célja a területrendezési közfeladatok támogatása, valamint ezen szakmai feladatokhoz kapcsolódó egyéb projektek és feladatarányos működési költségek támogatása. A költségvetési támogatás a támogatási igény benyújtásakor már megkezdett vagy megvalósult tevékenységre is nyújtható.</p>	<p>Lechner Tudásközpont Területi, Építészeti és Informatikai Nonprofit Kft., megyei önkormányzat, központi költségvetési szerv</p>	<p>jogszabály vagy - pályázati rendszeren kívül, kérelemre hozott - egyedi döntés alapján támogatási szerződéssel</p>	<p>előleg biztosítható</p>	<p>egyösszegű kifizetéssel, részletekben történő kifizetéssel, előirányzat-átcsoportosítással</p>	<p>szerződés szerint</p>	<p>Az Ávr. 84. § (2) bekezdés alapján, a költségvetési támogatás összegét meghaladó biztosítéki értékig vagy összeghatár megjelölése nélkül.</p>	-	-	-
----	--------	--	--	------------------------------------	---	--	---	----------------------------	---	--------------------------	--	---	---	---

41	348040	30/1/56 Holokauszt emlékével kapcsolatos kiemelt projektek támogatása	<p>Az előirányzat célja - különös tekintettel a magyarországi Holokauszt 70. évfordulójához kapcsolódó megemlékezések és programok megvalósításával kapcsolatos intézkedésekről, valamint egyes kormányhatározatok módosításáról szóló 1512/2014. (IX. 16.) Korm. határozatra, a rendkívüli kormányzati intézkedésekre szolgáló tartalékból történő előirányzat átcsoportosításról, a pártalapítványok tartalékának átcsoportosításáról, egyes kormányhatározatok módosításáról, továbbá egyes kormányhatározatok végrehajtása során alkalmazandó eltérő rendelkezésekről szóló 1563/2014. (X. 2.) Korm. határozatra, valamint az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlésének 2012. évben elfogadott 1883. számú határozatában foglalt egyes ajánlások végrehajtásáról szóló 1833/2014. (XII. 29.) Korm. határozatra - támogatás nyújtása egyházak, belső egyházi jogi személyek, költségvetési szervek, helyi önkormányzatok, közalapítványok és egyéb, a Holokauszt emlékével kapcsolatos egyes kiemelt projekteket megvalósító civil és gazdálkodó szervezetek részére, továbbá magyarországi zsidó temetők felújítása céljából a temető tulajdonosainak, fenntartóinak, gondozóinak vagy a tulajdonos megbízásából eljáró civil szervezeteknek. A költségvetési támogatás a támogatási igény benyújtásakor már megkezdett vagy megvalósult tevékenységre is nyújtható.</p>	<p>jogi személy, központi költségvetési szerv, helyi önkormányzat, helyi fenntartott intézmény, bevett egyház, egyházi jogi személy, civil szervezet, közalapítvány, gazdasági társaság</p>	<p>jogszabály vagy - pályázati rendszeren kívül, kérelemre hozott - egyedi döntés alapján támogatási szerződéssel vagy támogatói okirattal vagy megállapodással</p>	<p>előleg biztosítható</p>	<p>egyösszegű kifizetéssel, részletekben történő kifizetéssel, előirányzat-átcsoportosítással</p>	<p>szerződés szerint</p>	<p>Az Ávr. 84. § (2) bekezdés alapján, a költségvetési támogatás összegét meghaladó biztosítéki értékig vagy összeghatár megjelölése nélkül.</p>	<p>-</p>	<p>igénybe vehető</p>	<p>-</p>
----	--------	---	---	---	---	----------------------------	---	--------------------------	--	----------	-----------------------	----------

42	348617			30/1/57 Kulturális fejlesztési, örökségvédelmi és egyéb feladatok ellátásának támogatása gazdasági társaságok részére	Az előirányzat nonprofit gazdasági társaságok általános (működési, felhalmozási) költségeinek és az általuk ellátott szakmai feladatok, valamint egyedi szakmai feladatainak támogatásához biztosít forrást. A költségvetési támogatás a támogatási igény benyújtásakor már megkezdett vagy megvalósult tevékenységre is nyújtható.	gazdasági társaság	jogszabály vagy - pályázati rendszeren kívül, kérelemre hozott - egyedi döntés alapján támogatási szerződéssel	előleg biztosítható	egyösszegű kifizetéssel, részletekben történő kifizetéssel	szerződés szerint	Az Ávr. 84. § (2) bekezdés alapján, a költségvetési támogatás összegét meghaladó biztosítéki értékig vagy összeghatár megjelölése nélkül.	-	igénybe vehető	-
43	348751			30/1/58 Örökségvédelmi civil szervezetek támogatása	A kulturális örökség védelmét, ismertté tételét, nemzetközi és határon túli feladatainak ellátását segítő örökségvédelmi civil szervezetek támogatása. A költségvetési támogatás a támogatási igény benyújtásakor már megkezdett vagy megvalósult tevékenységre is nyújtható.	civil szervezet	jogszabály vagy - pályázati rendszeren kívül, kérelemre hozott - egyedi döntés alapján támogatási szerződéssel	előleg biztosítható	egyösszegű kifizetéssel, részletekben történő kifizetéssel	szerződés szerint	Az Ávr. 84. § (2) bekezdés alapján, a költségvetési támogatás összegét meghaladó biztosítéki értékig vagy összeghatár megjelölése nélkül.	-	igénybe vehető	-
44	348351			30/1/60 Fővárosi és megyei kormányhivatalok működésével kapcsolatos egyéb feladatok	Az előirányzat célja: 1. a fővárosi és megyei kormányhivatalok - különösen a fővárosi és megyei kormányhivatalok működésével kapcsolatos likviditási problémák kezelésével összefüggő - költségeinek, valamint a fővárosi és megyei kormányhivatalok működésével kapcsolatban más szervnél felmerülő költségek biztosítása.	központi költségvetési szerv, gazdasági társaság	jogszabály vagy - pályázati rendszeren kívül, kérelemre hozott - egyedi döntés alapján támogatási okirattal vagy támogatási szerződéssel vagy megállapodással	előleg biztosítható	egyösszegű kifizetéssel, részletekben történő kifizetéssel, előirányzat-átcsoportosítással	okirat és szerződés szerint	Az Ávr. 84. § (2) bekezdés alapján, a költségvetési támogatás összegét meghaladó biztosítéki értékig vagy összeghatár megjelölése nélkül.	-	-	-

				2. a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatalról szóló 22/2012. (II. 29.) Korm. rendelet 8. § (14) bekezdése szerinti felületei díj fogadásának és továbbutalásának, valamint a fővárosi és megyei kormányhivatalokat megillető felületei díjak átutalásának biztosítása. A fővárosi és megyei kormányhivatalokat, mint az élelmiszerlánc felületei szerveket megillető díjak az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény 47/B. § (10) bekezdésben meghatározott felhasználási célokra használhatók fel;																	
				3. a zártcélú rendészeti hálózaton (zRH) biztosított szolgáltatás és közcélú (nyilvános) távközlési szolgáltatás biztosítása. A költségvetési támogatás a támogatási igény benyújtásakor már megkezdett vagy megvalósult tevékenységre is nyújtható. A költségvetési támogatás visszatérítendő formában is nyújtható.																	
45	348373		30/1/61 Szigetszentmiklósi Járási Hivatal kialakítása	Az előirányzat célja - a Szigetszentmiklósi Járási Hivatal és egyéb állami szervek elhelyezése megvalósításához szükséges beruházási források biztosításáról szóló 1431/2013. (VII. 10.) Korm. határozat alapján - a Szigetszentmiklósi Járási Hivatal, a Járási Kormányablak, egyes járási szakigazgatási szervek, a Ráckevei Járásbíróság, Ráckevei Járási Ügyészség, a Szigetszentmiklósi Rendőrkapitányság Járási Hivatallal megegyező ingatlanban történő elhelyezése, ezáltal egy új igazgatási központ létrehozása. A költségvetési támogatás a támogatási igény benyújtásakor már megkezdett vagy megvalósult tevékenységre is nyújtható.	központi költségvetési szerv	pályázati rendszeren kívüli kérelemre hozott egyedi döntés alapján támogatói okirattal vagy támogatási szerződéssel	előleg biztosítható	egyösszegű kifizetéssel, részletekben történő kifizetéssel, előirányzat-átcsoportosítással	szerződés szerint	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

46	348384			30/1/62 Bicskei Járási Kormányhivatal felújítása	Az előirányzat célja - a Bicskei Járási Hivatal irodaépületének beruházásához szükséges források biztosításáról szóló 1754/2013. (X. 24.) Korm. határozat alapján - a Bicskei Járási Hivatal jelenlegi elhelyezésére szolgáló épület elbontása, valamint a Járási Hivatal új épületben történő elhelyezése céljából. A költségvetési támogatás a támogatási igény benyújtásakor már megkezdett vagy megvalósult tevékenységre is nyújtható.	központi költségvetési szerv	pályázati rendszeren kívüli kérelemre hozott egyedi döntés alapján támogatói okirattal vagy támogatási szerződéssel	előleg biztosítható	egyösszegű kifizetéssel, részletekben történő kifizetéssel, előirányzat-átcsoportosítással	szerződés szerint	Az Ávr. 84. § (2) bekezdés alapján, a költségvetési támogatás összegét meghaladó biztosítéki értékig vagy összeghatár megjelölése nélkül.	-	-	-
47	32696			30/1/63 Szabadságharcosokért Közalapítvány támogatása	Az előirányzat elsődlegesen a Szabadságharcosokért Közalapítvány működésének támogatására szolgál. Az éves szakmai programban nem szereplő tevékenység az alapító okirattal foglaltakkal összhangban támogatható. A költségvetési támogatás a támogatási igény benyújtásakor már megkezdett vagy megvalósult tevékenységre is nyújtható.	Szabadságharcosokért Közalapítvány	pályázati rendszeren kívüli kérelemre meghozott egyedi döntés alapján támogatási szerződéssel	előleg biztosítható	egyösszegű kifizetéssel, részletekben történő kifizetéssel	szerződés szerint	Az Ávr. 84. § (2) bekezdés alapján, a költségvetési támogatás összegét meghaladó biztosítéki értékig vagy összeghatár megjelölése nélkül.	-	-	-
48	349617			30/1/66 Kormányablak program megvalósítása	Az előirányzat célja a Kormányablak Program fizikai megvalósítása, települési ügysegédi rendszer kialakítása, valamint számítógép szoftver licenck beszerzése, informatikai infrastruktúra kialakítása, fejlesztése, fenntartása, a már létrejött kormányablakok állagmegóvása. A költségvetési támogatás a támogatási igény benyújtásakor már megkezdett vagy megvalósult tevékenységre is nyújtható.	központi költségvetési szerv	jogszabály vagy - pályázati rendszeren kívüli, kérelemre hozott - egyedi döntés alapján támogatói okirattal vagy támogatási szerződéssel vagy megállapodással	előleg biztosítható	egyösszegű kifizetéssel, részletekben történő kifizetéssel, előirányzat-átcsoportosítással	szerződés szerint	Az Ávr. 84. § (2) bekezdés alapján, a költségvetési támogatás összegét meghaladó biztosítéki értékig vagy összeghatár megjelölése nélkül.	-	igénybe vehető	-

49	355717		30/1/67. Egyes megyei jogú városok fejlesztési célú támogatása	<p>Az előirányzat célja az egyes megyei jogú városok fejlesztési célú támogatásáról szóló 1003/2016. (I. 13.) Korm. határozat [a továbbiakban: 1003/2016. (I. 13.) Korm. határozat] 3. pontjában meghatározott költségvetési támogatás biztosítása</p> <p>a) az 1003/2016. (I. 13.) Korm. határozat 3. pont b) alpontjában meghatározott támogatott tevékenységnek a 2015. december 3. és 2017. december 31. közötti támogatási időszakban történő megvalósításához,</p> <p>b) a támogatott tevékenység megvalósítására vonatkozó,</p> <p>ba) a költségvetési támogatás felhasználásának szakmai vonatkozásait és tapasztalatait részletező, a támogatott tevékenység megvalósítása során lefolytatott közbeszerzést és egyéb beszerzést bemutató, a megvalósítás eredményességét elemző, a szükséges hatósági engedélyek másolatát tartalmazó szakmai elszámolást, valamint</p> <p>bb) a támogatott tevékenységnek a támogatási időszakban felmerült és 2018. január 31-éig pénzügyileg teljesített költségeket tartalmazó pénzügyi elszámolást magában foglaló beszámolóinak 2018. március 31-éig történő benyújtása és annak a nemzeti fejlesztési miniszter általi felülvizsgálata, illetve az Ávr. 100. § (1) bekezdése szerinti ellenőrzése mellett, a költségvetési támogatás felhasználásáról a kedvezményezett által vezetett elkülönített nyilvántartás alapján. Az előirányzat terhére nyújtott támogatás nem használható fel olyan tevékenységre, amely megvalósításának következtében az előirányzat terhére nyújtott támogatás az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése szerinti állami támogatásnak minősülne.</p>	Az 1003/2016. (I. 13.) Korm. határozat 2. mellékletében meghatározott települési önkormányzat.	Támogatói okirattal, egyedi döntés és kérelem benyújtása nélkül, jogszabály alapján.	A költségvetési támogatás 100%-a támogatási előlegként kerül kifizetésre.	Egyösszegű közvetlen kifizetéssel.	<p>A költségvetési támogatás 2018. január 31-éig fel nem használt részét 2018. március 31-éig kell visszafizetni. A jogosulatlanul igénybe vett költségvetési támogatás összegét a nemzeti fejlesztési miniszter javaslata alapján az 1. § a) pontja szerinti miniszter állapítja meg és kötelezi annak visszafizetésére a kedvezményezettet.</p>	<p>Az Ávr. 84. § (1) bekezdés c) pontja alapján a támogató eltekint a biztosíték nyújtásától.</p>	-	-	-
----	--------	--	--	---	--	--	---	------------------------------------	---	---	---	---	---

50	350928			30/1/68 Károlyi József Alapítvány támogatása	Az előirányzat elsődleges célja a Károlyi József Alapítvány működésének támogatása. Az éves szakmai programban nem szereplő tevékenység a Civil törvényben foglaltak szerint támogatható. A költségvetési támogatás a támogatási igény benyújtásakor már megkezdett vagy megvalósult tevékenységre is nyújtható.	Károlyi József Alapítvány	pályázati rendszeren kívül kérelemre meghozott egyedi döntés alapján, támogatási szerződéssel	előleg biztosítható	egyoösszegű kifizetéssel, részletekben történő kifizetéssel	szerződés szerint	Az Ávr. 84. § (2) bekezdés alapján, a költségvetési támogatás összegét meghaladó biztosítéki értékig vagy összeghatár megjelölése nélkül.	-	-	-
51	352039			30/1/71 Antall József Tudásközpont Brüsszeli képviseletével összefüggő feladatok támogatása.	Az előirányzat célja az Antall József Politika- és Társadalomtudományi Tudásközpont brüsszeli képviselete létrehozásának és programjainak támogatása.	Antall József Politika- és Társadalomtudományi Tudásközpont Alapítvány	pályázati rendszeren kívül, kérelemre hozott egyedi döntés alapján támogatási szerződéssel	előleg biztosítható	egyoösszegű kifizetéssel, részletekben történő kifizetéssel	szerződés szerint	Az Ávr. 84. § (2) bekezdés alapján, a költségvetési támogatás összegét meghaladó biztosítéki értékig vagy összeghatár megjelölése nélkül.	-	-	-
52	353584			30/1/72 Építészeti bontási feladatok	Az előirányzat célja az építészeti és építészeti hatósági eljárásokról és ellenőrzésekről, valamint az építészeti hatósági szolgáltatásról szóló 312/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet 69. § (1) bekezdés b) pontja szerinti, a járási építészeti és építészeti hatóság által elrendelt munkálatok költségeinek biztosítása, ha a végrehajtás elmaradása az állékonyt, az életet és egészséget, a köz- és vagyónbiztonságot veszélyeztet, és a végrehajtás önkéntes teljesítése, valamint a megelőlegezett költség behajthatósága nem várható. A költségvetési támogatás a támogatási igény benyújtásakor már megkezdett vagy megvalósult tevékenységre is nyújtható.	központi költségvetési szerv	jogszabály vagy - pályázati rendszeren kívül kérelemre - meghozott egyedi döntés alapján, támogatói okirattal vagy támogatási szerződéssel vagy megállapodással	előleg biztosítható	egyoösszegű kifizetéssel, részletekben történő kifizetéssel, előirányzat-átcsoportosítással	szerződés szerint	Az Ávr. 84. § (2) bekezdés alapján, a költségvetési támogatás összegét meghaladó biztosítéki értékig vagy összeghatár megjelölése nélkül.	-	-	-

53	353628			30/1/73 Nemzetközi kötelezettségek teljesítése	Az előirányzat fedezetet biztosít az EASTR Területi Kormányhivatalok Európai Szervezete és az IHRA Nemzetközi Holokauszt Emlékezési Szövetség felé fennálló nemzetközi kötelezettségek teljesítésére.	EASTR Területi Kormányhivatalok Európai Szervezete, IHRA Nemzetközi Holokauszt Emlékezési Szövetség	-	-	Egyösszegű közvetlen kifizetéssel.	-	-	-	-	
54	353639			30/1/74 Egyes kiemelt rekonstrukciók és szakmai programok támogatása	Az előirányzat célja az egyes kiemelt rekonstrukciók és szakmai programok, valamint támogatás nyújtása zsidó temetők felújítása céljából, a magyarországi zsidó temetők tekintetében az Európa Tanács Parlamentü Közgyűlésének 2012. évben elfogadott 1883. számú határozatában foglalt egyes ajánlások végrehajtásáról szóló 1833/2014. (XII. 29.) Korm. határozatban foglalt szempontok érvényesítésével. A költségvetési támogatás igény benyújtásakor már megkezdett vagy megvalósult tevékenységre is nyújtható.	magyarországi székhelyű jogi személy, -központi költségvetési szerv, helyi önkormányzat, helyi fenntartott intézmény, bevett egyház, egyházi jogi személy, civil szervezet, közalapítvány, gazdasági társaság, nem magyarországi székhelyű jogi személy, jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet, határon túli egyház, egyházi jogi személy és intézménye	jogszabály vagy - pályázati rendszeren kívül, kérelemre hozott - egyedi döntés alapján, vagy pályázati úton támogatási szerződéssel vagy támogatói okirattal vagy megállapodással	előleg biztosítható	egyösszegű kifizetéssel, részletekben történő kifizetéssel, előirányzat-átcsoportosítással	szerződés szerint	-	igénybe vehető	-	Az Ávr. 84. § (2) bekezdés alapján, a költségvetési támogatás összegét meghaladó biztosítéki értékig vagy összeghatár megjelölése nélkül, azzal, hogy az Ávr. 84. § b) és d) pontja szerinti esetben biztosíték kikötésére nem kerül sor.

55	353640			30/1/75 Nemzeti Hauszmann Terv	<p>Az előirányzat célja a Nemzeti Hauszmann Terv (2014-2024) előkészítéséhez szükséges intézkedésekről szóló 1377/2014. (VII. 10.) Korm. határozat alapján a „Nemzeti Hauszmann-terv a budai Várnegyed megújításáért” címmel indított átfogó rekonstrukciós program, annak keretében a Palotanegyed és a Polgár város nagyszabású rekonstrukciója támogatására szolgál. A költségvetési támogatás a támogatási igény benyújtásakor már megkezdett vagy megvalósult tevékenységre is nyújtható.</p>	<p>jogi személy, központi költségvetési szerv, helyi önkormányzat, helyi fenntartott intézmény, bevett egyház, egyházi jogi személy, civil szervezet, közalapítvány, gazdasági társaság</p>	<p>jogszabály vagy - pályázati rendszeren kívüli kérelemre hozott - egyedi döntés alapján támogatási szerződéssel vagy támogatói okirattal vagy megállapodással</p>	<p>előleg biztosítható</p>	<p>egyösszegű kifizetéssel, részletekben történő kifizetéssel, előirányzat-átcsoportosítással</p>	<p>szerződés szerint</p>	<p>Az Ávr. 84. § (2) bekezdés alapján, a költségvetési támogatás összegét meghaladó biztosítéki értékig vagy összeghatár megjelölése nélkül.</p>	-	igénybe vehető	-
56	354851			30/1/76 AVICENNA Kutatási Nonprofit Kft. működésének támogatása	<p>Az előirányzat célja az AVICENNA Kutatási Nonprofit Kft. működésének támogatásához forrás biztosítása. A költségvetési támogatás a támogatási igény benyújtásakor már megkezdett vagy megvalósult tevékenységre is nyújtható.</p>	<p>AVICENNA Kutatási Nonprofit Kft.</p>	<p>pályázati rendszeren kívül kérelemre hozott egyedi döntés alapján támogatási szerződéssel</p>	<p>előleg biztosítható</p>	<p>egyösszegű kifizetéssel, részletekben történő kifizetéssel</p>	<p>szerződés szerint</p>	<p>Az Ávr. 84. § (2) bekezdés alapján, a költségvetési támogatás összegét meghaladó biztosítéki értékig vagy összeghatár megjelölése nélkül.</p>	-	-	-

57	356051			30/1/77. Széchenyi Programiroda Tanácsadó és Szolgáltató NKft. működéséhez és feladatainak ellátásához szükséges hozzájárulás	A Széchenyi Programiroda Tanácsadó és Szolgáltató NKft. működéséhez és feladatainak ellátásához szükséges hozzájárulás biztosítása. A költségvetési támogatás a támogatási igény benyújtásakor már megkezdett vagy megvalósult tevékenységre is nyújtható.	Széchenyi Programiroda Tanácsadó és Szolgáltató NKft.	jogszabály vagy -pályázati rendszeren kívül, kérelemre hozott - egyedi döntés alapján, támogatási szerződéssel	előleg biztosítható	egyösszegű kifizetéssel, részletekben történő kifizetéssel	szerződés szerint		-	-	-
58	358951			30/1/78. Modern Városok Program	Az előirányzat célja a Modern Városok Program megvalósítása, a Modern Városok Program megvalósításáról szóló kormányrendeletben foglaltak szerint. A költségvetési támogatás a támogatási igény benyújtásakor már megkezdett vagy megvalósult tevékenységre is nyújtható.	A Modern Városok Program megvalósításáról szóló kormányrendeletben foglaltak szerint.	A Modern Városok Program megvalósításáról szóló kormányrendelet szerint támogatói okirattal	A Modern Városok Program megvalósításáról szóló kormányrendeletben foglaltak szerint.	A Modern Városok Program megvalósításáról szóló kormányrendeletben foglaltak szerint.	-	A Modern Városok Program megvalósításáról szóló kormányrendeletben foglaltak szerint.	-	-	-

59	359506		30/1/80 Borsi, Rákóczi-kastély helyreállítása	<p>Az előirányzat célja a borsi Rákóczi-kastély helyreállítása, a borsi Rákóczi-kastély közös hasznosítása érdekében az épületegyüttes helyreállításának folytatása. A helyreállítással összefüggő kiadások finanszírozása, beleértve különösen az előkészítést, tervezést és a megvalósításhoz kapcsolódó művezetést és egyéb kötelező tevékenységeket is. A költségvetési támogatás a támogatási igény benyújtásakor már megkezdett vagy megvalósult tevékenységre is nyújtható.</p>	<p>hazai és külföldi jogi személy, központi költségvetési szerv, helyi önkormányzat, helyi önkormányzat által fenntartott intézmény, bevett egyház, egyházi jogi személy, civil szervezet, közalapítvány, alapítvány, gazdasági társaság</p>	<p>jogszabály alapján vagy - pályázati rendszeren kívüli kérelemre hozott - egyedi döntés alapján támogatási szerződéssel vagy támogatói okirattal vagy megállapodással</p>	<p>előleg biztosítható</p>	<p>egyoösszegű kifizetéssel, részletekben történő kifizetéssel, előirányzat-átcsoportosítással</p>	<p>szerződés szerint</p>	<p>Az Ávr. 84. § (2) bekezdés alapján, a költségvetési támogatás összegét meghaladó biztosítéki értékig vagy összeghatár megjelölése nélkül azzal, hogy a határon túli szervezetnek és a külföldi szervezetnek támogatási kérelem alapján nyújtott határon túli költségvetési támogatás esetén biztosíték kikötésére nem kerül sor.</p>	<p>-</p>	<p>igénybe vehető</p>	<p>-</p>
----	--------	--	---	--	--	---	----------------------------	--	--------------------------	---	----------	-----------------------	----------

60	359517			30/1/81. Szabolcs-Szatmár-Bereg megye és Kárpátalja fejlesztési feladatok	Az előirányzat célja a Szabolcs-Szatmár-Bereg megye és Kárpátalja fejlesztési feladatok megvalósításának támogatása	magyarországi székhelyű jogi személy, nem magyarországi székhelyű jogi személy és jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet (a továbbiakban: külföldi szervezet), Magyarországgal szomszédos országban székhelyei rendelkező, jogi személy és jogi személyiséggel nem rendelkező külföldi szervezet (a továbbiakban: határon túli szervezet), központi költségvetési szerv, helyi önkormányzat, helyi önkormányzati költségvetési szerv, nemzetiségi önkormányzat, nemzetiségi önkormányzati költségvetési szerv	jogszabály vagy - pályázati rendszeren kívül, kérelemre hozott - egyedi döntés alapján támogatási szerződéssel vagy támogatói okirattal vagy megállapodással	előleg biztosítható	egyösszegű kifizetéssel, részletekben történő kifizetéssel, előirányzat-átcsoportosítással	szerződés szerint						Az Ávr. 84. § (2) bekezdés alapján, a költségvetési támogatás összegét meghaladó biztosítéki értékig vagy összeghatár megjelölése nélkül azzal, hogy a határon túli szervezetnek és a külföldi szervezetnek támogatási kérelem alapján nyújtott határon túli költségvetési támogatás esetén biztosíték kikötésére nem kerül sor.			
----	--------	--	--	---	---	---	--	---------------------	--	-------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--

61	359528			30/1/82. Építésügyi szakmai civil szervezetek és képviseletek támogatása	Az épített és természeti környezetünk minősége és az általános építészeti kultúra népszerűsítését, ismertté tételét megvalósító építésügyi civil szervezetek támogatása. A költségvetési támogatás a támogatási igény benyújtásakor már megkezdett vagy megvalósult tevékenységre is nyújtható.	civil szervezet	jogszabály vagy - pályázati rendszeren kívül, kérelemre hozott - egyedi döntés alapján vagy pályázati úton támogatási szerződéssel	előleg biztosítható	egyösszegű kifizetéssel, részletekben történő kifizetéssel	szerződés szerint	Az Ávr. 84. § (2) bekezdés alapján, a költségvetési támogatás összegét meghaladó biztosítéki értékig vagy összehatár megjelölése nélkül.	-	igénybe vehető	-
62	362040			30/1/83. Miniszterelnökség tulajdonosi joggyakorlásába tartozó társaságok működéséhez és feladatainak ellátásához szükséges hozzájárulás	Az előirányzat célja a Miniszterelnökség tulajdonosi joggyakorlásába tartozó gazdasági társaságok szakmai feladatainak és működésének ellátásához szükséges források biztosítása. A költségvetési támogatás a támogatási igény benyújtásakor már megkezdett vagy megvalósult tevékenységre is nyújtható.	a Miniszterelnökség tulajdonosi joggyakorlásába tartozó gazdasági társaságok	kérelemre hozott egyedi döntés alapján, támogatási szerződéssel	előleg adható	egyösszegű kifizetéssel vagy részletekben történő kifizetéssel	szerződés szerint	Az Ávr. 84. § (2) bekezdés alapján, a költségvetési támogatás összegét meghaladó biztosítéki értékig vagy összehatár megjelölése nélkül.	-	-	-

63	367028			30/1/84. Területi infrastrukturális fejlesztések	Az előirányzat célja egyes megyei jogú városok helyi hatással bíró infrastrukturális fejlesztéseinek támogatása (különösen helyi közutak és közművek fejlesztése). A költségvetési támogatás a támogatási igény benyújtásakor már megkezdett vagy megvalósult tevékenységre is nyújtható.	megyei jogú város önkormányzata	pályázati rendszeren kívüli kérelemre hozott egyedi döntés alapján támogatási szerződéssel	előleg biztosítható	egyösszegű kifizetéssel, részletekben történő kifizetéssel	szerződés szerint				Az Ávr. 84. § (2) bekezdés alapján, a költségvetési támogatás összegét meghaladó biztosítéki értékig vagy összeghatár megjelölése nélkül azzal, hogy a támogató a biztosíték kikötésétől eltekint akkor, ha az Ávr. 84. § (1) bekezdés c) pontjában foglalt feltételek valamelyike fennáll.
64	360562			30/1/86. Népi Építészeti Program	Az előirányzat célja a Népi Építészeti Program keretében közel 2000, műemléki értékkel rendelkező népi építészeti emlék támogatása. A Népi Építészeti Program támogatási kerete révén elősegíti a nemzet közös örökségéhez tartozó népi építészeti emlékek hiteles emlékeinek fennmaradását. A költségvetési támogatás a támogatási igény benyújtásakor már megkezdett vagy megvalósult tevékenységre is nyújtható. A támogatásnak nem feltétele a műemléki védettség fennállása.	jogi személy, központi költségvetési szerv, helyi önkormányzat, helyi önkormányzat által fenntartott intézmény, bevett egyház, egyházi jogi személy, civil szervezet, közalapítvány, alapítvány gazdasági társaság, magánszemély	jogszabály alapján vagy - pályázati rendszeren kívüli kérelemre hozott - egyedi döntés alapján vagy pályázati úton támogatási szerződéssel, támogatási okirattal vagy megállapodással -	előleg biztosítható	egyösszegű kifizetéssel, részletekben történő kifizetéssel, előirányzat-tcsoportosítással	szerződés szerint			igénybe vehető	Az Ávr. 84. § (2) bekezdés alapján, a költségvetési támogatás összegét meghaladó biztosítéki értékig vagy összeghatár megjelölése nélkül

65	360584			30/1/88. Nemzeti Kastélyprogram	Az előirányzat célja - különös tekintettel a Nemzeti Kastélyprogram és a Nemzeti Várprogram felülvizsgálatáról szóló 1773/2016. (XII. 15.) Korm. határozatra - a Nemzeti Kastélyprogramhoz kapcsolódó fejlesztések finanszírozása, melyek az egyes helyszínek fenntartható működtetéséhez szükségesek, de európai uniós forrásból nem biztosíthatók.	jogi személy, központi költségvetési szerv, helyi önkormányzat, gazdasági társaság	jogszabály vagy - pályázati rendszeren kívül kérelemre hozott - egyedi döntés alapján, támogatási szerződéssel	előleg biztosítható	egyösszegű kifizetéssel, részletekben történő kifizetéssel és előirányzat átcsoportosítással	szerződés szerint	Az Ávr. 84. § (2) bekezdése alapján a költségvetési támogatás összegét meghaladó biztosítéki értékig vagy összeghatár megjelölése nélkül.	igénybe vehető
66	360606			30/1/90. Nemzeti Várprogram	Az előirányzat célja - különös tekintettel a Nemzeti Kastélyprogram és a Nemzeti Várprogram felülvizsgálatáról szóló 1773/2016. (XII. 15.) Korm. határozatra - a Nemzeti Várprogramhoz kapcsolódó várak megőrzése, bemutatása, turisztikai célú fejlesztése és a fejlesztések finanszírozása, melyek az egyes helyszínek fenntartható működtetéséhez szükségesek, de európai uniós forrásból nem biztosíthatók.	jogi személy, központi költségvetési szerv, helyi önkormányzat, gazdasági társaság	jogszabály vagy - pályázati rendszeren kívül kérelemre hozott - egyedi döntés alapján, támogatási szerződéssel	előleg biztosítható	egyösszegű kifizetéssel, részletekben történő kifizetéssel és előirányzat átcsoportosítással	szerződés szerint	Az Ávr. 84. § (2) bekezdése alapján a költségvetési támogatás összegét meghaladó biztosítéki értékig vagy összeghatár megjelölése nélkül.	igénybe vehető
67	367262			30/1/91 Habsburg Ottó Alapítvány létrehozásához, céljainak megvalósításához szükséges, alapító okirat szerinti pénzügyi vagyonrendelés	Az előirányzat célja a Habsburg Ottó Alapítvány létrehozásához szükséges alapító okirat szerinti pénzügyi vagyonrendelés biztosítása.	Habsburg Ottó Alapítvány			alapító okirat alapján		-	-

68	367273			30/1/92 Habsburg Ottó Alapítvány működéséhez és feladatainak ellátásához szükséges hozzájárulás	Az előirányzat célja a Habsburg Ottó Alapítvány szakmai feladatainak és működésének támogatása. Az éves szakmai programban nem szereplő tevékenység a Civil törvényben foglaltak szerint támogatható. A költségvetési támogatás a támogatási igény benyújtásakor már megkezdett vagy megvalósult tevékenységre is nyújtható.	Habsburg Ottó Alapítvány	pályázati rendszeren kívül, kérelemre hozott egyedi döntés alapján támogatási szerződéssel	előleg biztosítható	egyösszegű kifizetéssel, részletekben történő kifizetéssel	szerződés szerint	Az Ávr. 84. § (2) bekezdés alapján, a költségvetési támogatás összegét meghaladó biztosítéki értékig vagy összeghatár megjelölése nélkül.	-	-	-	
69	363773			30/1/96. Forster Központ megszüntetésével összefüggő zárási feladatok – Norvég Alap	A Forster Gyula Nemzeti Örökségvédelmi és Vagyongazdálkodási Központnak (a továbbiakban: Forster Központ), a Miniszterelnökség fizetési számlájára átvett, a Norvég Alapból finanszírozott programokhoz kapcsolódó 2016. december 31-ei pénzeszközök a közfeladatokat 2017. január 1-ét követően ellátó szervezetek részére történő biztosítása. A pénzeszközök továbbutalása az egyes központi hivatalok és költségvetési szervi formában működő minisztériumi háttérintézmények felülvizsgálatával összefüggő jogutódlásról, valamint egyes közfeladatok átvételéről szóló 378/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet 37. § (1) bekezdése szerint – a megszűnő Forster Központ éves költségvetési beszámolójának készítéséért felelős – kijelölt szervezet által benyújtott adatszolgáltatása alapján történik.	gazdasági társaság, központi költségvetési szerv, köztestületi költségvetési szerv	-	-	egyösszegű kifizetéssel, részletekben történő kifizetéssel	-	-	-	-	-	-

70	363784			30/1/97. Forster Központ megszüntetésével összefüggő zárási feladatok – EU programok	A Forster Gyula Nemzeti Örökségvédelmi és Vagyongazdálkodási Központnak (a továbbiakban: Forster Központ), a Miniszterelnökség fizetési számlájára átvett, az európai uniós forrásokból finanszírozott programokhoz kapcsolódó 2016. december 31-ei pénzeszközeinek a közfeladatokat 2017. január 1-ét követően ellátó szervezetek részére történő biztosítása. A pénzeszközök továbbutalása az egyes központi hivatalok és költségvetési szervi formában működő minisztériumi háttérintézmények felülvizsgálatával összefüggő jogutódlásról, valamint egyes közfeladatok átvételéről szóló 378/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet 37. § (1) bekezdése szerint – a megszűnő Forster Központ éves költségvetési beszámolójának elkészítéséért felelős – kijelölt szervezet által benyújtott adatszolgáltatása alapján történik.	gazdasági társaság, központi költségvetési szerv, köztestületi költségvetési szerv	-	-	egyösszegű kifizetéssel, részletekben történő kifizetéssel	-	-	-	-
71	363651			30/1/98. Eszterháza Kulturális, Kutató- és Fesztiválközpont megszüntetésével összefüggő zárási feladatok	Az Eszterháza Kulturális, Kutató- és Fesztiválközpontnak (a továbbiakban: Eszterháza Központ), a Miniszterelnökség fizetési számlájára átvett 2016. december 31-ei pénzeszközeinek a közfeladatokat 2017. január 1-ét követően ellátó szervezet részére történő biztosítása. A pénzeszközök továbbutalása az egyes központi hivatalok és költségvetési szervi formában működő minisztériumi háttérintézmények felülvizsgálatával összefüggő jogutódlásról, valamint egyes közfeladatok átvételéről szóló 378/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet 38. § (5) bekezdése szerint – a megszűnő Eszterháza Központ éves költségvetési beszámolójának elkészítéséért felelős – kijelölt szervezet által benyújtott adatszolgáltatása alapján történik.	gazdasági társaság	-	-	egyösszegű kifizetéssel, részletekben történő kifizetéssel	-	-	-	-

72	363662		30/1/09. Forster Gyula Nemzeti Örökségvédelmi és Vagyongazdálkodási Központ megszűntetésével összefüggő zárási feladatok	A Forster Gyula Nemzeti Örökségvédelmi és Vagyongazdálkodási Központnak (a továbbiakban: Forster Központ), a Miniszterelnökség fizetési számlájára átvezetett – az európai uniós forrásokból és a Norvég Alapból finanszírozott programokhoz nem kapcsolódó – 2016. december 31-ei pénzeszközök a közfeladatok 2017. január 1-ét követően ellátó szervezetek részére történő biztosítása. A pénzeszközök továbbutalása az egyes központi hivatalok és költségvetési szervi formában működő minisztériumi háttérintézmények felülvizsgálatával összefüggő jogutódlásról, valamint egyes közfeladatok átvételéről szóló 378/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet 37. § (1) bekezdése szerint – a megszűnő Forster Központ éves költségvetési beszámolójának elkészítéséért felelős – kijelölt szervezet által benyújtott adatszolgáltatása alapján történik.	gazdasági társaság, központi költségvetési szerv, köztestületi költségvetési szerv	-	-	-	-	-	-	-	-	-
73	296668		30/2. Fejezeti általános tartalék	Az előirányzat az esetlegesen felmerülő, előre nem tervezhető év közbeni kiadások finanszírozására nyújt fedezetet. A Fejezeti általános tartalék - az Év közben jelentkező többletfeladatok kiadásai (ÁHT azonosító: 302213) előirányzat közbeiktatásával - használható fel. A költségvetési támogatás a támogatási igény benyújtásakor már megkezdett vagy megvalósult tevékenységre is nyújtható.	jogi személy, költségvetési szerv, gazdasági szervezet, civil szervezet, helyi önkormányzat, helyi önkormányzat által fenntartott intézmény, bevett egyház, egyházi jogi személy, közalapítvány	-	-	-	-	-	-	-	-	-
74	258767		30/3. Határon túli magyarok programjainak támogatása											

75	228895	30/3/1 Nemzetpolitikai tevékenység támogatása	<p>68.1. Az előirányzat terhére a következő felhasználási célok bármelyikén nyújtható vissza nem térítendő költségvetési támogatás feladatfinanszírozás és az ahhoz kapcsolódó arányos működési költség támogatására:</p> <p>a) a külföldi magyarok oktatási vagy kiemelten fontos egyházi, kulturális programjainak, tevékenységeinek, illetve a külföldi média vagy könyvkiadás támogatása céljából,</p> <p>b) a nemzetpolitikai szempontból kiemelt jelentőségű tevékenységek és fejlesztési célok támogatására,</p> <p>c) a határon túli magyarsággal együttműködő magyarországi székhelyű jogi személy és jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet határon túli, illetve külföldi szervezet megerősítését szolgáló tevékenységének támogatására,</p> <p>d) a Körösi Csoma Sándor Program keretében a program célkitűzéseivel összhangban olyan tevékenységek megvalósítására, amelyeknek a célja a diaszpórában élő magyar közösségek megerősítése, a hétféle iskolák szakmai színvonalának emelése, a cserkészcsapatok munkájának segítése, a magyar néptánc és népzenei hagyományok ápolása, a magán és közösségi gyűjtemények (könyvtárak, levéltárak, múzeumok) anyagainak felméréséhez szakmai segítség nyújtása, az egyházi közösségek munkájának segítése, a diaszpóra történetét kutató munka végzése, a magyar identitás megőrzése, a többedek generáció bátorítása magyar gyökereik megismerésére,</p> <p>e) a Mikes Kelemen Program keretében a program célkitűzéseivel összhangban lévő tevékenységek megvalósítására,</p> <p>f) határon túli szervezetek tevékenységeinek támogatására, amelyek elősegítik a magyar igazolvánnyal, magyar hozzátartozói igazolvánnyal rendelkező ukrán állampolgárok oktatási, kulturális, művészeti, közművelődési, tudományos,</p>	<p>magyarországi székhelyű jogi személy, nem magyarországi székhelyű jogi személy és jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet (a továbbiakban: külföldi szervezet), Magyarországgal szomszédos országban székhellyel rendelkező, jogi személy és jogi személyiséggel nem rendelkező külföldi szervezet (a továbbiakban: határon túli szervezet), központi költségvetési szerv, helyi önkormányzat, helyi önkormányzati költségvetési szerv, nemzetiségi önkormányzat, nemzetiségi önkormányzati költségvetési szerv</p>	<p>jogszabály vagy pályázati rendszeren kívül, kérelemre hozott - egyedi döntés alapján támogatási szerződéssel vagy támogatói okirattal vagy megállapodással</p>	<p>előleg biztosítható</p>	<p>egyösszegű kifizetéssel, részletekben történő kifizetéssel, előirányzat-átcsoportosítással</p>	<p>szerződés szerint</p>	<p>Az Ávr. 84. § (2) bekezdés alapján, a költségvetési támogatás összegét meghaladó biztosítéki értékig vagy összeghatár megjelölése nélkül azzal, hogy a határon túli szervezetnek és a külföldi szervezetnek támogatási kérelem alapján nyújtott határon túli költségvetési támogatás esetén biztosíték kikötésére nem kerül sor.</p>
----	--------	---	--	---	---	----------------------------	---	--------------------------	---

				<p>hitéleti, média, sport, civil társadalmi, helyi önkormányzati együttműködési, magyar-magyar együttműködési, illetve kegyeleti okokból Magyarországra történő utazásait,</p> <p>g) a Magyarság Háza nemzeti identitás kiállítás, látogató és oktatás-módszertani központja kialakítása, valamint a Magyarság Háza egyéb járulékos felújítása céljából.</p> <p>68.2. Az előirányzat terhére a határon túli szervezetek és külföldi szervezetek tevékenységhez kapcsolódó működési költségeinek támogatása érdekében vissza nem térítendő költségvetési támogatás nyújtható.</p> <p>68.3. A költségvetési támogatás a támogatási igény benyújtásakor már megkezdett vagy megvalósult tevékenységre is nyújtható.</p>									
76	344762		30/5. Fővárosi és megyei kormányhivatalok peres ügyei	<p>Az előirányzat a miniszter egyedi döntése alapján a fővárosi és megyei kormányhivatalal - ideértve a fővárosi és megyei kormányhivatal önálló feladat- és hatáskörrel rendelkező szervezeti egységét is - vagy annak jogelődjével szemben 9,0 millió forint pertárgyértéket meghaladó peres vagy nemperes eljárásban hozott jogerős bírósági döntés alapján megállapított fizetési kötelezettség ellentételezésére, illetve teljesítésére használható fel, ha annak viselése a költségvetése terhére nem biztosítható, és a marasztalást tartalmazó döntéssel összefüggő bírósági eljárásban eljárási hiba vagy mulasztás nem terheli. Az 50,0 millió forint pertárgyértéket meg nem haladó peres vagy nemperes eljárás esetén a kifizetés feltétele a fizetési kötelezettség fővárosi és megyei kormányhivatal általi teljesítése. Az előirányzatból munkaügyi perekkel kapcsolatos kifizetések nem finanszírozhatók, kivéve, ha a per tárgyát képező vitatott munkáltatói intézkedés meghozatalára a fővárosi és megyei kormányhivatalok létrehozását megelőzően került sor. A költségvetési támogatás a támogatási</p>	központi költségvetési szerv	jogszabály vagy - pályázati rendszeren kívül kérelemre - meghozott egyedi döntés alapján, támogatói okirattal vagy támogatási szerződéssel vagy megállapodással	előleg biztosítható	egyösszegű kifizetéssel, részletekben történő kifizetéssel	-	-	-	-	-

					igény benyújtásakor már megkezdett vagy megvalósult tevékenységre is nyújtható.													
77	352073		30/6 Fejezeti stabilitási tartalék		Az előirányzat a Magyarország 2017. évi központi költségvetéséről szóló 2016. évi XC. törvény 19. § (5) és (6) bekezdése alapján használható fel.	Kormány határozata szerint	-	-	Kormány határozata szerint	-	-	-	-	-	-	-	-	-
78	359206		30/7 Európai uniós fejlesztési programok															
79	263067		30/7/1 EU utazási költségértékek		Az előirányzat forrást nyújt az Európai Unió tanácsi ülésein való részvétellel kapcsolatban felmerülő utazási költségek egy részének megtérítésére a Magyarország számára évente előre rögzített összeg erejéig.	központi költségvetési szervek	-	-	egyházzal szembeni köztulajdoni részletekben történő kifizetéssel	-	-	-	-	-	-	-	-	-
80	359251	32 Központi kezelésű előirányzatok																
81	349306		32/5 Tulajdonosi joggyakorlással kapcsolatos bevételek és kiadások															
82	349317		32/5/1 Miniszterelnökség tulajdonosi joggyakorlásával kapcsolatos kiadások															
83	349351		32/5/1/1 Paks II Atomerőmű Fejlesztő Zrt. tőkeemelése		Paks II Atomerőmű Fejlesztő Zrt. tőkeemelése, figyelemmel a Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló 2011. évi CXCV. törvény 13. § (4) bekezdése d) pontjára, valamint az Oroszországi Föderáció Kormánya és Magyarország Kormánya között a Magyarország Kormányának a Magyarország Kormányának a magyarországi atomerőmű építésének finanszírozásához nyújtandó állami hitel folyósításáról szóló megállapodás kihirdetéséről szóló 2014. évi XXIV. törvénnyel kihirdetett Megállapodás rendelkezéseire is.	a Paks II Atomerőmű Fejlesztő Zrt. közvetlenül, esetenként a Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló 2011. évi CXCV. törvény 13. § (4) bekezdése d) pontja szerint, az Államadósság Kezelő Központ Zrt. útján.	-	-	egyházzal szembeni köztulajdoni részletekben történő teljesítéssel, figyelemmel a Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló 2011. évi CXCV. törvény 13. § (4) bekezdése d) pontjára is	alaptírói határozat alapján	-	-	-	-	-	-	-	

84	360973			32/5/1/3. Részese- vásárlással összefüggésben felmerülő kiadások	Az előirányzat célja a Magyar Nemzeti Vagyonekezelő Zrt. által az állami vagyonról szóló 2007. évi CVI. törvény 29. § (3) bekezdése és az állami vagyonnal való gazdálkodásról szóló 254/2007. (X. 4.) Korm. rendelet 6. § (1) bekezdése alapján a Miniszterelnökség részére kiadott meghatalmazás alapján a Miniszterelnökség által gazdálkodó szervezetben tagsági, részese- vásárlással összefüggésben felmerülő kiadások	jogi személyek és természetes személyek	-	-	egyösszegű kifizetéssel vagy részletekben történő kifizetéssel	-	-	-	-	-	
85	361951			32/5/1/4 A Miniszterelnökség tulajdonosi joggyakorlásába tartozó gazdasági társaságok tőkeemelése	Az előirányzat a Miniszterelnökség tulajdonosi joggyakorlásába tartozó gazdasági társaságban az állam nevében végrehajtott tőkeemelésére szolgál.	A Miniszterelnökség tulajdonosi joggyakorlásába tartozó, az állam tulajdonában lévő gazdasági társaságok.	-	-	Alapítói/ részvényesi határozat alapján	-	-	-	-	-	-

VI. Az Alkotmánybíróság határozata, teljes ülési állásfoglalásai és végzései

Az Alkotmánybíróság 7/2017. (IV. 18.) AB határozata

Ásotthalom Nagyközségi Önkormányzat Képviselő-testületének a közösségi együttélés alapvető szabályairól szóló 12/2014. (IV. 20.) önkormányzati rendelete 7/B. §-a alaptörvény-ellenességének megállapításáról és megsemmisítéséről

Az Alkotmánybíróság teljes ülése jogszabály alaptörvény-ellenességének utólagos vizsgálatára irányuló indítvány tárgyában – dr. Czine Ágnes, dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó, dr. Juhász Imre, dr. Pokol Béla és dr. Varga Zs. András alkotmánybírók párhuzamos indokolásával – meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy Ásotthalom Nagyközségi Önkormányzat Képviselő-testületének a közösségi együttélés alapvető szabályairól szóló 12/2014. (IV. 20.) önkormányzati rendelete 7/B. §-a alaptörvény-ellenes, ezért azt a kihirdetésére visszamenőleges hatállyal, 2016. november 23-ával megsemmisíti.

Az Alkotmánybíróság e határozatát a Magyar Közlönyben közzé kell tenni.

I n d o k o l á s

I.

- [1] 1. Az alapvető jogok biztosa az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 24. § (2) bekezdése alapján indítványt terjesztett elő Ásotthalom Nagyközségi Önkormányzat Képviselő-testületének a közösségi együttélés alapvető szabályairól szóló 12/2014. (IV. 20.) önkormányzati rendelete (a továbbiakban: Ör.) 7/B. §-a alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítése iránt.
- [2] A támadott rendelkezést az Ásotthalom Nagyközségi Önkormányzat Képviselő-testületének 12/2014. (IV. 20.) önkormányzati rendeletét módosító 25/2016. (XI. 23.) számú önkormányzati rendelet 1. §-a állapította meg.
- [3] 1.1. Az alapvető jogok biztosa indítványában hivatkozott az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésére, amely szerint az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. Az ombudsman álláspontja szerint az alapjogok közvetlen és jelentős korlátozását valósítja meg a támadott rendelkezés, amelyre rendeleti formában alkotmányosan nincs lehetőség. Az Ör. 7/B. § a) és b) pontjai az Alaptörvény VII. cikkében foglalt vallásszabadsághoz, c) és d) pontjai az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésében foglalt véleménynyilvánítás szabadságához kapcsolódnak.
- [4] Az alapvető jogok biztosa szerint a műezzin tevékenységének, valamint a teljes testfelületet takaró öltözet viselésének megtiltása „nemhogy jelentősen érinti, hanem ellehetetleníti a lelkiismereti és vallásszabadság gyakorlását.”
- [5] A IX. cikk (1) bekezdése vonatkozásában az ombudsman utalt arra, hogy az Alaptörvény mindenki jogát védi abban a tekintetben, hogy bármely kérdésben a véleményét nyilvánosan kifejtthesse. „A házasság intézményének tartalmára, családi jogi és szociológiai fogalmának alakulására fontos befolyást gyakorol a társadalmi vita és párbeszéd, amelyet minden demokráciának biztosítania kell.” Az Ör. 7/B. §-a ugyanakkor ellehetetleníti a véleménynyilvánítás szabadságát.
- [6] 1.2. Ezen túlmenően az alapvető jogok biztosa szerint a támadott rendelkezések abban az esetben is ellentétesek lennének az Alaptörvénnyel, ha a támadott alapjogi korlátozások törvényi formában kerültek volna megalkotásra. Az ombudsman szerint tehát tartalmi alaptörvény-ellenesség is fennáll.
- [7] Az indítványban foglaltak szerint a lelkiismereti szabadság szoros összefüggésben áll az emberi méltósággal, amiből következőleg az állam nem különböztetheti meg értékesség alapján a világnézeti meggyőződéseket. Az ombudsman utalt a 4/1993. (II. 12.) AB határozatra, amely a vallásszabadság hagyományos tartalmát

kiterjesztve állapította meg, beleértve a meggyőződés szabadságát, a vallásgyakorlás szabadságát, a meggyőződés kinyilvánításának mellőzésének jogát, illetve a vallási, gyülekezési és egyesülési szabadságot, azaz a nyilvánosan és együttesen történő vallásgyakorlás szabadságát is.

- [8] Az ombudsman szerint „[a]míg a lelkiismereti szabadság (a meggyőződés szabad megválasztása) korlátozhatatlan, addig a vallásszabadság – aminek a gyakorlása a külvilág felé megjelenik – természetesen korlátozható”. Az ombudsman szerint az imára hívó műezzin tevékenysége az iszlám vallás elválaszthatatlan szakrális magatartása, ezért „[m]ég a törvényhozó sem tehetné meg alkotmányosan, hogy egy valláshoz, világnézeti meggyőződéshez köthető magatartást tilalmaz, míg más vallások külvilág számára hasonló megnyilvánulását támogatja vagy eltűri”. Álláspontja szerint az Ör.-ben a korlátozás legitim céljaként megjelölt absztrakt köznyugalom nem elegendő a vallásszabadság korlátozásához, az így megvalósuló szabályozás pedig az alapjog lényeges tartalmát sérti.
- [9] A teljes testet és fejet takaró öltözék viselését az ombudsman a lelkiismereti meggyőződés részének tekinti. Utalt rá, hogy Európa különböző államaiban az ilyen öltözék viseléséről széles körű viták bontakoztak ki. Az ombudsman szerint ugyanakkor problémás, hogy az Ör. 7/B. §-a teljeskörűen és mérlegelés nélkül rendeli el az ilyen öltözékek tilalmát, ami a vallásszabadság szükségtelen korlátozását valósítja meg, mivel azt semmiféle legitim államcél nem indokolja.
- [10] A véleménynyilvánítás szabadságával összefüggésben az indítványozó utalt a 30/1992. (V. 26.) AB határozatra és a 36/1994. (VI. 24.) AB határozatra, amely szerint a véleménynyilvánítás szabadsága mindenféle közlésre kiterjed „függetlenül a közlés módjától és értékétől, erkölcsi minőségétől és többnyire valóság tartalmától is”. Az Alkotmánybíróság gyakorlata értelmében a véleménynyilvánítást korlátozó törvényeket megszorítóan kell értelmezni. „Az Ör. által megvalósított, bizonyos témakörben történő [...] általános korlátozás tehát – a szabályozási szinttől függetlenül – sem felel meg az alkotmányos követelményeknek, annak sem szükségessége, sem pedig arányossága nem vizsgálható érdemben.”
- [11] Az alapvető jogok biztosa szerint az Ör. 7/B. §-ában foglalt tilalom „az azonos neműek társkapcsolatainak családként való elismerése ellen szólal fel”. Ezzel szemben a témát érintően világszerte élénk vita bontakozott ki, az Alkotmánybíróság pedig az 1/1995. (III. 13.) AB határozatban kifejtette, hogy „[k]ét személy tartós életközössége megvalósíthat olyan értékeket, hogy az érintettek személyi méltóságának egyenlő figyelembevétel alapján az együtt élő személyek nemétől függetlenül igényt tarthat jogi elismerésre”. Az ombudsman utalt továbbá a 154/2008. (XII. 17.) AB határozatra, és a 43/2012. (XII. 20.) AB határozatra is, valamint az Emberi Jogok Európai Bíróságának (a továbbiakban: EJEB) a család fogalmát érintő kiterjesztő jogértelmezésére. Az EJEB a Schalk és Kopf kontra Ausztria döntésében (30121/04, 2010. június 24.) kifejtette, hogy „[a] stabil de facto kapcsolatban együtt élő azonos nemű pár életközössége a »családi élet« fogalma alá tartozik, ugyanúgy, mint ahogy egy azonos helyzetben lévő különemű pár esetében történne”. Mindezek alapján az alapvető jogok biztosa szerint az Ör. 7/B. §-a egy olyan témakörben tiltja általános jelleggel a véleménynyilvánítást, amely szoros kapcsolatban áll más alapjogokkal, így az emberi méltósághoz való joggal, az egyenlő bánásmód követelményével és a magán- és családi élethez való joggal. Ehhez kapcsolódóan az ombudsman utalt még a 37/2002. (IX. 4.) AB határozatra, valamint arra, hogy a szexuális orientáción alapuló megkülönböztetés az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésében foglalt „egyéb helyzet” szerinti megkülönböztetésnek minősül.
- [12] Mindezek alapján az alapvető jogok biztosa szerint az Ör. 7/B. §-ában foglalt tilalmak más jogszabályok vizsgálata nélkül, közvetlenül ellentétesek az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésével, a VII. cikkével és a IX. cikk (1) bekezdésével.

II.

- [13] 1. Az Alaptörvény indítvánnyal érintett rendelkezései:
- „I. cikk (3) Az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. Alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható.”
- „VII. cikk (1) Mindenkinek joga van a gondolat, a lelkiismeret és a vallás szabadságához. Ez a jog magában foglalja a vallás vagy más meggyőződés szabad megválasztását vagy megváltoztatását és azt a szabadságot, hogy vallását vagy más meggyőződését mindenki vallásos cselekmények, szertartások végzése útján vagy egyéb módon, akár egyénileg, akár másokkal együttesen, nyilvánosan vagy a magánéletben kinyilvánítsa vagy kinyilvánítását mellőzze, gyakorolja vagy tanítsa.”
- „IX. cikk (1) Mindenkinek joga van a véleménynyilvánítás szabadságához.”

- [14] 2. Ásotthalom Nagyközségi Önkormányzat Képviselő-testületének 12/2014. (IV. 20.) önkormányzati rendeletének támadott rendelkezése:
 „A közösségi együttélés alapvető szabályaival ellentétes közterületi magatartások
 7/B. § Tilos közterületen
- a) a műezsin tevékenysége, mivel alkalmas a köznyugalom zavarására, továbbá alkalmas arra is, hogy a helyi lakosság körében félelmet, riadalmat és megbotránkozást keltsen,
  - b) az egész testet és fejet, valamint részben vagy teljes egészében az arcot is elfedő burka, nikáb és csador, valamint a teljes testet fedő fürdőruha, ide értve az úgynevezett burkini viselése,
  - c) bármilyen olyan jellegű propaganda-tevékenység megvalósítása, amely a házasság intézményét nem az Alaptörvényben rögzítetteknek megfelelően egy férfi és egy nő között létrejött életközösséggként mutatja be, ide értve bármilyen közterületi akciót, kiemelten a performanszokat, demonstrációkat, plakát-, röplap- és hangreklámokat,
  - d) bármilyen olyan jellegű propaganda-tevékenység megvalósítása, amely megsérti az Alaptörvényt azzal, hogy a családi kapcsolat alapjaként nem a házasságot, illetve a szülő-gyermek viszonyt ismeri el, ide értve bármilyen közterületi akciót, kiemelten a performanszokat, demonstrációkat, plakát-, röplap- és hangreklámokat.”

III.

- [15] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alapvető jogok biztosa által benyújtott indítvány megfelel az Abtv.-ben foglalt feltételeknek: az indítvány az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés a) pontja, valamint az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 24. § (2) bekezdésében foglalt hatáskörre alapítottan került benyújtásra, továbbá az absztrakt utólagos normakontrollra irányuló indítvány jogosulttól származik, és határozott indítványi kérelmet tartalmaz. Az indítvány tartalmát tekintve megfelel továbbá az Abtv. 24. § (2) bekezdésében, valamint az 52. § (1) bekezdésében foglaltaknak, ezért azt az Alkotmánybíróság érdemben bírálta el.

IV.

- [16] Az indítvány megalapozott.
- [17] 1. Az Abtv. 37. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság az Abtv. 24–26. §-ban meghatározott hatáskörében az önkormányzati rendelet Alaptörvénnyel való összhangját akkor vizsgálja, ha a vizsgálat tárgya az önkormányzati rendelet más jogszabályba ütközésének vizsgálata nélkül, kizárólag az Alaptörvénnyel való összhang megállapítása. Ez az eljárás tehát nem érinti a bíróságnak (a Kúriának) az Alaptörvény 25. cikk (2) bekezdés c) alpontjában fenntartott hatáskörét.
- [18] Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt megállapította, hogy az Alaptörvény „32. cikk (1) bekezdése alapján a helyi önkormányzat a helyi közügyek intézése körében törvény keretei között rendeletet alkot. E körben a 32. cikk (2) bekezdése alapján eredeti jogalkotási jogkörrel is rendelkezik, feladatkörében szabályozhat olyan helyi társadalmi viszonyokat, amelyeket törvény nem szabályoz.” {38/2012. (XI. 14.) AB határozat, Indokolás [89]}
- [19] A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) 8. § (1) bekezdés b) pontja alapján a helyi közösség tagjai a helyi önkormányzás alanyaként kötelesek betartani és betartatni a közösségi együttélés alapvető szabályait. Ehhez kapcsolódóan a 143. § (4) bekezdés d) pontja pedig felhatalmazza a helyi önkormányzat képviselő-testületét, hogy rendeletben határozza meg a közösségi együttélés alapvető szabályait, valamint ezek elmulasztásának jogkövetkezményeit. Ezen felhatalmazás alapján született meg az Ör., amelynek a támadott 7/B. §-át az Ör.-t módosító 25/2016. (XI. 23.) számú önkormányzati rendelet 1. §-a állapította meg.
- [20] Az Mötv. 143. § (4) bekezdés d) pontjának az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében foglalt jogállamiság elvével való összeegyeztethetőségét az Alkotmánybíróság már vizsgálta. A 29/2015. (X. 2.) AB határozatban (a továbbiakban: ABh.) az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az önkormányzati rendeleti szabályozásra adott általános felhatalmazás önmagában az általános megfogalmazása miatt nem ellentétes az Alaptörvénnyel (Vö. Indokolás [28]). Az Alaptörvény 32. cikk (2) bekezdése ugyanis alaptörvényi szinten telepítette a helyi önkormányzatok képviselő-testületeire az eredeti és a származékos jogalkotást, az Alaptörvény negyedik módosítása pedig az Alaptörvény XXII. cikkének újraszabályozásával kibővítette a helyi önkormányzatok jogalkotási autonómiáját.

- [21] Mindazonáltal az Alaptörvény T) cikkének (2) és (3) bekezdései alapján az önkormányzati rendelet jogszabály, amely nem lehet ellentétes az Alaptörvénnyel.
- [22] Az ABh. az Alaptörvény és a korábbi Alkotmány szabályozási logikáját összehasonlítva megállapította, hogy „az Alaptörvény önkormányzatokra vonatkozó szabályából az következik, hogy az önkormányzati rendeletalkotás és az Alaptörvény összhangjának kereteit nem az Mötv.-nek kell meghatároznia, azokat az Alaptörvény maga határozza meg” (Indokolás [33]). Az ABh.-ban az Alkotmánybíróság megvizsgálta, hogy törvényben biztosított keretek között meddig terjedhet az önkormányzatok rendeletalkotásra történő felhatalmazása, és megállapította, hogy „[a] Kúria vizsgálhatja, hogy a megalkotott rendeletek az Mötv.-vel, illetve más jogszabályokkal összhangban vannak-e. Az Alkotmánybíróság számára pedig többfajta eljárás is lehetőséget biztosít a felhatalmazás alapján alkotott egyes önkormányzati rendeletek alaptörvény-ellenességének vizsgálatára, még a keretjellegű felhatalmazások esetén is. Esetenként vizsgálható és vizsgálendő, hogy az egyes rendeletek az Alaptörvénnyel összhangban vannak-e. Ezen belül vizsgálható és vizsgálendő, hogy a rendeletek az Alaptörvény I. cikkének megfelelően az egyes alapjogokat a közösségi együttélés alapvető szabályaira hivatkozva ténylegesen más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozzák-e, miként az is, hogy a helyi sajátosságok megalapozzák-e a tilalmazott magatartásokat és azok jogkövetkezményeit” (Indokolás [42]).
- [23] Az Alkotmánybíróság a fent idézett alaptörvényi rendelkezések alapján, az új szabályozás tükrében már vizsgálta érdemben egyes önkormányzati rendeletek alkotmányosságát. A 3126/2015. (VII. 9.) AB határozatban és a 3232/2016. (XI. 18.) AB határozatban az Alkotmánybíróság elutasította az indítványozók alkotmányjogi panaszát. Az első ügyben a Budapest Főváros Terézváros Önkormányzat Képviselő-testületének a Terézvárosi Önkormányzat tulajdonában álló közterületek használatáról és rendjéről szóló 15/2013. (IV. 25.) számú önkormányzati rendelet 17. § (1) bekezdését és 18. § (1) bekezdését kérte megvizsgálni egy gazdasági társaság a közterület-használati megállapodásának megszűnése miatt. A második ügyben a Budapest Főváros XVI. Kerületi Önkormányzat Képviselő-testületének a Rákospalotai határút – János utca – Iglói út – József utca által határolt területrezen belül az I-XVI/L-2 és I-XVI/L-3-as övezetek területére változtatási tilalom elrendeléséről szóló 23/2015. (VII. 30.) önkormányzati rendelet felülvizsgálatát egy felszámolás alatt álló gazdasági társaság kezdeményezte. Egy további ügyben – a 3/2016. (II. 22.) AB határozatban – az alapvető jogok biztosának indítványát elutasította az Alkotmánybíróság. E határozatban ugyanakkor – az Alaptörvény XXII. cikk (3) bekezdéséből fakadó – alkotmányos követelményként rögzítette Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzatának a közösségi együttélés alapvető szabályairól szóló 7/2013. (III. 4.) önkormányzati rendelet 7. § (3) bekezdése vonatkozásában (amely szerint aki életvitelszerű lakhatás céljára használt ingóságait közterületen tárolja vagy helyezi el, közösségi együttélés alapvető szabályait sértő magatartást követ el), hogy a rendelet a hatálya alá tartozó területen tartózkodó hajléktalan személyekre nem alkalmazható.
- [24] 2. Jelen ügy vizsgálata során az Alkotmánybíróság először azt az indítványi elemet értékelte, amely szerint az alapvető jogok biztosa által támadott szabályozás ellentétben áll az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésével.
- [25] Az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése szerint az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. Alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható.
- [26] Az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdése a helyi közügyek körében lehetővé teszi a helyi önkormányzati rendeletalkotást, az Alaptörvény 32. cikk (2) bekezdése pedig felhatalmazást ad arra, hogy e feladatkörükben eljárva a helyi önkormányzatok törvény által nem szabályozott helyi társadalmi viszonyokat rendezzenek, illetve törvényben kapott felhatalmazás alapján önkormányzati rendeletet alkossanak.
- [27] Az Mötv. 4. §-a szerint a helyi közügyek alapvetően a lakosság közszolgáltatásokkal való ellátásához, valamint a helyi önkormányzás és a lakossággal való együttműködés szervezeti, személyi és anyagi feltételeinek megteremtéséhez kapcsolódnak. A 13. § szerint a helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatok különösen a településfejlesztés, településrendezés; a településüzemeltetés (köztemetők kialakítása és fenntartása, a közvilágításról való gondoskodás, kéményseprőipari szolgáltatás biztosítása, a helyi közutak és tartozékainak kialakítása és fenntartása, közparkok és egyéb közterületek kialakítása és fenntartása, gépjárművek parkolásának biztosítása); a közterületek, valamint az önkormányzat tulajdonában álló közintézmény elnevezése; az egészségügyi alapellátás, az egészséges életmód segítését célzó szolgáltatások; a környezet-egészségügy (köz tisztaság, települési környezet tisztaságának biztosítása, rovar- és rágcsálóirtás);

az óvodai ellátás; a kulturális szolgáltatás, különösen a nyilvános könyvtári ellátás biztosítása; filmszínház, előadó-művészeti szervezet támogatása, a kulturális örökség helyi védelme; a helyi közművelődési tevékenység támogatása; a gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások; a szociális szolgáltatások és ellátások, amelyek keretében települési támogatás állapítható meg; a lakás- és helyiséggazdálkodás; a területén hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának, valamint a hajléktalanná válás megelőzésének biztosítása; a helyi környezet- és természetvédelem, vízgazdálkodás, vízkárelhárítás; a honvédelem, polgári védelem, katasztrófavédelem, helyi közfoglalkoztatás; a helyi adóval, gazdaságszervezéssel és a turizmussal kapcsolatos feladatok; a kistermelők, őstermelők számára – jogszabályban meghatározott termékeik – értékesítési lehetőségeinek biztosítása, ideértve a hétvégi árusítás lehetőségét is; a sport, ifjúsági ügyek; a nemzetiségi ügyek; a közreműködés a település közbiztonságának biztosításában; a helyi közösségi közlekedés biztosítása; a hulladékgazdálkodás; a távhőszolgáltatás; valamint a víziközmű-szolgáltatás, amennyiben a víziközmű-szolgáltatásról szóló törvény rendelkezései szerint a helyi önkormányzat ellátásért felelősnek minősül.

- [28] A felsorolás értelmezése alapján látható, hogy az önkormányzati rendeletalkotásra adott alaptörvényi és törvényi felhatalmazás a helyi közügyek körében egy-egy tipikusan önkormányzati léptékű feladat vagy közszolgáltatás ellátását hivatott biztosítani. Mindez esetlegesen közvetett módon kapcsolatba hozható az alapjogok gyakorlásával, amely esetében az ABh. fent idézett megállapításai alapján „vizsgálható és vizsgálandó, hogy a rendeletek az Alaptörvény I. cikkének megfelelően az egyes alapjogokat a közösségi együttélés alapvető szabályaira hivatkozva ténylegesen más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozzák-e, miként az is, hogy a helyi sajátosságok megalapozzák-e a tilalmazott magatartásokat és azok jogkövetkezményeit” (Indokolás [42]). Ezzel szemben azonban az önkormányzatok nem alkothatnak közvetlenül alapjogot érintő, illetve korlátozó szabályozást, mivel az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése alapján az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. A közvetlenül alapjogokat érintő, illetve korlátozó helyi önkormányzati rendeletben történő szabályozás ugyanis oda vezetne, hogy egyes alapjogok gyakorlása önkormányzatonként eltérő feltételek mellett valósulhatna meg.
- [29] Jelen ügyben az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az Ör. 7/B. §-a több alapjog, így a lelkiismereti és vallásszabadság és a véleménynyilvánítás szabadsága közvetlen korlátozását célozza. A támadott rendelkezés a) és b) alpontja a muszlim vallás gyakorlását és az egyének vallásos meggyőződésének kinyilvánítását korlátozza, míg a c) és d) alpont az Alaptörvényre hivatkozással a véleménynyilvánítás szabadságának törvényben megállapított külső korlátain kívül {Vö. 14/2016. (VII. 18.) AB határozat, Indokolás [36]}, önkormányzati rendeletben, belső, értékalapú korlátokat állít fel.
- [30] Fentiek alapján Ásotthalom Nagyközségi Önkormányzat Képviselő-testülete közvetlenül az alapjogokat érintő, korlátozó szabályozást alkotott, ezért az alapvető jogok biztosa által támadott Ör. 7/B. §-a nem felel meg az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésében foglalt, a törvényi szabályozást előíró feltételnek, ezért alaptörvény-ellenes, és azt az Alkotmánybíróság ex tunc hatállyal megsemmisíti.
- [31] Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint ha az indítvánnyal támadott jogszabályt vagy annak részét az Alaptörvény valamely rendelkezésébe ütközőnek minősíti, és ezért azt megsemmisíti, akkor a további alaptörvényi rendelkezés esetleges sérelmét – a már megsemmisített jogszabályi rendelkezéssel összefüggésben – érdemben nem vizsgálja. Mivel az Alkotmánybíróság az Ör. 7/B. §-át az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése vonatkozásában alaptörvény-ellenesnek minősítette és megsemmisítette, ezért annak az Alaptörvény VII. cikkével és a IX. cikk (1) bekezdésével való esetleges tartalmi sérelmét már nem vizsgálta.
- [32] Az Alkotmánybíróság határozatának a Magyar Közlönyben történő közzététele az Abtv. 44. § (1) bekezdésén alapul.

Budapest, 2017. április 11.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
előadó alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: II/2034/2016.

Dr. Czine Ágnes alkotmánybíró párhuzamos indokolása

- [33] Egyetértek a rendelkező részben foglaltakkal és annak indokaival, ugyanakkor szükségesnek tartom az alábbiak kiemelését is.
- [34] Az ügyben támadott önkormányzati rendeletet Ásotthalom Nagyközségi Önkormányzatának Képviselő-testülete az Möt. 8. § (1) bekezdés b) pontjában meghatározott feladatkörében eljárva alkotta meg. E rendelkezés szerint „[a] helyi közösség tagjai a helyi önkormányzás alanyaként kötelesek betartani és betartatni a közösségi együttélés alapvető szabályait”. Az Möt. 8. § (2) bekezdése értelmében a helyi közösségi együttélésből fakadó konkrét kötelezettségek tartalmát és elmulasztásuk jogkövetkezményeit a helyi önkormányzat képviselő-testülete rendeletében határozhatja meg. Erre a felhatalmazást az Möt. 143. § (4) bekezdés d) pontja adja meg.
- [35] Az Alkotmánybíróság az Möt. 8. § (1) bekezdés b) pontjának, a 8. § (2) bekezdésének és a 143. § (4) bekezdés d) pontjának az alapvető jogok biztosa által is állított alaptörvény-ellenességét az ABh.-ban vizsgálta. E határozathoz fűzött különvéleményemben hangsúlyoztam, hogy kiemelt társadalmi érdekek tartom az önkormányzati demokrácia érvényesülését, és ennek keretében azt, hogy „az állampolgárok – akár közvetlenül, akár választott képviselőik, vagyis a képviselő-testület útján – helyi szinten döntsének a saját közös dolgaikról. Azokról az ügyekről, amelyek a saját közösségükben napi problémaként jelentkeznek, az adott közösségben a legégetőbb dilemmák, és helyben, közvetlenül az önkormányzati, partikuláris rendeletalkotás, jogszabályalkotás útján nyerjenek megoldást. A területi, földrajzi, településszerkezeti és egyéb sajátosságok és különbségek feltétlenül szükségessé teszik, hogy önkormányzati rendeletekkel rendezzék az elsősorban egy-egy településre jellemző társadalmi viszonyokat”.
- [36] A helyi társadalmi viszonyok rendezésével összefüggésben a jogalkotó is arra mutatott rá, hogy „[a]z emberi közösségek akkor életképesek, akkor élhető egy település, ha megvannak és működnek az együttélés alapvető íratlan és írott szabályai. Az ilyen normákat jelentős részben a helyi sajátosságok alakítják, generális érvényű taxatív felsorolásuk lehetetlen. Arra azonban van lehetőség, hogy a képviselő-testület – széles körű társadalmi támogatottsággal – a legalapvetőbb szabályokat rendeletbe foglalja és megszegésüket [...] szankcionálja”. Ugyanakkor már a jogalkotó is fontosnak tartotta kiemelni, hogy e szabályozás kizárólag „szigorúan alkotmányos keretek között” történhet.
- [37] A jogalkotói szándék ellenére azonban az alapvető jogok biztosa már az ABh. alapjául szolgáló indítványában jelezte, hogy az általa megvizsgált rendeletekben számos olyan rendelkezés van, amely nem felel meg az alkotmányos követelményeknek. Hangsúlyozta, hogy „[a]z önkormányzatok helyi rendszabályalkotása magasabb szintű szabálysértési, ágazati normákat ismételi, kiegészítve azokat, ami egyben a kettős, párhuzamos szankcionálás veszélyét is felveti”. Tapasztalatait összegezve előadta: „az önkormányzatok – nem egy esetben a helyi bevételek növelése érdekében – egészen »abszurd« és szokatlan közösségi együttélési szabályokat is alkotnak, amelynek nyomán pedig jelentős összegű bírságokat szabnak ki a szabályok ellen vétőkre”.
- [38] Az ABh.-hoz fűzött különvéleményemben foglalt indokok alapján továbbra is úgy gondolom, hogy az Möt. 8. §-ában egyértelműbben kellett volna meghatározni a rendeletalkotás lényeges szempontjait. Ennek hiányában az önkormányzatok nem tudják felmérni a rendeletalkotás alkotmányos kereteit.

- [39] Az Mötv. szabályozása ezért – amint ezt a jelen ügyben támadott önkormányzati rendelet is alátámasztja – magában hordozza annak veszélyét, hogy a helyi önkormányzat az érintettek alapvető jogait sértő módon határozza meg a közösségi együttélés alapvető szabályait.

Budapest, 2017. április 11.

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó alkotmánybíró párhuzamos indokolása

- [40] A rendelkező részben foglaltakkal egyetértek, ugyanakkor a többségi határozat indokolásával nem tudok azonosulni.
- [41] Az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdése értelmében „[a] helyi önkormányzat a helyi közügyek intézése körében törvény keretei között rendeletet [...] alkot”. Emellett a 32. cikk (2) bekezdése értelmében „[f]eladatkörében eljárva a helyi önkormányzat törvény által nem szabályozott helyi társadalmi viszonyok rendezésére, illetve törvényben kapott felhatalmazás alapján önkormányzati rendeletet alkot”.
- [42] Az Alaptörvény hivatkozott rendelkezéseiből következőleg a helyi önkormányzat eredeti és végrehajtó jellegű jogalkotási felhatalmazással rendelkezik. Az így meghatározott jogalkotói jogkör egészül ki az Alaptörvény XXII. cikke szerinti azon közvetlen alkotmányos felhatalmazással, amely az emberhez méltó lakhatás és a közszolgáltatásokhoz való hozzáférés mindenki számára történő garantálásának törekvését fogalmazza meg. Ebben a körben az Alaptörvény XXII. cikk (3) bekezdése közvetlenül hatalmazza fel a települési önkormányzatot arra, hogy „rendelete a közrend, a közbiztonság, a közegészség és a kulturális értékek védelme érdekében, a közterület meghatározott részére vonatkozóan jogellenessé minősítheti az életvitelszerűen megvalósuló közterületi tartózkodást”. A közterületek meghatározott kritériumok szerinti rendjének fenntartását az Alaptörvény maga minősíti „helyi közügynek”, szemben azokkal a helyi társadalmi viszonyokkal, amelyeknek nem taxált felsorolását az Mötv. 13. §-a tartalmazza.
- [43] Az Alaptörvény hivatkozott rendelkezéseiből következőleg a helyi önkormányzatok eredeti vagy származékos jogalkotói jogkörben, valamint az Alaptörvény XXII. cikk (3) bekezdésén alapuló felhatalmazás alapján is csak a helyi közügyekben léphetnek fel a jogalkotásban megnyilvánuló közhatalmukkal, alkothatnak jogszabályt. Amennyiben a települési önkormányzat nem helyi közügyet, hanem – arra vonatkozó törvényi vagy alaptörvényi felhatalmazás nélkül – közvetlenül alapjogot érintő kérdést szabályoz rendeletében, úgy jogalkotói hatalmát alkotmányellenesen alkalmazza, amely egyúttal az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésébe ütközően is alaptörvényt sértő.
- [44] Az Alkotmánybíróság által vizsgált önkormányzati rendelet 7/B. §-ában szabályozott életviszonyok nem minősíthetőek – sem az Alaptörvény XXII. cikk (3) bekezdése, sem pedig az Mötv. 13. §-a szerinti – helyi közügynek, de az abban foglalt rendelkezések megalkotására a helyi önkormányzat nem kapott jogszabályi felhatalmazást sem. Ezért az önkormányzati rendelet 7/B. §-a egészében és elfogadásakor is alaptörvény-ellenes volt, mert annak megalkotására az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésének, valamint 32. cikk (1)–(2) bekezdésének megsértésével került sor.

Budapest, 2017. április 11.

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla alkotmánybíró párhuzamos indokolása

- [45] Támogatom a tervezet rendelkező részét, de az indokolás IV. részének 2. pontját (Indokolás [24]–[32]) hiányosnak látom, és ezt ki szeretném egészíteni párhuzamos indokolásomban. Egyetértek azzal, hogy a támadott önkormányzati rendelet rendelkezései alapvető jogok lényegét érintik, melyeket csak törvény érinthet, és így ezeket alaptörvény-ellenesség címén meg kell semmisíteni. Ennek indokolásához azonban ki kellett volna bontani az alapvető jogok és az alkotmányos értékek szabályozására, egymás közötti mérlegelésére és korlátozhatóságukra az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésében lefektetett normák és elvek értelmét. Ezt mulasztotta el az indokolás kifogásolt része, és így elvi szinten bizonytalan maradt az alapvető jogok szabályozásának a törvényi jogforrási szint alatti jogforrásokkal szabályozhatósága.

- [46] Az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésének első mondata így hangzik: „[a]z alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg”. Rögtön ezután láthatjuk, hogy az Alaptörvény Szabadság és felelősség című fejezete e cikk után a II–XXXI. cikkeken az alapvető jogok és kötelezettségek lényegesebb szabályait maga állapítja meg. Így ennek szemrevételezése után a jelzett mondatba be kell iktatni a „részletes” jelzőt ahhoz, hogy feltáruljon a mondat értelme. Így pedig az értelmezendő mondat azt az értelmet kapja, hogy az Alaptörvény csak az alapvető jogok és kötelezettségek lényeges szabályait alkotja meg, de a részletes szabályok meghozatalára az Alaptörvény a törvényhozót hatalmazza fel. A kontextuális értelmezéssel így feltárult, hogy az I. cikk (3) bekezdése tulajdonképpen egy felhatalmazó szabály, mely az első mondatában a törvényhozót hatalmazza fel, hogy részletezze az Alaptörvény által általános szinten már szabályozott alapvető jogokat és kötelezettségeket, második mondatában pedig e részletezés közben fellépő, szükségszerű korlátozások keretben tartására egy mérlegelési tesztet alkot meg.
- [47] Kérdésként merül azonban fel, hogy az absztraktságuk miatt az életviszonyok legapróbb részleteibe is lehatoló alapjogok szabályozása lehetséges-e teljes mértékben a törvények jogforrási szintjén. Erre a választ nem kereshetjük csak az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésében, hanem a jelen esetben fontossággal bír a 32. cikk (2) bekezdésében adott általános felhatalmazás az önkormányzati rendeletek felé a helyi társadalmi viszonyok akár törvényi felhatalmazás nélkül való szabályozására is. Ez alapján az Möt. 143. § (4) bekezdés d) pontja az önkormányzati rendeletek szabályozási tereumát úgy konkretizálta, hogy az önkormányzati rendeletek a közösségi együttélés alapvető szabályait is szabályozhatják, és ezt az Alkotmánybíróság az ABh.-ban az Alaptörvénnyel összhangban állónak minősítette. Így megítélésem szerint ezekre tekintettel az Alkotmánybíróságnak az I. cikk (3) bekezdésében adott felhatalmazó szabályt úgy kell értelmeznie, hogy az egyes alapvető jogoknak magában az Alaptörvényben lefektetett lényeges szabályain túl a törvényhozási szintre csak az ezen túli főbb szabályok tartoznak, melyek közvetlenül e jogok tartalmát érintik. A törvényi szinten lefektetett főbb szabályokon túl azonban az alacsonyabb jogforrási szinten lévő szabályozások is alkotmányosnak minősíthetők, ha nem állnak szemben az adott alapvető jog Alaptörvényben és törvényben lefektetett szabályaival. Így e keretek között az önkormányzati rendeletek is érinthetik az alapvető jogokat, és a közösségi együttélés alapvető szabályainak szabályozása közben nem is tudják megtenni, hogy ne érintsék ezeket. Ám az alapvető jogoknak e kétlépcsős értelmezési kerete parancsolóan rögzíti, hogy a törvény alatti jogforrási szintek – így az önkormányzati rendeletek – csak az alapvető jogok technikai részleteit érinthetik, melyeket a támadott önkormányzati rendelet túllépett a jelen esetben, és ezért kellett megsemmisíteni.
- [48] Párhuzamos indokolásomban – Európa iszlamizációjának nyilvánvaló veszélyt jelentő problémáit szem előtt tartva – fontosnak tartom még annak kiemelését, hogy a muszlim vallás gyakorlásának és ennek nyilvánosság előtti kellékeinek korlátozhatóságát nem vizsgálta az általam is támogatott, megsemmisítést kimondó döntés. Ezt a megsemmisítést pusztán a formailag nem megfelelő jogforrási szintben történt szabályozás és korlátozás miatt mondta ki, és így a későbbiekben a muszlim vallást érintő, törvényi szinten létrejövő szabályozás és korlátozás lehetőségét ez nem vizsgálta.

Budapest, 2017. április 11.

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

- [49] A párhuzamos indokoláshoz csatlakozom.

Budapest, 2017. április 11.

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

- [50] A párhuzamos indokoláshoz csatlakozom.

Budapest, 2017. április 11.

Dr. Varga Zs. András s. k.,
alkotmánybíró

**Az Alkotmánybíróság 8/2017. (IV. 18.) AB határozata
az állatok védelméről és kíméletéről szóló 1998. évi XXVIII. törvény 43. § (1) és (4) bekezdésének
alkalmazásával kapcsolatos alkotmányos követelmény megállapításáról**

Az Alkotmánybíróság teljes ülése jogszabály alaptörvény-ellenességének megállapítására irányuló bírói kezdeményezés tárgyában – *dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó, dr. Juhász Imre, dr. Pokol Béla, dr. Schanda Balázs, dr. Szívós Mária, dr. Varga Zs. András* alkotmánybírók párhuzamos indokolásával, valamint *dr. Balsai István, dr. Czine Ágnes, dr. Salamon László, dr. Szabó Marcel* alkotmánybírók különvéleményével – meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

1. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az állatok védelméről és kíméletéről szóló 1998. évi XXVIII. törvény 43. § (1) és (4) bekezdésének alkalmazása során az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdéséből és XXVIII. cikk (6) bekezdéséből, a jogbiztonság elvéből, valamint a kétszeres eljárás alá vonás és büntetés tilalmából eredő alkotmányos követelmény, hogy ha állatkínzás vétsége vagy büntette miatt büntetőjogi felelősség megállapításának van helye, vagy a büntetőjogi felelősség kérdésében már jogerős marasztaló döntés született, akkor ugyanazon tényállás alapján indult állatvédelmi hatósági eljárásban, ugyanazon jogellenes cselekmény miatt állatvédelmi bírság kiszabására ugyanazon személlyel szemben nem kerülhet sor.
2. Az Alkotmánybíróság az állatok védelméről és kíméletéről szóló 1998. évi XXVIII. törvény 43. § (1)–(4) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló bírói kezdeményezést – az Alaptörvény XXVIII. cikk (6) bekezdés tekintetében – elutasítja.
3. Az Alkotmánybíróság a bírói kezdeményezést egyebekben visszautasítja.

Az Alkotmánybíróság elrendeli e határozatának a Magyar Közlönyben való közzétételét.

I n d o k o l á s

I.

- [1] 1. A Debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság bírása 10.K.27.636/2015/7. számú, 10.K.27.636/2015/9. számú és 10.K.27.636/2015/12. számú végzéseiben az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 25. § (1) bekezdése alapján a bírósági eljárás felfüggesztése mellett az állatok védelméről és kíméletéről szóló 1998. évi XXVIII. törvény (a továbbiakban: Átv.) 43. § (1), (2), (3) és (4) bekezdései alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kezdeményezte az Alkotmánybíróságnál.
- [2] Az indítványozó bíró tanácsa előtt folyamatban lévő, állatvédelmi bírság tárgyában hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránti perben megállapítható – a bírói kezdeményezésben kifejtett alkotmányjogi probléma alapjául szolgáló – tényállás szerint a felperes állattartó lakóhelyén egy kistermetű keverék szuka kutyát tartott hosszabb ideje. A kutya 2011 tavaszán öt kutyakölyköt fialt, amelyek közül az állattartó négyet azonnal, míg további egyet néhány nap múlva vízbe fojtott.
- [3] A fenti cselekmény miatt a Debreceni Járásbíróság – a Debreceni Törvényszék ítéletével megváltoztatott – 2014. június 12. napján jogerős ítéletében állatkínzás vétségben megállapította az állattartó büntetőjogi felelősségét és 125 000 Ft összegű pénzbüntetésre ítélte.
- [4] A Hajdú-Bihar Megyei Főügyészség Közjogi Szakága 2014. szeptember 19. napján kelt T.K.5029/2014/1-I. számon állatvédelmi bírság kiszabása iránt állatvédelmi hatósági eljárást kezdeményezett arra hivatkozva, hogy az állattartó megszegte az Átv. 4. § (1) bekezdésében, 11. § (1) bekezdésében, valamint 12. § (1) bekezdésében foglalt állatvédelmi rendelkezéseket.
- [5] Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzatának Jegyzője 2014. november 20. napján kelt IGAZ-20077/2014. számú határozatával (a továbbiakban: I. fokú határozat) a büntetőügyben megállapított tényállást alapul véve az állattartót 450 000 Ft állatvédelmi bírsággal sújtotta.
- [6] Az állattartó fellebbezést terjesztett elő a határozattal szemben, amelyben előadta, hogy igazságtalannak tartja, hogy „két helyről” is megbírságot adják.
- [7] A Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal az állattartó fellebbezését elutasította és Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzat Jegyzőjének IGAZ-20077-3/2014. számú határozatát (a továbbiakban: II. fokú határozat) helybenhagyta. A határozat indokolása szerint az Átv. 43. § (1) és (4) bekezdésében foglaltak alapján egyértelműen

megállapítható, hogy az állatvédelmi jogszabály megsértése esetén a bírság kiszabása nem mellőzhető és nem szorul háttérbe más jogkövetkezmények esetén sem, hanem párhuzamosan megállapítható más – akár büntetőjogi – szankció mellett is.

- [8] Az állattartó keresetet terjesztett elő a határozattal szemben, törvénytelennek tartva az eljárást, illetve a kétszeres büntetést kifogásolta.
- [9] 2. A bírói kezdeményezésben és annak kiegészítéseiben az indítványozó bíró kifejtette, hogy az Átv. támadott rendelkezései a ne bis in idem elvének megsértését jelentik, ezért Alaptörvény XXVIII. cikk (6) bekezdésébe ütköznek, illetve a szabályozás hiányosságai miatt a B) cikk sérelme is megvalósul.
- [10] 2.1. Érvéle szerint az Átv. támadott rendelkezései azért sértik az Alaptörvény XXVIII. cikk (6) bekezdésében meghatározott kétszeres eljárás tilalmát, mert az említett jogszabályi rendelkezések lehetővé teszik, hogy ugyanazon jogsértés miatt két eljárást folytassanak le és két szankciót szabjanak ki az érintettel szemben. Az indítványozó bíró az általa állított alaptörvény-ellenesség fennállásának alátámasztására megjelölte az Európai Unió Bíróságának (a továbbiakban: EUB) C-617/10. számú ítéletét is.
- [11] 2.2. Az indítványozó bíró utalt arra is, hogy az Alaptörvény B) cikkében garantált jogállamiság részét képező jogbiztonság követelményének sérelmét okozza, hogy a jogalkotó az Átv. 43. §-ában nem szabályozta megfelelően az állatvédelmi bírság körében a felelősség alóli mentesülés eseteit abban az esetben, amennyiben a magatartás kimeríti az állatkínzás bűncselekményének törvényi tényállási elemeit, és megfelel az Átv. 43. § (1) bekezdésében és 11. § (1) bekezdésében foglaltaknak is.
- [12] Mindezekre figyelemmel az indítványozó bíró az Átv. támadott rendelkezései alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte az Alkotmánybíróságtól.

II.

- [13] 1. Az Alaptörvény indítvánnyal érintett rendelkezései:
 „B) cikk (1) Magyarország független, demokratikus jogállam.”
 „XXVIII. cikk (6) A jogorvoslat törvényben meghatározott rendkívüli esetei kivételével senki nem vonható büntetőeljárás alá, és nem ítéltethető el olyan bűncselekményért, amely miatt Magyarországon vagy – nemzetközi szerződés, illetve az Európai Unió jogi aktusa által meghatározott körben – más államban törvénynek megfelelően már jogerősen felmentették vagy elítélték.”
- [14] 2. Az Átv. indítvánnyal érintett rendelkezései:
 „43. § (1) Aki tevékenységével vagy mulasztásával az állatok védelmére, kíméletére vonatkozó jogszabály vagy hatósági határozat előírását megsérti vagy annak nem tesz eleget, magatartásának súlyához, ismétlődéséhez, és különösen az állatnak okozott sérelem jellegéhez, időtartamához igazodó mértékű állatvédelmi bírságot köteles fizetni.
 (2) Az állatvédelmi bírságot az állatvédelmi hatóság szabja ki.
 (3) Az állatvédelmi bírság kiszabására az állatvédelmi hatóságnak az (1) bekezdésben meghatározott magatartásról történt tudomásszerzését követő egy éven túl nincs lehetősége. Az elkövetéstől számított öt éven túl nem szabható ki bírság, kivéve, ha a magatartás jogszerűtlen állapot fenntartásával valósul meg. Ebben az esetben az elévülés mindaddig nem kezdődik meg, amíg a jogszerűtlen állapot fennáll.
 (4) A bírság megfizetése nem mentesít más jogkövetkezmények alól.”

III.

- [15] 1. Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt azt vizsgálta meg, hogy a bírói kezdeményezés megfelel-e a törvényben előírt feltételeknek.
- [16] 2. Az Abtv. 25. §-a szerint a bíró – a bírósági eljárás felfüggesztése mellett – abban az esetben kezdeményezi az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés b) pontja alapján az Alkotmánybíróságnál a jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességének megállapítását, illetve az alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazásának kizárását, ha az előtte folyamatban levő egyedi ügy elbírálása során olyan jogszabályt kell alkalmazni, amelynek alaptörvény-ellenességét észleli, vagy alaptörvény-ellenességét az Alkotmánybíróság már megállapította.

- [17] Az egyedi utólagos normakontroll eljárást kezdeményező bírói indítványnak az Abtv. 52. § (1) bekezdése szerinti határozott kérelmet kell tartalmaznia. A kérelem akkor határozott, ha tartalmaz az Alkotmánybíróság hatáskörére és az indítványozó jogosultságára vonatkozó hivatkozást, megjelöli az Alaptörvényben biztosított jogok sérelmének lényegét, az Alaptörvény megsértett rendelkezéseit és megfelelő indokolást is tartalmaz. Ezenkívül megjelöli a sérelmezett jogszabályi rendelkezést és kifejezetten kéri annak megsemmisítését.
- [18] 2.1. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a bírói kezdeményezés abban a részében, amelyben az Átv. támadott rendelkezéseit az Alaptörvény B) cikkével összefüggésben támadja, alaptörvény-ellenes mulasztás megállapítására irányul, márpedig az Alkotmánybíróság már több döntésében megállapította, hogy a bíró a folyamatban lévő ügyben alaptörvény-ellenes mulasztás kimondását nem indítványozhatja [lásd például 3009/2012. (VI. 21.) AB határozat, Indokolás [62]; 3135/2013. (VII. 2.) AB határozat, Indokolás [19]–[20]; 3238/2013. (XII. 21.) AB végzés, Indokolás [10]]. Minderre figyelemmel az Alkotmánybíróság a bírói kezdeményezést – az Alaptörvény B) cikkének sérelmét állító részében – az indítványozó jogosultságának hiánya miatt az Abtv. 64. § b) pontja alapján visszautasította.
- [19] 2.2. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a bírói kezdeményezés – egyebekben – megfelel az Abtv. 25. §-ában foglalt, valamint Abtv. 52. § (1b) bekezdés a)–f) pontjaiban meghatározott feltételeknek.

IV.

- [20] A bírói kezdeményezés az alábbiak szerint nem megalapozott.
- [21] 1. Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt röviden áttekintette azt, hogy a magyar jogrendszer milyen módon szankcionálta az állatok védelmét és kíméletét érintő jogellenes cselekményeket.
- [22] 1.1. A magyar büntető törvénykönyv a kihágásokról szóló 1879. évi XL. törvénycikk (a továbbiakban: Kbt.) 86. §-a az állatkínzást elzárással és pénzbírsággal rendelte büntetni. A későbbiek során az említett jogellenes cselekmény a szabálysértési joganyagba került és pénzbírsággal szankcionálták [lásd: a szabálysértésekről szóló 17/1968. (IV. 14.) Kormányrendelet 25. §, illetve a szabálysértésekről szóló 218/1999. (XII. 28.) Kormányrendelet 2. §]. A jogalkotó 2004. április 24. napjától a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Btk.) 266/B. §-ának beiktatásával létrehozta az állatkínzás bűncselekményi alakzatát, amelyet szabadságvesztéssel, közérdekű munkával, vagy pénzbüntetéssel rendelt büntetni, majd ezt követően – 2004. szeptember 3. napjával – hatályon kívül helyezte az állatkínzás szabálysértési alakzatát. A hatályos jogunkban a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 244. §-a a következőképpen fogalmazza meg az állatkínzás bűncselekményének tényállását:
- „(1) Aki
- a) gerinces állatot indokolatlanul oly módon bántalmaz, vagy gerinces állattal szemben indokolatlanul olyan bánásmódot alkalmaz, amely alkalmas arra, hogy annak maradandó egészségkárosodását vagy pusztulását okozza,
- b) gerinces állatát vagy veszélyes állatát elüzi, elhagyja vagy kiteszi,
- véség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.
- (2) A büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha az állatkínzás
- a) az állatnak különös szenvedést okoz, vagy
- b) több állat maradandó egészségkárosodását vagy pusztulását okozza.”
- [23] 1.2. Az Átv. 1999. január 1-jei hatálybalépésétől kezdve a jogalkotó lehetőséget biztosított bizonyos, az állatok védelmét és kíméletét érintő jogellenes cselekmények esetén közigazgatási eljárás keretein belül állatvédelmi bírság kiszabására, illetve egyéb közigazgatási jogkövetkezmény alkalmazására is. Az Átv. 43. § (1) bekezdése szerint állatvédelmi bírságot annak kell fizetni, aki a tevékenységével vagy mulasztásával az állatok védelmére, kíméletére vonatkozó jogszabály vagy hatósági határozat előírásait megsérti vagy annak nem tesz eleget.
- [24] 1.3. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a magyar jogrendszerben – az alapügy tárgyát képező jogellenes cselekmény elkövetésének időpontjában és jelenleg is – az állatok védelmét, illetve kíméletét érintő jogellenes cselekmények két, eltérő jogágba tartozó eljárás lefolytatását követően, más-más felelősségi forma alapján is szankcionálhatók. A Btk.-ban meghatározott cselekmények miatt a büntetőeljárás lefolytatása során vizsgálандó (bűnösségen alapuló) büntetőjogi felelősség megállapítását követően szabható ki büntetőjogi szankció. Az állatok védelmére és kíméletére vonatkozó előírások megsértése, illetve be nem tartása esetén pedig közigazgatási eljárás lefolytatásának van helye, amelynek során – objektív felelősségi forma alapján – az Átv.-ben meghatározott közigazgatási jogkövetkezmények alkalmazhatók. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy azon jogellenes magatartások köre, amelyek közigazgatási jogkövetkezménnyel sújthatók, jóval szélesebb, mint a büntetőjogilag releváns cselekmények köre, mivel a Btk.-ban foglalt tényállás kizárólag a gerinces, illetve veszélyes állatokat

érintő bizonyos, a jogalkotó által a legsúlyosabbnak értékelt magatartásokat rendeli büntetni (maradandó egészségkárosodás vagy pusztulás előidézésére alkalmas, indokolatlan bántalmazás vagy bánásmód; valamint az állat elűzése, elhagyása, kitevése; minősített esetet képez az állatnak okozott különös szenvedés, vagy a több állat maradandó egészségkárosodását, pusztulását okozó cselekmény). Ezenkívül állatkínzás vétségében vagy büntetőjogi felelősségében kizárólag természetes személy, szándékos magatartása esetén állapítható meg a büntetőjogi felelősség. Ezzel szemben az állatvédelmi bírság (illetve más közigazgatási jogkövetkezmény) alkalmazásának kizárólagos feltétele a – az Átv.-ben igen tágan meghatározott állatvédelmi, illetve állattartási előírások megsértését, illetve be nem tartását magában foglaló – jogsértés(ek) megállapítása, ahhoz nem kell társulnia a bűnösség/vétékesség feltételének, illetve közigazgatási szankciókat nem kizárólag természetes személlyel szemben lehet kiszabni.

- [25] 2. A bírói kezdeményezésben állított alaptörvény-ellenesség vizsgált indoka abban áll, hogy az Átv. kifogásolt rendelkezései a kétszeres eljárás alá vonás és büntetés tilalmának az Alaptörvény XXVIII. cikk (6) bekezdésében foglalt szabályába ütköznek. Erre tekintettel az Alkotmánybíróság mindenekelőtt azt mutatja be, hogy hogyan értelmezi a kétszeres eljárás alá vonás és büntetés tilalmának alaptörvényi rendelkezését.
- [26] 2.1. Az Alkotmánybíróságnak következetes a gyakorlata a tekintetben, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikkében foglalt, egyes büntető anyagi jogi, illetve eljárásjogi gyökerű alkotmányos alapelvek érvényesülési körét nem szűkíti le a szorosan vett büntetőjog területére, hanem esetről esetre mérlegeli, hogy a konkrét ügyben vizsgált jogszabályok a széles értelemben vett jogi felelősségi rendszer olyan elemei-e, amelyek alkalmazásakor érvényesülnie kell az alapelveknek. Az Alkotmánybíróság az értékelés során tehát nem a formális természetű jogági besorolást tekinti döntőnek, hanem az érintett jogszabály tartalmából, funkciójából indul ki. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a büntetőjogi gyökerű alkotmányos alapelveknek érvényesülniük kell az olyan – más jogágba sorolt – eljárások tekintetében is, amelyek valamely jogellenes magatartás szankcionálására irányulnak és preventív, valamint represszív jellegű jogkövetkezmény alkalmazásával zárulnak. [Lásd különösen: 19/2009. (II. 25.) AB határozat, ABH 2009, 146, 152–154, 157.] Az Alkotmánybíróság legutóbb a 30/2014. (IX. 30.) AB határozatban foglalta össze és erősítette meg ebbéli álláspontját a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog, valamint az ártatlanság védelme tekintetében, megállapítva, hogy az említett rendelkezések által felölelt alkotmányos garanciarendszer nem csupán a szoros értelemben vett büntetőjog (hard core of criminal law) területére terjedhet ki, hanem például a szabálysértési, fegyelmi vagy versenyfelügyeleti (közigazgatási) eljárásokra is. [lásd: 30/2014. (IX. 30.) AB határozat, Indokolás [48]–[63]]
- [27] 2.2. A kétszeres eljárás alá vonás és büntetés tilalmának alkotmányos szabályát korábban az Alkotmány nem nevesítette, de a ne bis in idem elvét az Alkotmánybíróság már a 42/1993. (VI. 30.) AB határozatában olyan alkotmányos jelentőségű rendelkezésnek tekintette, amelyik – összekapcsolva a res iudicata elvével – az állam büntetőhatalmának korlátját jelentheti [lásd: ABH 1993, 300, 306.]. Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény hatálybalépését, a kétszeres eljárás alá vonás és büntetés tilalmának kifejezett nevesítését követően is fenntartotta korábbi értelmezését és leszögezte, hogy a ne bis in idem elve „egyfelől alapjogi rendelkezés az állami büntetőhatalom visszaélésszerű gyakorlásával szemben, másfelől pedig a jogbiztonság érvényesülésének érdekében működő szabály, hiszen garantálja az érdemi bírósági döntések végleges jellegét” [lásd: 33/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [19]]. Az említett határozatokban vizsgált alkotmányossági probléma (elévülés joghatása; illetve a törvényes vád hiánya miatt megszüntetett büntetőeljárásban az ismételt vádemelés lehetősége) ugyanakkor eltér a bírói kezdeményezésben felmerült kérdéstől, ugyanis az Alkotmánybíróságnak jelen ügyben arról kell állást foglalnia, hogy alkotmányosan összeegyeztethető-e a kétszeres eljárás alá vonás és büntetés tilalmával annak a lehetősége, hogy meghatározott személy által elkövetett cselekményt két, egyébként más jogágba tartozó eljárás (egymás utáni, vagy párhuzamos) lefolytatását követően – mindkét eljárásban – külön szankcióval sújtsanak. A jelen ügyben vizsgálandó kérdés ugyan felmerült már korábban – bizonyos közlekedési szabályszegésekkel kapcsolatban párhuzamosan lefolytatható szabálysértési és közigazgatási eljárások vonatkozásában – benyújtott indítványokban is, ugyanakkor az Alkotmánybíróságnak – a határozott kérelem feltételeinek hiányában – abban az ügyben nem volt alkalma érdemben állást foglalnia a felvetett probléma és a ne bis in idem elvének alkotmányos összefüggései tekintetében [lásd: 60/2009. (V. 28.) AB határozat, ABH 2009, 501, 505, 542.].
- [28] 2.3. A kétszeres eljárás alá vonás és büntetés tilalmának elvét – az Alaptörvényben megfogalmazotthoz hasonlóan – valamennyi jelentős emberi jogi egyezmény is tartalmazza. Az 1976. évi 8. törvényerejű rendelettel kihirdetett, Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya (a továbbiakban: Egyezségokmány) 14. cikkének 7. bekezdése szerint: „[s]enkivel szemben sem lehet büntetőeljárást indítani vagy büntetést kiszabni olyan

bűncselekmény miatt, amely miatt az adott ország törvényének és büntetőeljárásának megfelelően jogerős ítélettel már elítélték vagy felmentették.” Az 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett, az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló Egyezmény (a továbbiakban: Egyezmény) hetedik kiegészítő jegyzőkönyvének 4. cikke pedig úgy fogalmaz, hogy: „[h]a valakit egy állam büntető törvényének és büntető eljárási törvényének megfelelően egy bűncselekmény kapcsán már jogerősen felmentettek vagy elítélték, e személlyel szemben ugyanennek az államnak az igazságszolgáltatási szervei ugyanezen bűncselekmény miatt nem folytathatnak büntető eljárást, és vele szemben abban büntetést nem szabhatnak ki.” Tekintettel az Alkotmánybíróság következetes, arra vonatkozó gyakorlatára, hogy az alapjogok érvényesülésének minimális mércéjeként fogadja el a nemzetközi szerződésekben foglalt, illetve az ahhoz kapcsolódó ítélkezési gyakorlatban kibontott jogvédelmi szintet {32/2012. (VII. 4.) AB határozat, Indokolás [41]; 3206/2014. (VII. 21.) AB határozat, Indokolás [30]; 32/2014. (XI. 3.) AB határozat, Indokolás [50]}, az Alkotmánybíróság áttekintette az Egyezmény rendelkezéseinek értelmezésére, tartalmának kibontására felruházott Emberi Jogok Európai Bírósága (a továbbiakban: EJEB) ne bis in idem elvével kapcsolatos ítélkezési gyakorlatát. Az Alkotmánybíróság továbbá – figyelemmel korábbi határozatában feltárt azon alapjogi megfontolásra, hogy az EJEB az idézett elv értelmezéséhez mérceként fogadja el az EUB-nak az Európai Unió Alapjogi Chartája 50. cikkében foglalt ne bis in idem elvét kibontó gyakorlatát {lásd 33/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [26]} – felvázolja az EUB kétszeres eljárás alá vonás és büntetés tilalmát érintő jelentősebb megállapításait is.

- [29] 2.3.1. Az EJEB következetes ítélkezési gyakorlata szerint az Egyezmény hetedik kiegészítő jegyzőkönyvének 4. cikkében szereplő „azonos bűncselekmény” kitétel megállapíthatósága szempontjából nem a jogi minősítés bír meghatározó jelentőséggel, hanem a cselekmény ténybeli alapjainak kell azonosnak lenni {lásd Sergey Zolotukhin kontra Oroszország [GC] (14939/03.), 2009. február 10., 81. és 82. bekezdés; Maresti kontra Horvátország (55759/07.), 2009. június 25., 62. bekezdés}. Az EUB szintén arra az álláspontra helyezkedett, hogy az „ugyanazon cselekmény” fogalma alatt a történeti tényállás azonosságát kell érteni, függetlenül a jogi minősítéstől és a védett jogi tárgytól {lásd: Van Esbroeck ügy, C-436/04., 2006. március 9., 42. pont}.
- [30] 2.3.2. Az EJEB leszögezte azt is, hogy az Egyezmény hetedik kiegészítő jegyzőkönyvének 4. cikkében említett „büntetőeljárás” fogalmat az Egyezmény 6. és 7. cikkében írt „büntetőjogi vádak” és „büntetés” kifejezésekre figyelemmel, azokkal összhangban kell értelmezni {Sergey Zolotukhin kontra Oroszország [GC] (14939/03.), 2009. február 10., 52. bekezdés; Boman kontra Finnország (41604/11.) 2015. február 17., 29. bekezdés}. Ennek megfelelően az EJEB az idézett cikk értelmezése során is – az Egyezmény 6. cikkéhez kapcsolódó joggyakorlatában kimunkált – ún. Engel kritériumokat hívja segítségül annak eldöntéséhez, hogy mely eljárások, illetve szankciók tekinthetők „büntetőjogi” természetűeknek {Maresti kontra Horvátország (55759/07.), 2009. június 25., 57. bekezdés; Nykänen kontra Finnország (11828/11.), 2014. május 20.}. Az EJEB a kérdés eldöntéséhez először azt vizsgálja meg, hogy az érintett állam nemzeti joga szerint a jogellenes cselekmény bűncselekménynek minősül-e. A nemleges válasz önmagában nem zárja ki a „büntetőjogi” jelleg megállapítását, mivel az EJEB a nemzeti jog szerinti minősítést csupán kiindulási pontként értékeli. További kritériumként figyelembe veszi ugyanis azt is, hogy a jogellenes cselekmény milyen természetű, majd harmadik elemként azt elemzi, hogy az alkalmazott szankció milyen jellegű, illetve súlyú {lásd: Engel és társai kontra Hollandia (5100/71; 5101/71; 5102/71; 5354/72; 5370/72), 1976. június 8., 82. bekezdés}. Az EJEB az utóbb említett két feltételnek nagyobb jelentőséget tulajdonít, mint az elsőnek, valamint az állandósult ítélkezési gyakorlata szerint e kritériumoknak nem szükségképpen kell együttesen fennállniuk, hanem a büntetőjogi jelleg fennállását megalapozhatja önmagában valamelyik feltétel megállapíthatósága is {lásd: Ezech és Connors kontra Egyesült Királyság [GC] (39665/98; 40086/98), 2003. október 9., 86. bekezdés}. Az EJEB a nemzeti jogban nem a büntetőjog keretein belül szabályozott jogkövetkezmények – különösen (adó)bírság – büntető jellegének vizsgálatára irányuló ügyekben, annak eldöntésére, hogy az Engel kritériumok második és harmadik eleme megállapítható-e a konkrét ügyben, figyelembe veszi azt is, hogy (1) a bírság alkalmazását előíró jogszabály általánosságban kiterjed-e minden állampolgárra; (2) a bírság az újabb jogsértések megakadályozását célzó büntetés-e, vagy inkább a pénzbeli kompenzációt szolgálja; (3) a bírságot olyan általános szabály alapján szabták-e ki, amelynek célja az elrettentés és büntetés; (4) a kiszabott bírság jelentős mértékűnek tekinthető-e. Az EJEB hangsúlyozta, hogy a „büntető” jelleg megállapítható abban az esetben is, ha az egyes feltételek önmagukban nem alapozzák meg e minősítést, de a vizsgált kritériumok együttes hatásukban mégis ilyen eredményre vezetnek {lásd: Bendenoun kontra Franciaország (12547/86), 1994. február 24., 47. bekezdés; Jussila kontra Finnország [GC] (73053/01), 2006. november 23., 32. bekezdés}.
- [31] A fentiek alapján tehát az Egyezmény hetedik kiegészítő jegyzőkönyve 4. cikkének a sérelme abban az esetben állapítható meg, ha (1) a kérelmezővel szemben két olyan eljárás folyt; (2) amelyek mindegyike büntető jellegű; (3) mindkét eljárás tárgya a kérelmező által elkövetett ugyanazon jogellenes cselekmény volt; és (4) a kérelmezőt

- az egyik eljárásban jogerős döntésben elítélték vagy felmentették {összefoglalóan lásd: *Dungveckis kontra Litvánia* (32106/08), 2016. április 12., 42. bekezdés}.
- [32] Az EUB ítélezési gyakorlatában úgy foglalt állást, hogy a *ne bis in idem* elve alapján az ugyanazon tényállás alapján, ugyanazon személlyel szemben a büntetőeljárás során kiszabható szankció és a közigazgatási eljárás során alkalmazható adóbírság együttes kiszabása abban az esetben kizárt, ha az adóbírság büntető jellegűnek minősül a tagállami jog tekintetében (lásd: *Hans Akerberg Fransson ügy*, C-617/10., 2013. február 26., 33. pont). Ennek mérlegelése során a jogsértés tagállami jogi minősítésének, a jogsértés jellegének, illetve az érintett személlyel szemben kiszabható szankció természetének és súlyának van jelentősége (lásd: *Bonda ügy*, C-489/10., 2012. június 5., 37. pont).
- [33] Az EJEB szerint ugyanakkor nem állapítható meg egyezményesértés, ha valamely szerződő állam nemzeti joga az adó meg nem fizetésében testet öltő jogellenes cselekmények vizsgálatára közigazgatási és büntetőeljárás integrált, párhuzamos és egymással összekapcsolt alkalmazására biztosít lehetőséget, amennyiben az eljárások, illetve az azok eredményeként alkalmazható szankciók előreláthatók az érintett számára és a különböző joghátrányok között szoros tárgyi és időbeli kapcsolat áll fenn, így különösen, ha a büntetőeljárás eredményeként alkalmazott büntetés mértékének meghatározásakor figyelembe vették a korábban kiszabott közigazgatási szankciót is (lásd: *A és B kontra Norvégia [GC]* (24130/11; 29758/11), 2016. november 15., 146., 147., 151–153. bekezdés).
- [34] 3. A kétszeres eljárás alá vonás és büntetés tilalmával kapcsolatban a fentiekben kifejtetteket értékelve az Alkotmánybíróság jelen ügyben az alábbi következtetésre jutott az Alaptörvény XXVIII. cikk (6) bekezdését illetően.
- [35] 3.1. A szóban forgó alaptörvényi rendelkezés nem tiltja önmagában azt, hogy valakivel szemben, ugyanazon jogellenes cselekménye miatt több, más jogágba tartozó, eltérő funkciójú eljárást folytassanak le és ezek eredményeként jogkövetkezményt alkalmazzanak. A *ne bis in idem* elvében testet öltő alkotmányos garancia kifejezetten az állami büntetőhatalom visszaélésszerű gyakorlásával szemben védi az egyént, ezért annak a tilalmát foglalja magában, hogy meghatározott személlyel szemben, ugyanazon büntetendő cselekmény miatt – azt követően, hogy büntetőjogi felelősségéről jogerős döntés született – újabb, büntető szankció alkalmazására irányuló eljárást indítsanak, illetve büntető jogkövetkezményt alkalmazzanak. Az Alkotmánybíróság – összhangban a korábban ismertetett, XXVIII. cikket érintő gyakorlatával – annak mérlegelésekor, hogy a vizsgálat alá vont eljárás, illetve szankció „büntető” jellegű-e vagy sem, nem az adott eljárás jogági besorolását tekinti döntőnek, hanem az eljárás és jogkövetkezmény funkciójából indul ki. Mindez nem jelenti azt, hogy *ne bis in idem* elve érvényesülési körének meghatározása korlátlan lenne, hiszen az Alkotmánybíróság korábbi gyakorlata és az azzal összhangban álló EJEB-gyakorlat alapján megfelelő mértékben kimunkált mérce áll rendelkezésre annak meghatározására, hogy mely eljárás, illetve jogkövetkezmény tekinthető büntető jellegűnek. Az Alkotmánybíróság értelmezésében – összegezve eddigi gyakorlatát, illetve felhasználva a nemzetközi jogvédelmi mechanizmusokban kikristályosodott mércét – az Alaptörvény XXVIII. cikk (6) bekezdése tekintetében egy eljárás abban az esetben büntető jellegű, ha valamely természetes személy által megvalósított jogellenes cselekmény miatti felelősségre vonásra irányul, amennyiben az eljárás során alkalmazandó jogkövetkezmény büntetésnek minősül, azaz – célját és hatását tekintve – megtorló jellegű és prevenciót szolgáló joghátrány.
- [36] 3.2. Jelen ügyben az Alkotmánybíróság mindenekelőtt rögzíti, hogy az egyértelműen megállapítható, hogy az alapügy felperesét az alapügy megindulását megelőzően az ismertetett tényállás alapján lefolytatott büntetőeljárás során jogerősen elítélték, azaz megállapították büntetőjogi felelősségét állatkínzás vétségében és ezért büntetőjogi szankcióval (pénzbüntetés) is sújtották. Az alapügyben az sem vitatott, hogy az állatvédelmi bírság kiszabására irányuló közigazgatási eljárás során is teljes egészében a büntetőjogi felelősséget megalapozó történeti tényállás az irányadó (lásd: I. fokú határozat 2. o.; II. fokú határozat 1. o.), amelynek során ugyanazon jogellenes cselekmény értékelésére kerül sor. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróságnak arra kell választ adnia, hogy az állatvédelmi bírság kiszabására irányuló közigazgatási eljárás az Alaptörvény XXVIII. cikk (6) bekezdésével összefüggésben tekinthető-e büntető jellegű eljárásnak, illetve az eljárás során alkalmazható szankció büntetésnek minősül-e, tehát a fentiekben rögzített feltételek mellett kiterjed-e az említett eljárásra a *ne bis in idem* alkotmányos elvének érvényesülési köre.
- [37] 3.3. Az Alkotmánybíróság ezt követően tehát az állatvédelmi bírság kiszabására irányuló állatvédelmi hatósági eljárás jogi természetét vizsgálta.
- [38] 3.3.1. Az Átv. tartalmazza az állatok védelmére és kíméletére vonatkozó általános előírásokat, amelyeket különböző alacsonyabb rendű, ágazati jogszabályok részleteznek [lásd például: a veszélyes állatfajokról és egyedeik tartásának szabályairól szóló 85/2015. (XII. 17.) FM rendelet]. Az említett előírások megszegése esetén

indítható meg – mint speciális közigazgatási eljárás – az állatvédelmi hatósági eljárás, amelynek lefolytatására a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) és az Átv. tartalmaz rendelkezéseket. Az állatvédelmi hatóság folytatja le az eljárást, amelynek célja – a tényállás tisztázását követően – a jogsértés tényének megállapítása, illetve kizárása. Az Átv.-ben található a jogsértés megállapítása során alkalmazható – objektív felelősségen nyugvó – jogkövetkezmények főbb szabályai is, amelyek szerint az állatvédelmi hatóság állatvédelmi bírságot szab(hat) ki, emellett vagy ehelyett kötelezheti az állattartót a hiányosságok kijavítására, pótlására, vagy arra, hogy az állatok gondozásával, a velük való helyes bánásmóddal kapcsolatos állatvédelmi oktatáson vegyen részt [lásd: Átv. 43. § (1) és (6) bekezdései]. Abban az esetben, ha a jogsértést szándékosan vagy ismételt jelleggel követik el és ez a kedvtelésből tartott állat maradandó egészségkárosodását vagy pusztulását okozza – amennyiben a kedvtelésből tartott vagy a jövőben tartandó állat jóléte állatvédelmi bírság kiszabásával és az állatvédelmi képzésen való részvételével sem biztosítható – a bírság kiszabása mellett az állattartó 2–8 évre eltiltható az állattartástól [lásd: Átv. 43. § (9) bekezdése]. A nem kedvtelésből tartott állat tartója által szándékosan és ismételt jelleggel elkövetett jogsértés esetén – a fentiekkel megegyező egyéb feltételek fennállása mellett – szintén alkalmazható az említett jogkövetkezmény [lásd: Átv. 43. § (10) bekezdése]. Ezen kívül az állatvédelmi hatóság a nem kedvtelésből tartott állat tartóját az általa szándékosan vagy ismételt jelleggel elkövetett jogsértése esetén – a fentiekkel megegyező egyéb feltételek fennállása mellett – arra kötelezheti, hogy az állatok tartása, egészségi állapota tekintetében rendszeres jelentést tegyen, vagy az érintett állatfaj vonatkozásában tartási gyakorlattal rendelkező személyt vegyen igénybe, 2 és 8 év között meghatározott időtartamban [lásd: Átv. 43. § (11) bekezdése]. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az Átv. a jogsértés megállapításának esetére – meghatározott körben – mérlegelési jogot biztosít az állatvédelmi hatóság részére a különböző funkciójú jogkövetkezmények közüli választásra, illetőleg együttes alkalmazására.

- [39] 3.3.2. Az Alkotmánybíróság – figyelemmel a 3.1. pontban kifejtett mércére is – megvizsgálta, az állatvédelmi bírság – mint közigazgatási (anyagi jogi) bírság – természetét, funkcióját. Az Alkotmánybíróság már korábbi határozataiban is a jogsértésért való felelősség érvényesítésének módjaként [lásd: 498/D/2000. AB határozat, ABH 2003, 1202, 1206.], illetve a tilalmak megszegőivel szemben kilátásba helyezett represszív jellegű, preventív funkciójú közigazgatási jogi szankcióként [lásd: 60/2009. (V. 28.) AB határozat, ABH 2009, 501, 526.; 38/2012. (XI. 14.) AB határozat, Indokolás [83]] jellemezte a közigazgatási (anyagi jogi) bírság különböző típusait. Mindez összhangban van azzal, ahogy a jogirodalom elhelyezi a közigazgatási eljárásban alkalmazható bírságot a közigazgatási jogkövetkezmények – funkciójuk alapján történő – felosztásában. Eszerint ugyanis a közigazgatási bírság egyértelműen a büntető jellegű jogkövetkezmény, és nem a valamely tevékenység kikényszerítésére irányuló jogkövetkezmények közé sorolandó.
- [40] Az állatvédelmi bírsággal kapcsolatban az Átv. előírja, hogy azt a szankcionált magatartás súlyához, ismétlődéséhez, és különösen az állatnak okozott sérelem jellegéhez, időtartamához igazodó mértékben kell kiszabni, amelynek módját és mértékének konkrét nagyságát az állatvédelmi bírság kiszabásáról szóló 244/1998. (XII. 31.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) tartalmazza részletesebben. Eszerint a bírság alapösszege 15 000 Ft és ezt az összeget kell a Korm. rendelet 1–4. számú mellékleteiben az ott meghatározott körülményekhez kapcsolt – bizonyos esetekben alsó és felső határ, míg más esetekben egy konkrét érték feltüntetésével meghatározott – szorzókkal megszorozni. Ennek során jelentősége van a különböző állatcsoportoknak, illetve annak, hogy a mulasztó természetes személy vagy jogi személy, illetőleg más gazdálkodó szervezet (lásd: 1. számú melléklet), állatlétszámnak (lásd: 2. számú melléklet), a jogsértés jellegének (lásd: 3. számú melléklet), illetve a jogsértés súlyának, következményének (lásd: 4. számú melléklet). A Korm. rendelet általános jelleggel írja elő, hogy a jogsértés szándékos elkövetése esetén az adott tényálláshoz tartozó legmagasabb szorzó(ka)t kell alkalmazni [lásd: 2. § (6) bekezdés].
- [41] 3.3.3. Az Alkotmánybíróság a IV/1.3. pontban (Indokolás [24]) utalt rá, hogy az állatvédelmi hatósági eljárásban jogkövetkezménnyel szankcionálható jogsértések köre szélesebb, mint a büntetőjogi felelősséget megalapozó elkövetési magatartások köre. Az állatvédelmi hatósági eljárás ismertett rendelkezései alapján megállapítható továbbá, hogy az állatvédelmi bírság alapjául szolgáló magatartások köre – mint többen a kevesebb – magában foglalja mindazon jogellenes cselekmények körét is, amelyek büntetőjogi felelősség alapjául szolgálnak [lásd különösen: Átv. 6. §, 8. § és 11. § (1) bekezdés]. Mindez azzal is jár – azonos történeti tényállás esetén –, hogy a Btk.-ba (is) ütköző jogellenes cselekmények megvalósulása esetén kizárólag természetes személy szándékosan elkövetett cselekménye képezi az állatvédelmi hatósági eljárás tárgyát is, ennek megfelelően a jogsértővel szemben kiszabott állatvédelmi bírság elsődleges funkciója a szándékosan elkövetett jogellenes cselekmény miatti állami helytelenítés kifejezése, ezzel összefüggésben a jogsértés arányos megtorlása (represszió), amelynek célja, hogy a jogsértő – vagy más személy – a jövőben ne kövessen el ismét jogsértést (speciális és generális prevenció). A Korm. rendelet ismertett rendelkezése alapján a hatósági eljárás során a szándékosan elkövetett cselekmények

esetén (amelyek egy része büntetőjogilag is fenyegetett) – mérlegelést nem tűrő módon – a legmagasabb szorók alkalmazásával kell meghatározni a bírság összegét. Mindez tehát azt jelenti, hogy a jogalkotó az állatvédelmi hatósági ügyekben az állatvédelmi bírság feltételeit rögzítő szabályozás által a közigazgatási szervek számára olyan büntető szankció alkalmazását tette lehetővé, amely a Btk.-ban szabályozott pénzbüntetéssel megegyező jellegű, és – ahogy arra jelen ügy is rámutat – bizonyos esetekben az azonos jogsértések esetén a pénzbüntetésnél súlyosabb hátránnyal járhat a jogsértő számára.

- [42] Az Alkotmánybíróság mindezek alapján megállapította tehát, hogy a fentiekben írt feltételekkel kiszabott állatvédelmi bírság, illetve az annak kiszabására irányuló közigazgatási eljárás büntető jellegű szankciónak, illetve eljárásnak minősül az Alaptörvény XXVIII. cikk (6) bekezdése szempontjából.
- [43] 3.3.4. Az Alkotmánybíróság megállapította ugyanakkor azt is, hogy az állatvédelmi bírság helyett (vagy amellel) alkalmazható jogkövetkezmények nem sorolhatók a büntető jellegű jogkövetkezmények közé, azok nem az elkövetett jogsértés megtorlására irányulnak, hanem meghatározott tevékenységre kötelezést, vagy az állattartástól való tiltást tartalmaznak és céljuk elsősorban a reparáció, a tudatformálás és a prevenció.
- [44] 3.3.5. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a kétszeres eljárás alá vonás és büntetés alaptörvényi tilalma nem zárja ki minden esetben az állatvédelmi hatósági eljárás lefolytatását ugyanazon személlyel szemben, a büntetőjogi felelősségének jogerős ítéletben történt megállapítását követően, azzal azonos tényállás és jogellenes cselekmény mellett sem, hiszen az említett – a bírság helyett alkalmazható – jogkövetkezmények nem tekinthetők büntető jellegű szankciónak. Az Alkotmánybíróság a IV/3.3.1. pontban (Indokolás [38]) megállapította, hogy az Átv. rendelkezései alapján az állatvédelmi hatóság (illetve a felülvizsgálatot végző bíróság) mérlegelési joggal rendelkezik a tekintetben, hogy az állatvédelmi hatósági ügyben bírságot alkalmaz, vagy más, nem represszív jogkövetkezményt. Mindezekre figyelemmel az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a támadott rendelkezések – önmagukban – nem sértik az Alaptörvény XXVIII. cikk (6) bekezdését, ezért az Alkotmánybíróság a bírói kezdeményezést – a kétszeres eljárás alá vonás és büntetés tilalmának sérelmét állító részében – elutasította.
- [45] 4. Az Alkotmánybíróság ugyanakkor a sérelmezett rendelkezésekkel kapcsolatos vizsgálata során – a bírói kezdeményezés elutasítása mellett – az alábbi megállapításokra jutott.
- [46] 4.1. Az Alkotmánybíróság észlelte, hogy a meghatározott természetes személy büntetőjogi felelősségének állatkínzás vétségében vagy büntetében történt jogerős megállapítását követően, ugyanazon személlyel szemben, ugyanazon tényállás és jogellenes cselekmény alapján indított állatvédelmi hatósági eljárás – amely az állatvédelmi bírság büntető jellegű jogkövetkezményére figyelemmel a párhuzamos represszió lehetőségét hordozza magában – alappal vetheti fel a ne bis in idem elvének sérelmét, mert ilyen esetekben az állatvédelmi bírság kiszabása az állami büntetőhatalom visszaélészerű gyakorlását jelentheti.
- [47] 4.2. Az Alkotmánybíróság a bírói indítvány elbírálásakor azt is észlelte, hogy az állatok védelmét és kíméletét célzó jogi szabályozással kapcsolatban a konkrét ügyben felvetett alkotmányjogi problémán túlmutató körben is szükséges az Alaptörvénnyel való összhang vizsgálata. A ne bis in idem alapelve ugyanis – ahogy erre az Alkotmánybíróság már utalt – abban az esetben szolgál alkotmányos rendezőelvként, ha már létezik egy büntetőjogi felelősségről szóló jogerős döntés. Az Átv. és a Btk. párhuzamos alkalmazásának a lehetősége azonban oly módon is megvalósulhat, hogy egy büntetőjogilag is releváns cselekmény közigazgatási eljárásban történő elbírálása jogerős büntetőjogi döntés hiányában indul meg. Mindezekre figyelemmel az Alkotmánybíróság – hivatalból eljárva – megvizsgálta, hogy a jogalkotó a jogbiztonság alkotmányos követelményével összhangban szabályozta-e az Átv.-ben azon tényállások elbírálását, amelyek büntetőjogi felelősségrevonás alapjául is szolgálhatnak. Az Alkotmánybíróság azért tartotta szükségesnek az erre vonatkozó vizsgálatának jelen ügyben történő lefolytatását, mert – bár a kérdés az alapügyben tárgyalt probléma kereteit meghaladja – azzal szorosan összefügg.
- [48] Az Alkotmánybíróságnak következetes a gyakorlata a tekintetben, hogy „[a] jogállam nélkülözhetetlen eleme a jogbiztonság. A jogbiztonság az állam – s elsősorban a jogalkotó – kötelességévé teszi annak biztosítását, hogy a jog egésze, egyes részterületei és az egyes jogszabályok is világosak, egyértelműek, működésüket tekintve kiszámíthatóak és előreláthatóak legyenek a norma címzettjei számára. Vagyis a jogbiztonság nem csupán az egyes normák egyértelműségét követeli meg, de az egyes jogintézmények működésének kiszámíthatóságát is. Ezért alapvetőek a jogbiztonság szempontjából az eljárási garanciák. Csak formalizált eljárás szabályainak követésével keletkezhet érvényes jogszabály, csak az eljárási normák betartásával működnek alkotmányosan a jogintézmények.” {9/1992. (I. 30.) AB határozat, ABH 1992, 59, 65.; 33/2014. (XI. 7.) AB határozat, Indokolás [32]}

- [49] Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az Alaptörvény rendelkezései nem zárják ki általános jelleggel, hogy a jogalkotó a büntetendő cselekményekhez – a büntetőjogi szankció mellett – más jogágba tartozó jogkövetkezmény(ek)e)t is fűzzön. A jogbiztonságból eredő kiszámíthatóság követelményéből ugyanakkor következik, hogy a jogalkotónak – amennyiben a büntetőjogi fenyegetettséggel rendelkező jogellenes cselekményhez más jogágba tartozó jogkövetkezmény is társul – egyértelműen, megfelelő részletességgel szabályoznia kell a különböző eljárások egymáshoz való viszonyát. Különösen hangsúlyos ez az alkotmányos követelmény a büntetőjogi, valamint az azzal rokon, de a büntetőjog „kemény magjához” nem sorolható eljárások viszonyában, ugyanis – ahogy az Alkotmánybíróság több határozatában megállapította – a büntetőjogi jellegű eljárások egyik jellemzője, hogy a büntetőjogi elmarasztaláshoz sok tekintetben hasonló funkciójú joghátrányokkal járnak [lásd: 8/2004. (III. 25.) AB határozat, ABH 2004, 144, 156.; 30/2014. (IX. 30.) AB határozat, Indokolás [50]], így felvetődhet a kettős szankcionálás lehetősége.
- [50] Az Alkotmánybíróság már utalt rá (lásd: IV/1. pont), hogy hazai jogunkban az állatok kíméletét, illetve védelmét érintő jogellenes cselekményeket a jogalkotó büntetőjogi, szabálysértési jogi és közigazgatási jogi jogkövetkezményekkel sújtotta/sújtja, időszakonként az említett jogkövetkezményeket eredményező eljárások párhuzamos alkalmazásának a lehetőségével. (Ennek megfelelően 1999. január 1. napjától az állatkínzás szabálysértési alakzatának érintetlenül hagyása mellett az Átv. megteremtette az állatvédelmi hatósági eljárás lefolytatásának lehetőségét, majd – mindezek mellett – 2004. április 24. napjától a jogalkotó büntetőjogi tényállást is alkotott az állatkínzásnak, amely részben lefedte a szabálysértési alakzatban foglalt elkövetési magatartást, egészen 2004. szeptember 3. napjáig, a szabálysértési jogi fenyegetettség megszűntetéséig).
- [51] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a jogalkotó a felsorolt jogterületek hatályos szabályozásának egymáshoz való viszonya tekintetében általánosságban azt a rendezőelvet tartja irányadónak, hogy a védett jogtárgy megsértésének mértéke (azaz a cselekmény súlyossága) alapján tartja indokoltnak büntetőjogi, szabálysértési, vagy közigazgatási szankció – differenciált – alkalmazását [lásd: a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabs.tv.) javaslatához fűzött általános indokolást]. Ennek megfelelően a Szabs.tv. 2. § (4) bekezdése értelmében nem állapítható meg szabálysértés, ha a cselekmény bűncselekményt valósít meg, illetve szintén nincs helye szabálysértés megállapításának abban az esetben, ha a tevékenységre vagy mulasztásra törvény vagy kormányrendelet közigazgatási bírság alkalmazását írja elő. E rendezőelv logikus jogalkotói továbbvitelét jelenthetné a jogellenes cselekményeket körülíró anyagi jogi szabályok oly módon való meghatározása, amely – bizonyos esetekben – megszünteti ugyanazon jogellenes cselekmények párhuzamos büntetőjogi és közigazgatási jogi szankcionálását.
- [52] A jelenlegi szabályozás ugyanakkor nem zárja ki kifejezetten annak a lehetőségét, hogy egy jogellenes cselekményt párhuzamosan büntetőjogi és közigazgatási jogi szankcióval is sújtsanak. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a párhuzamos eljárások lehetőségének fenntartása mellett szem előtt kell tartani a jogrendszer kiszámítható működését is, ezért a közigazgatási és büntetőeljárások párhuzamossága csak a következő feltételek érvényesülése esetén nem okoz alaptörvény-ellenességet.
- [53] 4.2.1. Az állami büntetőhatalom gyakorlásának egyik megnyilvánulási formája a jogalkotó azon döntése, hogy valamely cselekményt bűncselekménnyé nyilvánít. E tevékenysége során a jogalkotó – mérlegelve az adott magatartás társadalomra veszélyességét – úgy foglal állást, hogy a jogellenes cselekmény visszaszorítása, illetve megelőzése más jogág által biztosított lehetőségekkel nem érhető el. Ahogy az Alkotmánybíróság korábban megfogalmazta: „[a] büntetőjog a jogi felelősségi rendszerben az ultima ratio. Társadalmi rendeltetése, hogy a jogrendszer egészének szankciós zárköve legyen. A büntetőjogi szankció, a büntetés szerepe és rendeltetése a jogi és erkölcsi normák épségének fenntartása akkor, amikor már más jogágak szankciói nem segítenek.” [30/1992. AB határozat, ABH 1992, 167, 176.; 16/2013. AB határozat, Indokolás [53]; 3116/2016. (VI. 21.) AB határozat, Indokolás [25]]
- [54] Hazai büntetőeljárás jogunkban főszabályként az officialitás elve érvényesül, azaz bűncselekmény gyanúja esetén az államnak érvényesíteni kell büntetőjogi igényét. A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) 171. § (2) bekezdése értelmében pedig a hatóság tagja, illetve a hivatalos személy köteles a hatáskörében tudomására jutott bűncselekményt feljelentenie. A büntetőeljárás során irányadó különböző hatásköri szabályok részletezik, hogy az államnak mely esetben, mely szerve jogosult egyedüliként eljárni és – az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésével összhangban – megkerülhetetlen garanciaként érvényesül, hogy meghatározott személynek a büntetőjogi felelősségét kizárólag bíróság állapíthatja meg. Az Alkotmánybíróság a támadott rendelkezések vizsgálata során megállapította, hogy azok megfogalmazása lehetőséget teremt olyan jogalkalmazói értelmezésre is, amely nem felel meg a kiszámíthatóság elvéből fakadó, fentiekben vázolt követelményeknek.

[55] 4.2.2. Az Abtv. 46. § (3) bekezdése szerint „[a]z Alkotmánybíróság hatáskörei gyakorlása során folytatott eljárásában határozattal megállapíthatja azokat az Alaptörvény szabályozásából eredő, és az Alaptörvény rendelkezéseit érvényre juttató alkotmányos követelményeket, amelyeknek a vizsgált, illetve a bírósági eljárásban alkalmazandó jogszabály alkalmazásának meg kell felelnie”. A támadott jogszabályi rendelkezések megsemmisítésére irányuló bírói kezdeményezés elutasítása mellett ezért az Alkotmánybíróság, a kétszeres eljárás alá vonás és büntetés tilalmának, valamint a jogbiztonság követelményének maradéktalan érvényesülését biztosító egységes állatvédelmi hatósági és bírósági gyakorlat kialakítása érdekében, élve az Abtv. 46. § (3) bekezdésébe foglalt felhatalmazással, az Abtv. 25. §-a szerinti hatáskörében eljárva alkotmányos követelményként határozta meg, hogy az Átv. 43. § (1) és (4) bekezdésének alkalmazása során az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdéséből és XXVIII. cikk (6) bekezdéséből eredő alkotmányos követelmény, hogy ha állatkínzás vétsége vagy büntette miatt büntetőjogi felelősség megállapításának van helye, vagy a büntetőjogi felelősség kérdésében már jogerős marasztaló döntés született, akkor ugyanazon tényállás alapján indult állatvédelmi hatósági eljárásban, ugyanazon jogellenes cselekmény miatt állatvédelmi bírság kiszabására ugyanazon személlyel szemben nem kerülhet sor.

V.

[56] A határozat Magyar Közlönyben való közzététele az Abtv. 44. § (1) bekezdésének második mondatán alapul.

Budapest, 2017. április 11.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: III/121/2016.

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó alkotmánybíró párhuzamos indokolása

[57] 1. Támogatom a többségi határozat rendelkező részét. Az indokolásban azonban fontosnak tartottam volna nagyobb hangsúlyt helyezni az EJEB az A és B kontra Norvégia [GC] (24130/11. és 29758/11.), 2016. november 15., ügyben egységesített és továbbfejlesztett értelmezésére.

[58] Az Alkotmánybíróság – álláspontom szerint – helyesen tulajdonított jelentőséget úgy az EJEB mint az EUB gyakorlatának az Alaptörvény XXVIII. cikk (6) bekezdésének értelmezése során. Egyetértek ugyanis az Indokolás [28] bekezdésében megjelent azon megállapítással, amely szerint az Alkotmánybíróság következetes abban, hogy

„az alapjogok érvényesülésének minimális mércéjeként fogadja el a nemzetközi szerződésekben foglalt, illetve az ahhoz kapcsolódó ítélkezési gyakorlatban kibontott jogvédelmi szintet”. Ezért a ne bis in idem elv tartalma kapcsán vizsgálni kellett az Európai Emberi Jogi Egyezmény hetedik kiegészítő jegyzőkönyvének 4. cikkéhez fűzött EJEB-gyakorlatot.

- [59] 2. A testület ezt megtette a többségi határozat Indokolásának [30]–[33] bekezdéseiben, megemlítette az A és B kontra Norvégia ügyet is. Mindazonáltal szükséges lett volna a határozatban tett megállapításokat részletesebben is feltárni, mivel olvasatomban az EJEB ebben az esetben nem csupán összefoglalta a tárgykörben folytatott eddigi megállapításait, de egyben új irányt is szabott a jogelv tartalmának.
- [60] Az EJEB értelmezéséből egyértelműen következően a ne bis in idem elvének érvényesülése nem zárja ki azt, hogy a közigazgatási és a büntető eljárás – és abban a szankció-alkalmazás – betöltse jogági funkcióit. Az értelmezés újszerűsége abban áll, hogy a két eljárás esetében immár nem csupán a tanúsított magatartásnak, a – közigazgatási vagy büntetőjogi – felelősség (jogerős) megállapításának, hanem egymáshoz való viszonyuknak is jelentőséget tulajdonított a ne bis in idem elv sérelmének vizsgálatakor.
- [61] Az EJEB értelmezésében a jogelv akkor nem sérül, ha a büntetőeljárás és a közigazgatási eljárás egymást kiegészítik, és nem megismétlik. A határozat ehhez ad szempontokat: az ún. Engel-kritériumok kapcsán már ismert kellően szoros anyagi és időbeli kapcsolat („lien matériel et temporel suffisamment étroit”, „sufficiently close connection in substance and in time”) tesztje magában foglalja a két eljárásban a lefolytatott bizonyítási eljárás során figyelembe vett bizonyítékok és a bizonyítékok értékelésének azonosságát, valamint a szankciók egymásra tekintettel történő alkalmazását is. A ne bis in idem elv érvényesülése emellett a két eljárás között, ha nem is teljes egyidejűséget, de időbeli kapcsolatot mindenképpen feltételez annak garanciájaként, hogy a felelősség megállapítása ne húzódjon el szükségtelenül az időben (132–134. bekezdések).
- [62] 3. Az Alkotmánybíróság 1. pont (Indokolás [57]–[58]) szerinti következetes alapjogvédelmi gyakorlatára tekintettel vizsgálni kellett volna azt, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikk (6) bekezdéséből mennyiben következik a 2. pont (Indokolás [59]–[61]) szerinti tartalom.

Budapest, 2017. április 11.

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

- [63] A párhuzamos indokoláshoz az EJEB gyakorlatára mint minimális jogvédelmi mércére vonatkozó megállapítás kivételével csatlakozom.

Dr. Varga Zs. András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla alkotmánybíró párhuzamos indokolása

- [64] Támogatom a rendelkező részi pontokat, de az Indokolás III. részének 2.3.2. pontjában (Indokolás [30]–[33]) az EJEB-gyakorlat alátámasztásként megidézését feleslegesnek és a magyar állami szuverenitás nyilvánosság előtti megjelenésére kártékonynak gondolom. Így az ezzel való szembenállásomat szeretném jelezni párhuzamos indokolásomban.
- [65] Hangsúlyozni szeretném, hogy Magyarország által vállalt alávetés az EJEB-nek – azon túl, hogy annak ránk vonatkozó egyedi ítéletében kiszabott esetleges bírságát elfogadjuk és kiegyenlítjük –, nem jelentheti azt, hogy Magyarország Alkotmánybírósága az Alaptörvény értelmezésekor kötve lenne az EJEB eseti döntései által adott jogértelmezéshez. A magyar alkotmánybírákat köti az emberjogi egyezmény, ám annak rendelkezései által adott tág kereteken belül önmaguk döntenek el az értelem konkrétizálás irányát, és ehhez legfeljebb információként kell figyelembe vennünk az EJEB esetleges értelmezését, de ez nem kötelező számunkra. Azért fontos ehhez ragaszkodni, mert látni kell, hogy az EJEB bírának egyes döntései az emberjogi egyezmény egy-egy alapjogi rendelkezését olyan tágan értelmezik, hogy egy-egy alapjog révén egész jogterületek szabályanyagát elő kívánják írni. Így ha nemcsak az egyezményt, hanem ezt az EJEB által egész jogterületekre kitágító eseti döntéseivel

együtt tekintjük kötelezőnek a magyar Alkotmánybíróság számára – és az alátámasztásként megidézéssel ezt tesszük –, akkor magunkon keresztül közvetten a magyar állam teljes belső joga felett is ellenőrzést biztosítunk a nemzetközi bíróság számára, és ezzel tartalmilag megsemmisítenénk a magyar állam alkotmányozó hatalmát.

- [66] Ezért állok szemben az EJEB-gyakorlat megidézésével a nyilvános határozatainkban, miközben a belső, döntéshozatali vitáinkban pro domo-ként mint információ felhasználását én is támogatom.

Budapest, 2017. április 11.

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária alkotmánybíró párhuzamos indokolása

- [67] A határozat rendelkező részével és az ahhoz fűzött indokolással egyetértek, de az alábbiakban kifejtettek alapján ahhoz párhuzamos indokolás csatolását tartom szükségesnek.
- [68] 1. A bírói kezdeményezés alapján az Alkotmánybíróság alapvetően kétféle módon folytathatta le alkotmányos vizsgálatát az ügyben.
- [69] 1.1. A határozat megállapítja, hogy a bírói kezdeményezés a ne bis in idem elvét érintő részében megfelel, míg az Alaptörvény B) cikke tekintetében nem felel meg a törvényi feltételeknek (lásd: Indokolás [16]–[19] bekezdését). Ebből következően az alapügyben felmerült alkotmányos problémát az Alkotmánybíróságnak az Alaptörvény XXVIII. cikk (6) bekezdésének értelmezésével és az alaptörvényi rendelkezésből fakadó követelményrendszer konkrét ügyre történő alkalmazásával volt módja megoldani.
- [70] 1.2. A bírói kezdeményezés elbírálásának másik módszere alapján az Alkotmánybíróságnak lehetőségében állt – a szoros összefüggés okán, hivatalból eljárva – az alapügyben közvetlenül felmerült alkotmányos problémán túlmutató körre is kiterjesztenie a vizsgálatát. E körben a vizsgálat tárgyát képezi minden, az Átv. és a Btk. párhuzamos alkalmazására lehetőséget biztosító eset is, így értelemszerűen azok az ügyek is, amelyekben bűncselekménynek (is) minősülő jogellenes cselekmény hatósági eljárásban való elbírálása jogerős büntetőjogi döntés (sőt, adott esetben büntetőeljárás megindítása) nélkül kezdődik meg. Ekkor az Alkotmánybíróságnak az Alaptörvény B) cikkéből fakadó garanciarendszert is az értékelés körébe kell vonnia és határozatában azt kell egyértelművé tennie, hogy az állatok védelmét és kíméletét egymással párhuzamosan szolgáló büntető- és közigazgatási jogi szabályozás milyen feltételek fennállása esetén van összhangban az Alaptörvénnyel.
- [71] 2. Az Alkotmánybíróság a rendelkező részben rögzített alkotmányos követelmény megfogalmazásával teljes körűen megválaszolta (még hozzá nem legesen) az alapügyben közvetlenül felmerült, konkrét alkotmányos kérdést, nevezetesen azt, hogy összhangban van-e az Alaptörvénnyel annak a lehetősége, hogy az állatkínzás vétsége miatt jogerősen pénzbüntetésre ítélt személlyel szemben a büntetőeljárás befejezését követően megindított hatósági eljárásban ugyanazért a jogellenes cselekményéért állatvédelmi bírságot is kiszabjanak. Ezzel az Alkotmánybíróság a bírói kezdeményezés alapjául szolgáló ügyet érintő körben egyértelműen kijelölte a jogértelmezés alkotmányos kereteit, így megteremtette a lehetőségét annak, hogy a bíróság eljárása során megfelelő jogorvoslatot nyújtson az alapügy felperese számára.
- [72] 3. Az Alkotmánybíróság szükségesnek találta, hogy vizsgálatát a párhuzamos indokolás 1.2. pontjában (Indokolás [70]) említett módon folytassa le és – a bírói kezdeményezésre közvetlenül okot adó probléma megoldásán túl – olyan jellegű megállapításokat tegyen, amelyek túlmutatnak a konkrét ügyön (lásd: Indokolás IV/4.2. pontját, Indokolás [47]–[55]). Álláspontom szerint ugyanakkor az Alkotmánybíróság csupán elindult ezen az úton, de – többségi akarat hiányában – azon nem ment végig, azaz nem vonta le teljes körűen az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdéséből és XXVII. cikk (6) bekezdéséből következő alkotmányos konklúziókat. Hangsúlyozni szeretném, hogy erre, az alapüggyel kapcsolatos alapjogvédelmi funkció maradéktalan ellátása céljából nem volt szükség, de ha egyszer az Alkotmánybíróság a határozatában kifejezte abbéli szándékát, hogy a konkrét ügyben felmerült alkotmányos probléma megoldásán felül – hivatalból – további megállapítást is tegyen, akkor szerencsésebb lett volna az Átv. és Btk. párhuzamossága tekintetében felmerülő problémák maradéktalan azonosítása és azok teljes

körü megoldására lehetőséget biztosító jogkövetkezmény megfogalmazása. Mindezek alapján alapvetően két szempontból tartom szükségesnek a határozat indokolásának kiegészítését.

- [73] 3.1. A határozat megállapítja, hogy az állatvédelmi bírsággal sújtható jogellenes cselekmények köre jóval szélesebb, mint a büntetőjogi szankcióval fenyegetett magatartások köre azzal, hogy előbbi csoport magában foglalja a bűncselekménynek minősülő magatartások teljes körét is (lásd: Indokolás [24] és [41]–[42] bekezdéseit). Ebből következik, hogy a ne bis in idem elve kizárólag abban az esetben bír jelentőséggel, ha a hatósági eljárás tárgya is olyan magatartás, amely állatkínzás bűncselekményének (is) minősül, mert ebben az esetben az állatvédelmi hatósági eljárás során értékelendő tények köre teljesen megegyezik a büntetőeljárás során értékelendő elemekkel [természetes személy olyan szándékos magatartása, amely a (Btk.-ban és az Átv.-ben azonosan meghatározott) állatvédelmi kötelezettségeket sérti meg]. Másként fogalmazva, a kétszeres eljárás alá vonás és büntetés tilalmának az „azonos bűncselekmény” feltétele abban az esetben teljesül, ha a felelősségre vonás alapjául szolgáló magatartás ténybeli alapja [lásd például Sergey Zolotukhin kontra Oroszország [GC] (14939/03.), 2009. február 10., 81. és 82. bekezdés], azaz azon tények köre egyezik meg, amelyek fennállása elengedhetetlen a büntetőjogi felelősség megállapításához. Ezért használja az alkotmányos követelmény az azonos tényállás mellett az azonos jogellenes cselekmény meghatározást is, mert így egyértelművé teszi, hogy a ne bis in idem elve alkalmazhatósága abban az esetben merül fel, ha a büntetőjogi vagy közigazgatási döntésekben szereplő (vagy az ilyen eljárásokban irányadó) történeti tényállásban megtalálható azon tények egyeznek meg egymással, amelyek alapján megállapítható az állatkínzás bűncselekményének törvényi tényállásában szereplő elemek megléte. A fentiekből következik, hogy ha meghatározott személy büntetőjogi felelősségét állatkínzás bűncselekményében megállapították, ugyanazon jogellenes cselekmény miatt nem kerülhet sor állatvédelmi bírság kiszabására vele szemben.
- [74] Amennyiben az alkotmányos vizsgálat túllép a bírói kezdeményezésben felmerült konkrét probléma vizsgálatán, fontos utalni arra is, hogy a kétszeres eljárás alá vonás és büntetés tilalmából az is következik, hogy ha meghatározott személyt az állatkínzás bűncselekményének vádja alól jogerősen felmentették, nem szabható ki vele szemben állatvédelmi bírság sem olyan jogellenes cselekmény miatt, amely beleillik az állatkínzás bűncselekményének törvényi tényállásába. Figyelemmel azonban arra, hogy az állatvédelmi bírsággal sújtható jogellenes magatartások köre szélesebb (és enyhébb súlyú magatartásokat is magában foglal), mint a büntetőjogi szankcióval fenyegetett magatartások köre, ezért a ne bis in idem elve azt már nem zárja ki, hogy olyan jogellenes magatartás miatt kerüljön sor állatvédelmi bírság kiszabására, amely bűncselekménynek nem minősül. Ha például a bíróság azért menti fel jogerősen a vádlottat, mert megállapítja, hogy a cselekménye nem volt szándékos, ebben az esetben kizárt, hogy állatvédelmi bírságot szabjanak ki a természetes személy szándékosan elkövetett (és a Btk.-ban, valamint az Átv.-ben azonosan meghatározott állatvédelmi kötelezettségeket sértő) közigazgatás-ellenes cselekménye miatt; azonban arra lehetőség van, hogy bírságot szabjanak ki a természetes személy szándékosnak nem minősülő (így a hatósági eljárásban is enyhébben elbírálendő [lásd: Korm. rendelet 2. § (6) bekezdés]) közigazgatás-ellenes cselekménye miatt, mivel ebben az esetben nem ugyanazon jogellenes cselekmény szankcionálására kerül sor. [Csak a félreértések elkerülése végett utalok rá, hogy mindez csak a jogerős felmentés esetére igaz, a jogerős marasztaló büntetőjogi döntés értelemszerűen kizárja azt is, hogy azt követően a hatósági eljárásban meghatározott személy büntetőjogilag értékelt magatartásának csupán egyes elemeit (így tehát nem teljesen azonos jogellenes cselekményt) ismét ugyanazon személy terhére értékelve szabjanak ki bírságot vele szemben.]
- [75] 3.2. Álláspontom szerint a jelenlegi szabályozás alapján – a megfogalmazott alkotmányos követelmény mellett is – azonosíthatóak olyan, alkotmányos jelentőséggel is bíró, a Btk. és Átv. párhuzamos alkalmazásával kapcsolatos kérdések, amelyek – bár az alapügyben nem bírnak relevanciával, de – az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének értékelésével mégis válaszra várnak. Így például nem egyértelmű, hogy
- [76] az állatvédelmi hatóságot terhelő kötelező feljelentési kötelezettség mellett, mi legyen a sorsa a hatósági ügynek. Megindítható-e a hatósági ügy a büntetőeljárással párhuzamosan? Ha már megindult, fel kell-e függeszteni? Kérdéses továbbá, hogy a büntetőeljárás és hatósági eljárás párhuzamos lefolytatása során a közigazgatási szankció alkalmazásával be kell-e várni a büntetőeljárás jogerős befejezését, vagy a bírságtól eltérő szankció alkalmazható.
- [77] Hangsúlyozni kell, hogy az említett kérdésekre többfajta, egymástól eltérő válasz is adható, amelyek – meghatározott feltételek esetén – mindegyike összhangban állhat az Alaptörvénnyel. Ebből következik, hogy a jogbiztonság követelményének érvényesülését kizárólag jogalkotással lehet biztosítani, hiszen a jogalkotó van abban a helyzetben, hogy válasszon a különböző alkotmányos megoldások között. Mindezek alapján úgy gondolom, hogy az Alkotmánybíróságnak e körben – a felmerülő kérdések és a figyelembe veendő alkotmányos

összefüggések felvázolásával párhuzamosan – az alkotmányos követelmény mellett a jogalkotó által mulasztással előidézett alaptörvény-ellenesség megállapítása is lehetőségében állt.

Budapest, 2017. április 11.

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

[78] A párhuzamos indokoláshoz csatlakozom:

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András alkotmánybíró párhuzamos indokolása

- [79] A határozatot azért támogattam, mert ha az Alkotmánybíróság az indítványt hiányosságai ellenére érdemben bírálta el, akkor erős fenntartások mellett az alkotmányos követelmény a közigazgatási anyagi jog érvényesülését legkevésbé korlátozó döntés. Az alkotmányos követelmény viszont egészen kivételesen, két feltétel együttes teljesülése esetén érvényesülhet. Akkor, ha a büntetőjogi büntetés jogerős kiszabása megelőzi a közigazgatási jogi bírság kiszabását, és a közigazgatási szankció alkalmazása nem a közigazgatási anyagi jog törvényi tényállás-többletére tekintettel történik. A kivételes feltételek a közigazgatási és a büntetőjogi felelősség különbségéből következnek.
- [80] 1. Ami a konkrét indítványt illeti, az Alkotmánybíróság eddigi gyakorlata szerint vizsgálni kell, hogy az indítványozó bírónak alkalmaznia kellett-e azt a szabályt, amelyet az Alkotmánybíróságon támad. Jelen esetben ez legfeljebb vélelmezhető volt. Az indítvány és a határozat is az Átv. 43. § (1) bekezdésén alapul. Csakhogy ez a rendelkezés kerettényállás. Anyagi jogi szabály ugyan, de önmagában hiányos, mert nem tartalmazza a bírságot adó tevékenység vagy mulasztás leírását. Ez a szabályozási technika azzal a következménnyel jár, hogy a kerettényállás [esetünkben a 43. § (1) bekezdés] önmagában nem alkalmazható, az abban előírt jogkövetkezmény alkalmazásához (esetünkben a bírságot adóhoz) a kerettényállást ki kell tölteni, vagyis a jogsértés megállapításához szükség van egy további anyagi jogi (magatartást vagy tilalmat előíró) szabályra is. Esetünkben ilyen lehet – a 43. § (1) bekezdésének megfogalmazása alapján – bármely, az állatok védelmére, kíméletére vonatkozó jogszabály vagy hatósági határozat előírása. Nyilván ilyen előírások találhatók az Átv. 4–41. §-aiban.
- [81] Következésképpen a konkrét esetben azt kellett volna megvizsgálni, hogy milyen tényleges jogszabályi tilalom megsértését szankcionálta a hatóság. A jegyző határozata erre alkalmatlan. Az ugyanis csak az Átv. 43. § (1) bekezdésére, a kerettényállásra hivatkozik, de a kerettényállást kitöltő, ténylegesen megsértett anyagi jogi szabályra nem. Következésképpen a bírságot adó így alaptalan, az indítványozó bíró és az Alkotmánybíróság is csak következtetett annak anyagi jogi alapjára (ezt azért tette meg, mert az ügyhöz tartozó másik irat, a kormányhivatal eljárást kezdeményező intézkedése utal arra, hogy a jegyzőnek az Átv. 4., 11. és 12. §-aiban írt anyagi jogi szabály megsértése miatt kellett lefolytatni az eljárást). Ezért az indítvány visszautasítása lett volna a következetes döntés.
- [82] 2. A kétszeres értékelés tilalmának értelmezése során figyelemmel kell lenni a közigazgatási jogi szankció abszolút és relatív célja közötti különbségre. A közigazgatási anyagi jog az állam által elvárt magatartást hordozza. A közigazgatási szankció ennek a kötelezettségnek az objektív megsértéséhez fűzött jogkövetkezmény. Ez a közigazgatási szankció alkalmazásának abszolút célja. Önmagában ez megkülönbözteti a szubjektív (bűnösség) alapú büntetőjogi jellegű szankcióktól, amelyek a büntetőjog és a szabálysértési jog sajátosságai. A közigazgatási szankció alkalmazása ezért általában nem függhet más jogági szankciótól. Nincs a közigazgatási jogi és a más jogági szankciók léte közötti kölcsönös feltételezettség: közigazgatási szankciót tartalmazó norma létezhet büntetőjogi tényállás nélkül és fordítva.
- [83] Természetesen vannak olyan esetek, amikor a közigazgatási jogi szankció kilátásba helyezésének van relatív célja is. Ez a relatív cél akkor merül fel, ha a közigazgatási jogi szankció mellett ugyanahhoz (vagy hasonló) tényálláshoz büntetőjogi vagy szabálysértési fenyegetettség is társul. Ilyenkor az objektív közigazgatási szankció relatív célja az, hogy előzetesen garantálja az anyagi szabály megsértésének jogkövetkezményét arra az esetre, ha a szubjektív (azaz bűnösségi) alapú büntető jellegű szankció bármilyen okból elmaradna. Ebben az esetben tehát a közigazgatási jogi felelősség tulajdonképpen megelőlegezett maradék-felelősség.

- [84] A közigazgatási jogi és a büntető jellegű felelősség különbségének belátása vezet a határozatban írt alkotmányos követelményhez: a szubjektív, erkölcsi elítélést hordozó, büntetett előélettel járó büntetés alkalmazása azonos törvényi tényállás esetén a ne bis in idem elv alapján magába olvasztja az objektív közigazgatási jogi szankciót. Ez viszont csak abban a kivételes esetben érvényesülhet (mint amilyen lehet akár a tárgybeli eset is), ha a büntető szankció alkalmazására már ténylegesen sor került, és utána merül fel a közigazgatási jogi szankció alkalmazása.
- [85] A fordított esetben – márpedig ez a gyakoribb, ha figyelembe vesszük, hogy a Ket. 1. és 7. §-ai szerint eljárási követelmény a gyorsaság és egyszerűség, akkor a közigazgatási szankció-alkalmazás rendszerint megelőzi a büntetőeljárást – ezért a határozat szerinti alkotmányos követelmény lényegében nem érvényesülhet. Azt pedig, hogy a büntetőjogi felelősség felmerülése önmagában, a közigazgatási jogi szankció alkalmazásának akadálya legyen, illetve a felmentő büntető ítélet kizárja a közigazgatási jogi felelősség megállapíthatóságát, a leírtak szerint a ne bis in idem elvből nem következik. A közigazgatási jogi szankció alkalmazása legfeljebb annyiban hathatna ki az ezt követően marasztalással befejezett büntető- vagy szabálysértési eljárásra, hogy a későbbi szankció nemének és mértékének megállapításánál figyelemmel lehetne lenni a korábban kiszabott közigazgatási jogi szankcióra. Ezt azonban sem jogszabály, sem a határozat alkotmányos követelménye nem írja elő.
- [86] Végül van egy harmadik eset, amikor jogszabály kifejezetten kizárja a közigazgatási jogi szankció és szabálysértési (esetleg büntetőjogi) szankció egymást követő alkalmazását. Ezek az esetek nyilván nem igénylik az alkotmányos követelmény alkalmazását.
- [87] A fentiek alapján tehát a határozatban megfogalmazott alkotmányos követelmény csak arra az esetre vonatkozhat, ha a büntetőjogi büntetés jogerős kiszabása megelőzi a közigazgatási bírság kiszabását, és ha a közigazgatási szankció alkalmazása nem a közigazgatási anyagi jog törvényi tényállás-többletére tekintettel történik. Az ennél szélesebb körű alkalmazása nem lenne összhangban az Alaptörvény XXVIII. cikk (6) bekezdésében írt ne bis in idem elvnek az R) cikk (3) bekezdésében előírt kötelező értelmezésével. Sem a XXVIII. cikk (6) bekezdése sem a B) cikk (1) bekezdésében foglalt jogállamisági klauzula nem értelmezhető úgy, hogy megszűnjön az összhang a Nemzeti hitvallással. Márpedig a Nemzeti hitvallás szerint „a polgárnak és az államnak közös célja a jó élet, a biztonság, a rend, az igazság, a szabadság kiteljesítése”. Az az értelmezés tehát, amely megalapozatlanul a közigazgatási anyagi jogi szabályok megsértésének szankció nélkül maradásához vezetne, nem a rendet, hanem a rendetlenséget, a szabályok következmények nélküli megsértésének lehetőségét szolgálná.
- [88] 3. További fenntartásom, hogy indokolatlan a határozatnak a XXVIII. cikk (6) bekezdése mellett a B) cikk (1) bekezdésére alapítása. A ne bis in idem elv ugyanis a jogállamiság egyik összetevője. Speciális szabály esetén az általános szabály felhívása semmivel nem indokolható.
- [89] Végül szükségesnek tartom felhívni a figyelmet arra, hogy a határozat rendelkező része kifejezetten csak az Átv.-re vonatkozik. Az alkotmányos követelmény tehát közvetlenül nem alkalmazható más (ágazati) közigazgatási jogi szankció és a büntetőjogi fenyegetettség viszonyára.

Budapest, 2017. április 11.

Dr. Varga Zs. András s. k.,
alkotmánybíró

- [90] A párhuzamos indokolás 2. pontjához csatlakozom:

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

- [91] A párhuzamos indokoláshoz csatlakozom:

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

- [92] A párhuzamos indokolás 2–3. pontjához csatlakozom:

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes alkotmánybíró különvéleménye

- [93] Nem tudom támogatni a határozat rendelkező részének 1. és 2. pontjait. Úgy gondolom, hogy a határozat Indokolásában kifejtett gondolatmenetből nem azt a következtetést kellett volna levonni, amely ezen rendelkező részi pontokban többségi álláspontként megjelenik. Emiatt a határozat rendelkező részének 1. és 2. pontjai, valamint az Indokolása között ellentmondás feszül. Álláspontomat az alábbi érvekkel támasztom alá.
- [94] 1. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (6) bekezdése értelmében „[a] jogorvoslat törvényben meghatározott rendkívüli esetei kivételével senki nem vonható büntetőeljárás alá, és nem ítéltethető el olyan bűncselekményért, amely miatt Magyarországon vagy – nemzetközi szerződés, illetve az Európai Unió jogi aktusa által meghatározott körben – más államban törvénynek megfelelően már jogerősen felmentették vagy elítélték.” A határozat az Indokolás IV. részének 2.3. pontjában (Indokolás [28]) utal rá, hogy a kétszeres eljárás alá vonás és büntetés tilalmának elvét több emberi jogi egyezmény az Alaptörvényben megfogalmazott elvi tételhez hasonlóan tartalmazza.
- [95] 1.1. A határozat Indokolása a IV. rész 2.2. pontjában (Indokolás [27]) a kétszeres eljárás alá vonás és büntetés tilalmának alkotmányos szabályát elemzi, majd a 2.3. pontban (Indokolás [28]) az ahhoz kapcsolódó nemzetközi jogi gyakorlatot ismerteti. Utal rá, hogy a „kétszeres eljárás alá vonás és büntetés tilalmának elvét – az Alaptörvényben megfogalmazotthoz hasonlóan – valamennyi jelentős emberi jogi egyezmény is tartalmazza. Az 1976. évi 8. törvényerejű rendelettel kihirdetett, Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya (a továbbiakban: Egyezségokmány) 14. cikkének 7. bekezdése szerint: »[s]enkivel szemben sem lehet büntetőeljárást indítani vagy büntetést kiszabni olyan bűncselekmény miatt, amely miatt az adott ország törvényének és büntetőeljárásának megfelelően jogerős ítélettel már elítélték vagy felmentették.« Az 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett, az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló Egyezmény (a továbbiakban: Egyezmény) hetedik kiegészítő jegyzőkönyvének 4. cikke pedig úgy fogalmaz, hogy: »[h]a valakit egy állam büntető törvényének és büntető eljárási törvényének megfelelően egy bűncselekmény kapcsán már jogerősen felmentettek vagy elítéltek, e személlyel szemben ugyanennek az államnak az igazságszolgáltatási szervei ugyanezen bűncselekmény miatt nem folytathatnak büntető eljárást, és vele szemben abban büntetést nem szabhatnak ki.«
- [96] A határozat az Indokolásban végül megállapítja: az EJEB gyakorlata alapján tehát „az Egyezmény hetedik kiegészítő jegyzőkönyve 4. cikkének a sérelme abban az esetben állapítható meg, ha (1) a kérelmezővel szemben két olyan eljárás folyt; (2) amelyek mindegyike büntető jellegű; (3) mindkét eljárás tárgya a kérelmező által elkövetett ugyanazon jogellenes cselekmény volt; és (4) a kérelmezőt az egyik eljárásban jogerős döntésben elítélték vagy felmentették (összefoglalóan lásd: Dungveckis kontra Litvánia (32106/08), 2016. április 12., 42. bekezdés).”
- [97] 1.2. Úgy vélem, hogy az Alkotmánybíróságnak a döntése meghozatala során figyelemmel kellett volna lennie az Európai Unió Bíróságának a ne bis in idem elvhez kapcsolódó joggyakorlatára, amelynek néhány fontos kérdését a C-217/15. és C-350/15. számú, 2017. április 5-én hozott ítéletében rögzítette. A döntés szerint „[a]z Európai Unió Alapjogi Chartájának 50. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az alapügyben szóban forgóhoz hasonló nemzeti szabályozás, amely a hozzáadottérték-adó megfizetésének elmulasztása miatt büntetőeljárás lefolytatását teszi lehetővé azt követően, hogy ugyanezen tényállás miatt jogerősen adóbírságot szabtak ki, amennyiben ezen adóbírságot valamely jogi személyiséggel rendelkező társasággal szemben alkalmazták, míg az említett büntetőeljárások valamely természetes személlyel szemben indultak.” Habár az ítélet a szóban forgó nemzeti szabályozást azon az alapon nem tartja ellentétesnek az Alapjogi Charta 50. cikkében megfogalmazott ne bis in idem elvével, hogy a szankcióval sújtott személy azonossága nem áll fenn, de az indokolásban megjelenő érvek az uniós gyakorlat néhány – jelen határozat szempontjából általam fontosnak ítélt – alapelvre rávilágítanak.
- [98] Az ítélethez kapcsolódó, és már 2017. január 12-én közzétett főtanácsnoki indítvány a ne bis in idem elv tartalmát és érvényesülését elemezte olyan ügyek kapcsán, amelyekben ugyanazon tényállás tekintetében közigazgatási szankciót és büntetőjogi szankciót is előír a nemzeti szabályozás.
- [99] Az előzetes döntéshozatalra utalt két kérdésben annak megállapítására kérték a Bíróságot, hogy összeegyeztethető-e az Európai Unió Alapjogi Chartájával – annak 7. kiegészítő jegyzőkönyve 4. cikkével összhangban értelmezett 50. cikkével – az olaszországihoz hasonló olyan nemzeti szabályozás, amely lehetővé teszi az adójogi és a büntetőjogi szankciók halmozódását meghatározott adónem – a konkrét esetben hozzáadottérték-adó (a továbbiakban: héa) – megfizetésének elmulasztását megvalósító ugyanazon cselekmények büntetése céljából.
- [100] A Főtanácsnok a Bíróság korábbi gyakorlatára utalva megerősítette, hogy az uniós jogban a ne bis in idem elve különböző változatokban jelenik meg, amelynek alkalmazását a Bíróság egyes főtanácsnokok ilyen irányú felhívása ellenére még nem egységesítette. Utalt rá, hogy a Bíróság a ne bis in idem elvének az adójogi és büntetőjogi

szankciók halmozódása – mint az állam által az adófizetés (konkrétan a héa megfizetésének) elmulasztására adott válasz – esetére vonatkozó ítélkezési gyakorlatát az Åkerberg Fransson ítéletben rögzítette. (Az ítéletre a határozat is hivatkozik az Indokolás [32] bekezdésében.) Ebben a döntésében a Bíróság kifejtette, hogy a ne bis in idem elve „nem zárja ki, hogy valamely tagállam a héával összefüggő bevallási kötelezettségek teljesítésének elmulasztásában megnyilvánuló ugyanazon tényállásra egymást követően adójogi szankciót és büntetőjogi szankciót alkalmazzon, amennyiben az első szankció nem büntető jellegű, aminek vizsgálata a nemzeti bíróság feladata”. (C-617/10, EU:C:2013:105, 37. pont) A tagállamok szabad szankcióválasztását az indokolja, hogy biztosítani kell a héából származó bevételek teljes körű beszedését, ezáltal pedig az Unió pénzügyi érdekeit kell védeni.

- [101] Az adójogi és büntetőjogi szankciók halmozódását azonban a Bíróság a Charta előírásai alapján korlátozta: „a Charta 50. cikke akkor zárja ki, hogy ugyanazon tényállás alapján ugyanazon személlyel szemben büntetőeljárást indítsanak, ha az adóbírság az említett rendelkezés értelmében büntető jellegű, és jogerőssé vált”. Az adójogi és büntetőjogi szankciók tehát egyidejűleg alkalmazhatók, de nem szabható ki névlegesen közigazgatási – valójában megtorló jellegű – szankció egyéb büntetőjogi szankcióval együtt.
- [102] Annak meghatározásához, hogy valamely adójogi szankció mikor rendelkezik büntetőjogi jelleggel, a Bíróság a hivatkozott ügyben is azokat az „Engel-kritériumokat” alkalmazta, amelyeket már korábban, a Bonda-ítéletben [2012. június 5-i ítélet (C-489/10, EU:C:2012:319), 37. pont] elfogadott.
- [103] A Főtanácsnok megállapítása szerint a fentiek alapján konkrét esetben azt kell vizsgálni, hogy az alapeljárásokban egyidejűleg fennállnak-e a ne bis in idem elv alkalmazásához szükséges feltételek, vagyis: a) a szankcióval sújtott személy azonossága; b) a szankcionáló eljárások kettőssége; és c) a megállapított tényállások azonossága (lásd: a Főtanácsnoki indítvány, 32. pont)
- [104] 1.3. A ne bis in idem elvében testet öltő alkotmányos garancia kifejezetten az állami büntetőhatalom visszaélészerű gyakorlásával szemben védi az egyént.
- [105] Álláspontom szerint a kétszeres eljárás tilalma nem csupán abban az esetben irányadó, ha meghatározott személy magatartását egy büntető jellegű eljárásban az arra feljogosított hatóságok megvizsgálták és a büntetőjogi felelősségét jogerősen megállapították, valamint ezért vele szemben büntető jellegű jogkövetkezményt alkalmaztak. A tilalom érvényesítésének az Alaptörvény XXVIII. cikk (6) bekezdése és a vonatkozó nemzetközi jogi követelmények értelmében is egyértelműen alapjául szolgál az, ha az érintett büntetőjogi felelősségét a büntető jellegű eljárásban az arra feljogosított hatóság megvizsgálta ugyan, de nem állapította meg. Az alaptörvényellenesség tehát nem csak akkor áll fenn, ha a büntető jellegű szankcionálást újabb büntető jellegű eljárás követi, hanem olyan esetben is, ha azt követően van lehetőség az érintett ellen újabb büntető jellegű eljárást indítani, hogy az arra feljogosított hatóság valamely büntető jellegű eljárásban jogerősen felmentette.
- [106] 2. A fenti elveket a konkrét esetre és az abból fakadó alkotmányossági problémára alkalmazva úgy vélem, hogy az Alkotmánybíróságnak a rendelkező rész 1. és 2. pontjában foglaltaktól eltérő döntést kellett volna hoznia.
- [107] A rendelkező rész 1. pontjában rögzített alkotmányos követelmény ugyanis alkalmas arra, hogy a konkrét bírói kezdeményezés alapjául szolgáló helyzetet az Alaptörvénynek megfelelően rendezze. Az alkotmányos követelmény szövege azonban mégsem áll összhangban az Alaptörvény XXVIII. cikk (6) bekezdéséből és a nemzetközi jogból fakadó követelményekkel. Az alkalmazásával ugyanis lehetőség van arra, hogy miután a bíróság a terheltet felmentette az állatkínzás miatt ellene emelt vád alól (akár bűncselekmény, akár bizonyítottság hiányában), ugyanazon tényállás mellett a közigazgatási hatóság az Átv. alapján vele szemben állatvédelmi hatósági eljárás eredményeként büntető jellegűnek minősülő szankciót, állatvédelmi bírságot alkalmazzon.
- [108] A kétszeres eljárás alkotmányos tilalma azt nem zárja ki, hogy a büntetőeljárás jogerős befejezését követően azonos tényállás alapján, közigazgatási eljárás keretében a közigazgatási hatóság olyan szankciót állapítson meg, amely nem minősül büntető jellegűnek. Ellenkezőleg: preventív jellegű szankció pl. az állattartástól való eltiltás [az Átv. 43. § (9)–(10) bekezdései alapján] kiszabható. Az állatvédelmi bírság azonban nem preventív célú, hanem a közigazgatási szervek által alkalmazható – és a határozat értelmezésében is – büntető jellegű szankció. Így a büntetőeljárásban a felelősség megállapítását vagy a felmentést követően az állatvédelmi bírság kiszabására irányuló állatvédelmi hatósági eljárás folytatása akkor ütközik a ne bis in idem elvébe, ha ugyanazon személy ellen, ugyanazon tényállás alapján a hatóság büntető jellegű szankciót (bírságot) szab ki.
- [109] Álláspontom szerint az Alkotmánybíróságnak a határozatban olyan jogkövetkezményt kellett volna alkalmaznia, amellyel általános jelleggel kizárható lett volna annak a lehetősége, hogy nemcsak a büntetőeljárásban hozott jogerős felelősséget megállapító, hanem a felmentő ítéletet követően is az arra jogosult hatóság azonos tényállás alapján állatvédelmi bírság kiszabására irányuló állatvédelmi hatósági eljárást kezdeményezzen.

- [110] Az Alkotmánybíróságnak gondoskodnia kellett volna arról is, hogy amennyiben az érintett állatvédelmi bírság kiszabására irányuló állatvédelmi hatósági eljárásban jogerősen „felmentették” vagy „elítélték”, tehát a felelősségéről jogerős döntés született, azt ne követhesse az érintett büntetőjogi felelősségének büntetőeljárás keretében történő vizsgálata és adott esetben szankcionálása. Ehhez azonban az alkotmányos követelmény megállapítása nem elegendő. Ez a megoldás ugyanis a ne bis in idem elvének alkotmányos és nemzetközi jogi követelményekből fakadó minden tartalmi vonatkozását nem képes rendezni.
- [111] Itt kívánok utalni arra, hogy a határozat röviden ismerteti az EJEB által hozott azon ítéletet is (Indokolás [33]), amely szerint a büntetőeljárás és a közigazgatási eljárás integrált alkalmazása – az ott felsorolt feltételek mellett – nem sérti a ne bis in idem elvét {A és B kontra Norvégia [GC] (24130/11; 29758/11), 2016. november 15.}. Az ismertetett nemzetközi jogi elvárás konzekvenciáit a határozat azonban nem vonja le. Az EJEB ugyanis ebben a döntésben rögzítette, hogy a tagországok mérlegelési jogkörébe tartozik az olyan szabályozás kialakítása, amely komplementer jellegű, két jogágat érintő jogi választ ad valamely társadalomra veszélyes cselekményre, pl. az adózás kikerülésére vagy a közlekedési szabályok megszegésére (hivatkozott ítélet 121. pont). Az EJEB azonban azt is megfogalmazta, hogy egy ilyen jogi megoldás csak akkor nem sérti a ne bis in idem elvét, ha a két eljárást a hazai hatóságok és a bíróságok nem egymástól elkülönülten folytatják, hanem egymásra tekintettel, együttműködve. Az együttműködést mutatják azok a körülmények, hogy pl. az egyik eljárásban feltárt tényeket a másik eljárásban elfogadják, az előbb befejezett eljárásban kiszabott szankciót a későbbi eljárásban a büntetés kiszabásakor figyelembe veszik (hivatkozott ítélet 132. pont). Az EJEB-döntés egy másik fontos elve, hogy az ilyen integrált eljárásban kiszabható jogkövetkezménynek előre láthatónak kell lennie mind a jogszabályok, mind pedig a bírói gyakorlat tekintetében (hivatkozott ítélet 132. pont). Az EJEB megállapítása szerint kizárólag tehát egy ilyen, speciális hazai szabályozás nem sérti az Emberi Jogok Európai Egyezményének 7. jegyzőkönyv 4. cikkében rögzített ne bis in idem elvét, mert ezáltal biztosítható, hogy az eljárások alá vont személyre nézve összességében ne jelentsenek aránytalan terhet a tagállam által a társadalomra veszélyes magatartásra adott, egymást kiegészítő jellegű jogi válaszok (hivatkozott ítélet 121. pont).
- [112] Mindezekből álláspontom szerint egyértelműen az következik, hogy kizárólag abban az esetben felelhetnek meg a vonatkozó jogszabályaink a nemzetközi elvárásoknak, ha egy ilyen típusú, integrált elbírálási lehetőséget biztosítanak.
- [113] Úgy gondolom, hogy a feltárt alkotmányossági probléma a jelen ügyön túlmutató jelentőséggel bír. Annak megoldása pedig jogalkotói aktus nélkül nem lehetséges. Ezért úgy vélem, hogy az Alkotmánybíróságnak a rendelkezésére álló jogkövetkezmények köréből az alkotmányos követelménytől eltérő eszközt kellett volna alkalmaznia.
- [114] Az egyik lehetséges megoldás az lett volna, hogy az Alkotmánybíróság rendelkezik a támadott jogszabályi rendelkezések jövőbeli hatállyal történő megsemmisítéséről, meghatározva azt a végső időpontot, amikor a hatályos szabályozásban meglévő és a ne bis in idem elvével ellentétes párhuzamosság megszűnik. Egyúttal lehetőséget teremtett volna a jogalkotónak, hogy ezen időpontig a szabályozás alaptörvényellenességét a vonatkozó jogszabályi rendelkezések módosításával kiküszöbölje. Lehetősége lett volna továbbá az Alkotmánybíróságnak arra, hogy a hatályos jogi szabályozás hiányosságaira, vagyis az eljárások párhuzamosságát kizáró rendelkezések hiányára fókuszálva megállapítsa: a vonatkozó szabályozás Alaptörvényből levezethető lényeges tartalma hiányos. Így kötelezhette volna a jogalkotót, hogy a mulasztás orvoslása érdekében szabályozza: mikor van helye állatvédelmi bírság kiszabására irányuló állatvédelmi hatósági eljárás és mikor büntetőeljárás megindításának. A jogalkotó figyelmét ilyen módon is felhívhatta volna arra, hogy a kétszeres eljárás tilalma a felmerült alkotmányossági problémát érintően jogalkotással érvényesíthető.
- [115] 3. A fent kifejtett indokaimra tekintettel és a határozat Indokolásának korrekciója, valamint a jogkövetkezményhez kapcsolódó érvek kiegészítése esetén mindkét utóbbi jogkövetkezmény alkalmazását el tudtam volna fogadni. Jelen formájában ugyanakkor a határozat rendelkező részének 1. és 2. pontjaival nem értek egyet.

Budapest, 2017. április 11.

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László alkotmánybíró különvéleménye

- [116] Nem értek egyet a határozat rendelkező része 1. pontjában foglalt alkotmányos követelmény megállapításával, és nem látom megalapozottnak a bírói kezdeményezés elutasítására vonatkozó 2. pontbeli rendelkezést sem.
- [117] 1. Álláspontom szerint alkotmányos követelmény megállapításának olyan esetben van helye, amikor egy adott jogszabály egymással versengő két vagy több lehetséges értelmezése közül nem mindegyik értelmezés felel meg az Alaptörvény rendelkezéseinek.
- [118] Az Abtv. 46. § (3) bekezdése akként rendelkezik, hogy „[a]z Alkotmánybíróság hatáskörei gyakorlása során folytatott eljárásában határozattal megállapíthatja azokat az Alaptörvény szabályozásából eredő, és az Alaptörvény rendelkezéseit érvényre juttató alkotmányos követelményeket, amelyeknek a vizsgált, illetve a bírósági eljárásban alkalmazandó jogszabály alkalmazásának meg kell felelnie.”
- [119] Az idézett rendelkezés a jogszabály alkalmazásával (és az ettől elszakíthatatlan jogértelmezéssel) kapcsolatos alkotmányos követelmények (alkotmányos értelmezési keret) megállapításáról szól. Ez nézetem szerint nem ad arra lehetőséget az Alkotmánybíróságnak, hogy hatályos és ezért alkalmazandó jogi rendelkezések érvényesítését adott helyzetekre nézve kategorikusan kizárja, mintegy „hatálytalanítsa”. Ez ugyanis jogalkotás lenne.
- [120] 2. A többségi határozat az Atv. 43. § (1) és (4) bekezdésének, illetve a Btk. 244. §-ának álláspontja szerinti teljesen átfedő rendelkezéseiben jelentkező kettős szankció feloldására alkotmányos követelmény formájában a burkolt jogalkotás eszközével él. A két jogági szankció alkalmazásával kapcsolatosan értelmezési probléma nincs, mindegyik jogi rendelkezés egyértelmű, hatályos és adott tényállás mellett mindkét szankció alkalmazandó. Ha az érintett rendelkezésekben testet öltött jogalkotói akarat sérti az Alaptörvényt, akkor az Alkotmánybíróságnak ezt kell megállapítania, levonva a megfelelő konzekvenciákat; de a tételes jogi szabályozás – akár az alkotmányos követelmény tartalma szerint, akár más tartalommal – a jogalkotó feladata.
- [121] A fentiekből következően, feltéve, hogy a két jogági szankció előírása valóban alaptörvény-ellenes szabályozást jelent, a bírói kezdeményezés sommás elutasítását megalapozatlannak tartom.
- [122] 3. Nem értek egyet a ne bis in idem elvének kiterjesztő értelmezésével sem. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (6) bekezdése kifejezetten a büntetőeljárás, illetve a bűncselekményért történő elítélés tekintetében tiltja a kétszeres eljárást, illetve a kétszeres elítélést. Álláspontom szerint az Alaptörvény szövege olyan textuális kötöttséget jelent, melyet az Alkotmánybíróság nem hagyhat figyelmen kívül.
- [123] Ez ugyanakkor nem jelenti azt, hogy az olyan párhuzamos processzusok, illetve jogkövetkezmények, melyek az alapvető emberi igazságérzettel összeegyeztethetetlenek és sértik a természetjog alapvető attribútumait, átmehetnének az alkotmányosság vizsgáján. Az emberi méltóság védelme útját állja ugyanazon magatartás különböző jogágak által megvalósított kétszeres értékelésének, ha az alkalmazandó jogkövetkezmények elfogadhatatlan párhuzamosságot valósítanak meg. Az ilyen kétszeres értékelés tilalma véleményem szerint a jogállamiság tételéből is levezethető. A tisztességes eljáráshoz való jog biztosítása, a ne bis in idem követelménye a jogállamiság egyik speciális szabálya. Amennyiben a generális szinten meghatározott elvi tételek és a speciális szabályok közötti kapcsolatot tekintetbe vesszük – mely kapcsolat nézetem szerint aligha tagadható –, a ne bis in idem elvből el lehet jutni olyan fordított irányú következtetésre, hogy az elfogadhatatlan kétszeres értékelés tilalma nemcsak a büntetőjog szűk világában érvényes, hanem általános jogállami követelménynek is tekinthető. Az Alaptörvény B) cikke (1) bekezdése ezért alkotmányos megalapozásául szolgálhat az ilyen kétszeres értékelés tilalmának.
- [124] A teljesség kedvéért utalok arra, hogy ezzel a megközelítéssel a magyar jogi megoldás az Alaptörvény XXVIII. cikk (6) bekezdésének e szöveg szabta korlátokat figyelmen kívül hagyó kiterjesztő értelmezése nélkül is összhangba kerülhet a nemzetközi gyakorlattal.

Budapest, 2017. április 11.

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

[125] A különvéleményhez csatlakozom:

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

[126] A különvéleményhez csatlakozom:

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel alkotmánybíró különvéleménye

[127] 1. Egyetértek *dr. Salamon László* különvéleményében foglaltakkal, a különvéleményhez csatlakozom.

[128] 2. Fontosnak tartom az ügygel kapcsolatban ezen túlmenően arra az alkotmányjogilag releváns különbségre is rámutatni, amely a két jogág, azaz a büntetőjog és a közigazgatási jog között mutatkozik. Míg a büntetőjog ultima ratio jelleggel igyekszik kikényszeríteni az ember-állat együttélés alapvető szabályainak betartását, továbbá a társadalom erkölcsi felfogását is tükrözve kíván reagálni a jogsértésre – méghozzá a vétkességre és a büntetésre fókuszálva –, addig a közigazgatási jog szélesebb merítéssel az állattartással összefüggő tevékenységet szabályozza. Emiatt a fentiek mellett olyan elemeket is magában foglal, amely a büntetőjog eszközrendszerébe nem fér bele. Miután a két szabályozás célja csak részben egyezik meg, funkcióját és szankciórendszerét tekintve pedig jelentősen eltér, ezért a kapcsolati pontok ellenére sem fedik át egymást. Ebből következően sem értek egyet a határozatot támogató többség azon felfogásával, amely a két szankciórendszer párhuzamosságát lényegesen szűkíti.

Budapest, 2017. április 11.

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Az Alkotmánybíróság 9/2017. (IV. 18.) AB határozata a Kaposvári Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 4.Kpk.27.058/2014/1/I. számú végzése alaptörvény- ellenességének megállapításáról és megsemmisítéséről

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a Kaposvári Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 4.Kpk.27.058/2014/1/I. számú végzése alaptörvény-ellenes, ezért azt megsemmisíti.

Az Alkotmánybíróság elrendeli e határozatának a Magyar Közlönyben való közzétételét.

I n d o k o l á s

I.

[1] 1. Az indítványozó jogi képviselője útján (Gerber Ügyvédi Iroda, dr. Gerber Miklós, 1146 Budapest, Thököly út 58–60.) alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz.

- [2] Az indítványozó a Kaposvári Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 4.Kpk.27.058/2014/1/I. számú végzésével szemben az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján – az első fokon eljáró bíróság útján – terjesztett elő alkotmányjogi panaszt Alkotmánybírósághoz. A panaszbeadvány a támadott bírói döntést az Alaptörvény II. cikkével, XXIV. cikk (1) bekezdésével, valamint a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésével tartotta ellentétesnek.
- [3] 2. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügyben az indítványozó meghatalmazottja útján épület bontása elrendelése iránti kérelmet nyújtott be a Somogy Megyei Kormányhivatal Siófoki Járási Építésügyi Hivatalához, amely az indítványozó által indított hatósági eljárást egy folyamatban lévő peres eljárás jogerős lezárásáig felfüggesztette.
- [4] Az indítványozó által előadottak szerint az iratbetekintés közben tapasztalt, általa jogsértőnek tekintett eljárási cselekmény miatt panasszal fordult a felügyeleti szervhez. A Somogy Megyei Kormányhivatal Építésügyi és Örökségvédelmi Hivatal Építésügyi és Örökségvédelmi Osztálya – mint felügyeleti szerv – az iratok bekérése után arra a következtetésre jutott, hogy az eljárást felfüggesztő döntés jogszabálysértő, ezért azt megváltoztatta, illetve a közigazgatási hatósági eljárást SOD/12/307-29/2013. számú végzésével megszüntette.
- [5] A hatóság a végzésben arról tájékoztatta az indítványozót, hogy a döntés közlésétől számított 30 napon belül – jogszabálysértésre hivatkozással – kérheti a döntés bírósági felülvizsgálatát.
- [6] Az indítványozó a kézbesítést követő 30. napon kereseti kérelmet nyújtott be a Kaposvári Közigazgatási és Munkaügyi Bírósághoz, az azonban keresetét érdemi vizsgálat nélkül – elkészttség okán – elutasította.
- [7] Az elutasító bírói végzés indokolása szerint építésügyben hozott döntés tekintetében a keresetindításra nyitva álló speciális határidő az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban: Étv.) 53/C. § (2) bekezdése szerint 15 nap, szemben a Pp. 330. § (2) bekezdésében főszabályként meghatározott 30 napos határidővel. A bíróság megállapította, hogy a kérelmező a hatóság végzését 2014. január 4. napján vette át, annak felülvizsgálatát célzó kereseti kérelmét pedig 2014. február 3. napján adta postára, tehát keresetét a végzés közlésétől számított 15 napon túl nyújtotta be. Hivatkozva arra, hogy az indítványozó az elkészttség vonatkozásában a Pp. 107. § (1) bekezdésében foglaltak szerint igazolási kérelemmel nem élt, a bíróság a kérelmet érdemi vizsgálat nélkül elutasította.
- [8] A bíróság a Kormányhivatal eljárást megszüntető végzésébe foglalt jogorvoslati tájékoztatást nem értékelte, arra semmilyen formában nem tért ki, indokolása az elkészttség tényének és jogkövetkezményeinek megállapítására szorítkozott.
- [9] A bíróság támadott végzése ellen fellebbezésnek helye nincs, az indítványozó alkotmányjogi panaszában előadta, hogy az ügyben perújítás vagy a Kúria előtt felülvizsgálati eljárás nincs folyamatban.
- [10] 3. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában azt sérelmezte, hogy a bíróság az indítványozóra háritotta a hatóság törvénnyel ellentétes tájékoztatásának jogkövetkezményeit, miután kereseti kérelmét e hibás tájékoztatásnak megfelelő határidőben nyújtotta be. Érvelése szerint a bíróságnak észlelnie kellett volna e téves tájékoztatást, amely tényt figyelmen kívül hagyva, megfosztotta őt az érdemi jogorvoslat és a bírósághoz fordulás lehetőségétől.
- [11] A panaszindítványban hivatkozott a BH 96/2012. sorszámú eseti döntésre, valamint a KK/71. és a 7/2010. KK véleményekre is. Utóbbiból kiemelte, hogy a „közigazgatási szerv téves jogorvoslati tájékoztatása miatt az ügyfelet joghátrány nem érheti. A jogorvoslathoz fűződő alkotmányos jogától fosztaná meg a felet a fellebbezési jog kimerítésének hiánya miatt a Pp. 130. § (1) bekezdés c) pontja alkalmazásával a keresetlevél idézés kibocsátása nélküli elutasítása, mert a felet ezáltal a bírósági felülvizsgálat igénybevételének lehetőségétől is elzárná.”
- [12] A támadott bírósági döntés az indítványozó megítélése szerint sérti az emberi méltóságát, a jogorvoslathoz való jogát, a bírósághoz való forduláshoz és a tisztességes eljáráshoz való jogát, tehát az Alaptörvény II. cikkébe, XXIV. cikk (1) bekezdésébe, valamint a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésébe ütközik.

II.

- [13] 1. Az Alaptörvény érintett rendelkezései:

„II. cikk Az emberi méltóság sérthetetlen. Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz, a magzat életét a fogantatástól kezdve védelem illeti meg.”

„XXIV. cikk (1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék. A hatóságok törvényben meghatározottak szerint kötelesek döntéseiket indokolni.”

„XXVIII. cikk (1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.

[...]

(7) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.”

[14] 2. Az Étv. érintett rendelkezése:

„53/C. § (2) Az ügyfél, illetve a kifejezetten rá vonatkozó rendelkezés tekintetében az eljárás egyéb résztvevője az építésügyi hatóság vagy az építésfelügyeleti hatóság jogerős másodfokú döntésének felülvizsgálatát a határozat közzétételétől számított tizenöt napon belül jogszabálysértésre hivatkozással kérheti a közigazgatási ügyekben eljáró bíróságtól a határozatot hozó hatóság elleni kereset indításával.”

III.

[15] 1. Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt 2014. december 2. napján befogadta, mivel az Abtv.-ben támasztott feltételeknek maradéktalanul megfelelt.

[16] Az Alkotmánybíróság az indítvány alapján a vizsgált ügyben azt értékelte alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként, hogy a felülvizsgálati kérelmet elkésettség okán elutasító bírói döntés – a hibás jogorvoslatra történt kioktatást és az eset egyéb egyedi körülményeit mérlegelve – járhatott-e az indítványozó jogorvoslatához való jogának sérelmével.

IV.

[17] Az alkotmányjogi panasz az alábbiak szerint megalapozott.

[18] 1.1. Az Alkotmánybíróság az ügy elbírálásához először a bírói ítélettel szemben felmerült, a jogorvoslatához való jog sérelmét felvető aggályokat tekintette át.

[19] Az indítványozó érvelése alapján azáltal sérült az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésén alapuló jogorvoslatához való joga, hogy az eljáró bíróság nem észlelte a hatóság téves tájékoztatását, amely tényt figyelmen kívül hagyva kifejezetten az elkésettség okán utasította el kérelmét. Azon oknál fogva, hogy a bíróság kizárólag az indítványozóra terhelte a hatóság tévedését, megfosztotta az Alaptörvényben garantált jogától, hogy érdemi jogorvoslattal éljen a hatósági végzés ellen. Az indítványozó álláspontja szerint döntésével a bíróság figyelmen kívül hagyta azt az elvet, amely szerint „közigazgatási szerv téves jogorvoslati tájékoztatása miatt az ügyfelet joghátrány nem érheti.”

[20] 1.2. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése értelmében mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti. A jogorvoslatához való jog olyan alkotmányos alapjog, amely tárgyat tekintve a bírói, illetőleg a hatósági (más közigazgatási) döntésekre terjed ki, tartalmát tekintve pedig azt kívánja meg, hogy valamennyi, az érintett jogát vagy jogos érdekét (helyzetét) érdemben befolyásoló érdemi határozat felülvizsgálata érdekében legyen lehetőség más szervhez, vagy azonos szerv magasabb fórumához fordulni. A jogorvoslatához való jog törvényben meghatározottak szerint gyakorolható, ezért az egyes eljárásokban eltérő szabályozás lehetséges. „Az Alaptörvény megköveteli, hogy a jogorvoslati jog nyújtotta jogvédelem hatékony legyen, vagyis ténylegesen érvényesüljön és képes legyen a döntés által okozott sérelem orvoslására. A jogorvoslat jogának hatékony érvényesülését számos tényező befolyásolhatja, így többek között a felülbírálati lehetőség terjedelme, a jogorvoslat elintézésére meghatározott határidő, vagy a sérelmezett határozat kézbesítésének szabályai és megismerhetőségének tényleges lehetősége” {22/2013. (VII. 19.) AB határozat, Indokolás [26]}. Minden jogorvoslat lényegi, immanens eleme továbbá a jogorvoslati lehetőség, vagyis a jogorvoslat fogalmilag és szubsztanciálisan tartalmazza a jogsérelem orvoslhatóságát.

[21] Nem következik mindebből, hogy a jogorvoslatot elbíráló szervnek a kérelemnek minden körülmények között helyt kell adnia, az azonban feltétlenül, hogy az eljárási szabályok által meghatározott keretek között a jogorvoslati eljárást lefolytassák és a jogorvoslati kérelemben írtakat a jogszabályban foglaltak szerint érdemben megvizsgálják. A jogorvoslati út igénybevételének nem előfeltétele továbbá valamely jog – esetleg alapjog – tényleges sérelmének a bekövetkezése, elegendő, ha az érintett megítélése szerint jogát (jogos érdekét) sérti a támadott döntés. A jogorvoslatához való jog mint alapjog sérelme tehát akként is megvalósulhat, hogy más (alap)jogi sérelem esetleg nem állapítható meg az ügyben. {3064/2014. (III. 26.) AB határozat, Indokolás [16]–[17]}

- [22] 1.3. A rendelkezésre álló iratok alapján a Somogy Megyei Kormányhivatal Építésügyi és Örökségvédelmi Hivatal Építésügyi és Örökségvédelmi Osztálya által kibocsátott SOD/12/307-29/2013. számú eljárást megszüntető végzése az alábbi tájékoztatást tartalmazza a lehetséges jogorvoslat vonatkozásában: „[a] döntés közlésétől számított 30 napon belül annak bírósági felülvizsgálatát lehet kérni jogszabálysértésre hivatkozással Somogy Megyei Kormányhivatal Építésügyi és Örökségvédelmi Hivatal Építésügyi és Örökségvédelmi Osztályával szembeni kereset benyújtásával. Az erre irányuló kérelmet – Siófok Város jegyzőjéhez – lehet benyújtani, a Kaposvári Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnak (7400 Kaposvár, Szent Imre u. 14/a.) címezve. [...]”
- [23] Mindemellett a végzés indokolása azt is megjelöli, hogy „[a] jogorvoslati lehetőségről a Ket. 109. §-a, valamint az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 53/C. § (2) bekezdése alapján történt a tájékoztatás.”
- [24] Megállapítható tehát, hogy míg a végzés – bár helyesen jelöli meg a keresetindításra nyitva álló speciális, 15 napos határidőt előíró Étv. szakaszt – tartalmilag jogszerűtlen módon nyújtott az ügyfél részére tájékoztatást a rendelkezésre álló 30 nap feltüntetésével.
- [25] A jogorvoslati jogosultság nem a közigazgatási szerv határozatából, különösen nem az arról való tájékoztatásból fakad, hanem a törvény keletkezteti. Ugyanakkor e tájékoztatási kötelezettséget törvény írja elő [Ket. 72. § (1) bekezdés da) pont].
- [26] 1.4. A tájékoztatás jogszerűsége nem függetleníthető a közigazgatási eljárásban kötelezően érvényesülni rendelt több alapelvtől, mint a tisztességes ügyintézéshez való jogtól vagy a tájékoztatáshoz való jogtól. A tájékoztatás, kioktatás célja éppen az olyan ügyféli jogok, mint a jogorvoslathoz való jog gyakorlásának – az eljárási törvényben meghatározott módon történő – elősegítése, másfelől az esetlegesen félrevezető tájékoztatás e jogelvek érvényesülése ellen hathat.
- [27] A hibás, nem jogszabályszerű tájékoztatás ugyanakkor önmagában nem jelentheti azt, hogy akár az azt tartalmazó döntés, akár e döntést felülvizsgáló döntés a jogorvoslathoz való jog ab ovo sérelmével járna. Azonban az előtte folyamatban lévő ügy vizsgálata során az Alkotmánybíróság juthat olyan következtetésre, hogy a jogorvoslati határidőt megjelölő téves hatósági tájékoztatás alkalmas – a konkrét ügy egyedi körülményeinek mérlegelése után – a hatékony jogorvoslathoz való jog sérelmének előidézésére.
- [28] A hatóság az Étv. 53/C. § (2) bekezdésében meghatározott speciális, 15 napban meghatározott keresetindítási határidő helyett a kérelem benyújtására rendelkezésre álló napok számának kétszeresét jelölte meg. Az Alkotmánybíróság tehát értékelte azt a tény is, hogy a hatóság törvényes keresetindítási határidőnél jelentősen hosszabb – a főszabály szerinti – határidőről tájékoztatta az indítványozót. Mindemellett a Kormányhivatal helyesen jelölte meg az Étv. 53/C. § (2) bekezdését, mint a kioktatás alapjául szolgáló jogszabályhelyet, ezért különösen félrevezető körülménynek tekinthető, hogy a rendelkező részben tévesen jelölte meg a határidőre vonatkozó rendelkezést.
- [29] A rendelkezésre álló iratok alapján megállapítható, hogy a kereseti kérelem e hibás tájékoztatásnak megfelelő határidő utolsó napján, a 30. napon került benyújtásra, amit az Alkotmánybíróság – elfogadva az indítványozó által előadott érvelést – a helytelen kioktatástól nem függetleníthető tényként értékelt.
- [30] A bíróság végzése kifejezetten és kizárólagosan a kereseti kérelem elkésettségét jelöli meg a Pp. 130. § (1) bekezdés h) pontja szerinti érdemi vizsgálat nélküli elutasítás indokaként, a hibás kioktatás és a kereseti kérelem törvényes határidőn túli benyújtása közötti összefüggést az Alkotmánybíróság közvetlenül megállapíthatónak tartja.
- [31] 1.5. Az Alkotmánybíróság figyelembe vette ez előtte fekvő ügy eljárásjogi előzményeit is. Az indítványozó által előadottak szerint iratbetekintés közben tapasztalt, általa jogsértőnek tekintett eljárási cselekmény miatt panasszal fordult a felügyeleti szervhez. A Somogy Megyei Kormányhivatal Építésügyi és Örökségvédelmi Hivatal Építésügyi és Örökségvédelmi Osztályának – mint felügyeleti szerv – az iratok bekérése után felügyeleti jogkörben hozott eljárást megszüntető végzése egyfokúvá tette a hatósági eljárást, fellebbezésre az alapügy során nem került sor.
- [32] A támadott bírói végzés megállapította, hogy „[a] fellebbezési jogot a Pp. 3. § (4) bekezdése zárja ki, amely értelmében valamennyi közigazgatási nempere eljárársban hozott végzés ellen mind a rendes, mind a rendkívüli jogorvoslat kizárt.”
- [33] 1.6. A bírósági döntés utalt rá, hogy a kérelmező „az elkésettség vonatkozásában a Pp. 107. § (1) bekezdésében foglaltak szerint igazolási kérelemmel nem élt.”
- [34] Az Alkotmánybíróság megvizsgálta, hogy a Pp. 107. § (1) bekezdés második fordulata szerinti igazolási kérelem alkalmas lehet-e a határidőre vonatkozó hibás kioktatásból eredő és jogorvoslathoz való joggal kapcsolatban felmerülő aggályok utólagos feloldására.
- [35] E körben az Alkotmánybíróság egy korai határozatában már rámutatott, hogy „[a] jogorvoslathoz való alkotmányos alapvető joggal [Alkotmány 57. § (5) bekezdés] [...] a Pp. igazolási szabályai nincsenek jogilag értékelhető

- összefüggésben. Az Alkotmány 57. § (5) bekezdése szempontjából az igazolást nem lehet jogorvoslatnak tekinteni. Az nem a sérelmes döntés felülvizsgálatára és a döntésre közvetlenül visszaható újabb határozat hozatalára irányul. Az igazolás valamely perbeli cselekmény elmulasztása következményeinek elhárítására szolgál.” (2218/B/1991. AB határozat, ABH 1993, 580, 584.)
- [36] Noha az Alaptörvény a Záró és vegyes rendelkezések 5. pontjában hatályon kívül helyezte az Alaptörvény hatálybalépése előtt hozott alkotmánybírói határozatokat, az Alkotmánybíróság a 13/2013. (VI. 17.) AB határozata alapján nem látta akadályát e korábbi álláspontja fenntartásának a jelen ügyben.
- [37] Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint tehát jelen ügyben a közigazgatási döntés elleni jogorvoslatnak az igazolási kérelemtől függetlenül ki kellett volna merítenie ténylegesség és a hatékonyság követelményét.
- [38] 1.7. A fentiek szerint az Alkotmánybíróság úgy ítélte meg, hogy a Kormányhivatal téves jogorvoslati tájékoztatása folytán a Kaposvári Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a felülvizsgálati kérelmet elkészttség okán elutasító végzése elzárta az indítványozót a tényleges és hatékony jogorvoslat lehetőségétől, az alapjogsérelem pedig érdemben befolyásolta a bíróság döntését, ezért az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésének sérelmét idézte elő.
- [39] Az Alkotmánybíróság az alaptörvény-ellenesség jogkövetkezményeként a Kaposvári Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 4.Kpk.27.058/2014/1/I. számú végzését megsemmisítette.
- [40] 2. Az indítványozó a támadott bírósági döntésnek az Alaptörvény II. cikkével, XXIV. cikk (1) bekezdésével, valamint a XXVIII. cikk (1) bekezdésével fennálló ellentétét is állította. Mivel az Alkotmánybíróság a támadott bírói végzést a jogorvoslatához való alapjog sérelme alapján alaptörvény-ellenesnek találta és megsemmisítette, ezért – irányadó gyakorlatának megfelelően – már nem vizsgálta a támadott bírósági végzés fent megjelölt alaptörvényi rendelkezésekkel fennálló panaszos által állított alaptörvény-ellenességét.
- [41] 3. Az Alkotmánybíróság a határozat közzétételét az Abtv. 44. § (1) bekezdés második mondata alapján rendelte el.

Budapest, 2017. április 11.

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírói ügyszám: IV/1092/2014.

IX. Határozatok Tára

A Kormány 1218/2017. (IV. 18.) Korm. határozata

az IKOP-3.2.0-15-2016-00002 azonosító számú [„Kaposvár megyei jogú város közösségi közlekedésének fejlesztése keretében 25 db földgázmotor (CNG – Euro 6 szabvány) hajtású alacsonypadlós szőlő, és 15 db azonos kivitelű, földgázmotor (CNG – Euro 6 szabvány) hajtású, a szőlő autóbusszal azonos típuscsaládba tartozó, alacsonypadlós csuklós autóbusz szállítása, üzembe helyezése – szakaszolt projekt” című] projekt támogatásának növeléséről

A Kormány

1. jóváhagyja az IKOP-3.2.0-15-2016-00002 azonosító számú, „Kaposvár megyei jogú város közösségi közlekedésének fejlesztése keretében 25 db földgázmotor (CNG – Euro 6 szabvány) hajtású alacsonypadlós szőlő, és 15 db azonos kivitelű, földgázmotor (CNG – Euro 6 szabvány) hajtású, a szőlő autóbusszal azonos típuscsaládba tartozó, alacsonypadlós csuklós autóbusz szállítása, üzembe helyezése – szakaszolt projekt” című projekt (a továbbiakban: projekt) támogatásának 1 463 891 969 forinttal történő növelését az 1. melléklet szerint;
2. jóváhagyja a projekt támogatási szerződésének módosítását az 1. melléklet szerint;
Felelős: nemzeti fejlesztési miniszter
Határidő: azonnal
3. felhívja a nemzeti fejlesztési minisztert, hogy tegyen javaslatot a projekt Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program éves fejlesztési keretének megállapításáról szóló 1247/2016. (V. 18.) Korm. határozatban meghatározott adatainak 1. melléklet szerinti soron kívüli módosítására.
Felelős: nemzeti fejlesztési miniszter
Határidő: azonnal

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

1. melléklet az 1218/2017. (IV. 18.) Korm. határozathoz

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
1.	Projekt azonosító száma	Projekt megnevezése	Támogatást igénylő neve	Projekt támogatási intenzitása (%)	Projekt eredeti összköltsége (bruttó, Ft)	Projekt forrászerkezete a módosítás előtt		Projekt megemelt összköltsége (bruttó, Ft)	Projekt forrászerkezete módosítást követően		Projekt rövid bemutatása
2.						IKOP forrás (bruttó, Ft)	Támogatást igénylő önrésze (bruttó, Ft)		IKOP forrás (bruttó, Ft)	Támogatást igénylő önrésze (bruttó, Ft)	
3.	IKOP-3.2.0-15-2016-00002	Kaposvár megyei jogú város közösségi közlekedésének fejlesztése keretében 25 db földgázmotor (CNG – Euro 6) hajtású alacsonypadlós szóló, és 15 db azonos kivitelű, földgázmotor (CNG – Euro 6) hajtású, a szóló autóbusszal azonos típuscsaládba tartozó alacsonypadlós csuklós autóbusz szállítása, üzembe helyezése – szakaszolt projekt	A KAPOS HOLDING Köszolgáltató Zártkörűen Működő Részvénytársaság és a Kaposvári Közlekedési Zártkörűen Működő Részvénytársaság konzorciuma	97,5	8 411 381 513	4 058 750 000	104 070 513	9 875 273 482	5 486 044 670	140 667 812	A projekt célja helyi közösségi közlekedési komplex autóbusz telephely kivitelezése a 40 db sűrített földgáz (CNG) hajtású autóbusz, és Kaposvár megyei jogú város közösségi közlekedését kiszolgáló környezetbarát meghajtású autóbuszok számára.

**A miniszterelnök 33/2017. (IV. 18.) ME határozata
a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala elnökének kinevezéséről**

A találmányok szabadalmi oltalmáról szóló 1995. évi XXXIII. törvény 115/D. § (2) bekezdésében foglalt jogkörömben eljárva, a nemzetgazdasági miniszter javaslatára

dr. Luszcz Viktor Stanislawot

a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala elnökévé

– 2017. március 1-jei hatállyal –

kinevezem.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

A Magyar Közlönyt az Igazságügyi Minisztérium szerkeszti.

A szerkesztésért felelős: dr. Salgó László Péter.

A szerkesztőség címe: Budapest V., Kossuth tér 4.

A Magyar Közlöny hiteles tartalma elektronikus dokumentumként a <http://www.magyarokozlony.hu> honlapon érhető el.

A Magyar Közlöny oldalhú másolatát papíron kiadja a Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó.

Felelős kiadó: Köves Béla ügyvezető.